

31479

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14
సంపుటము ౧౪

జెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 5-వ తేది మంగళవారము
శ్రీ అక్షయనామ సంవత్సర భాద్రపదమాస బహుళ చతుర్థి.

No 158
సంచిక ౧౫౮

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిముందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష చీటి మాచి కొనిన మోనముగలుగదు

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారడోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి జీవామున
శారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విజేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

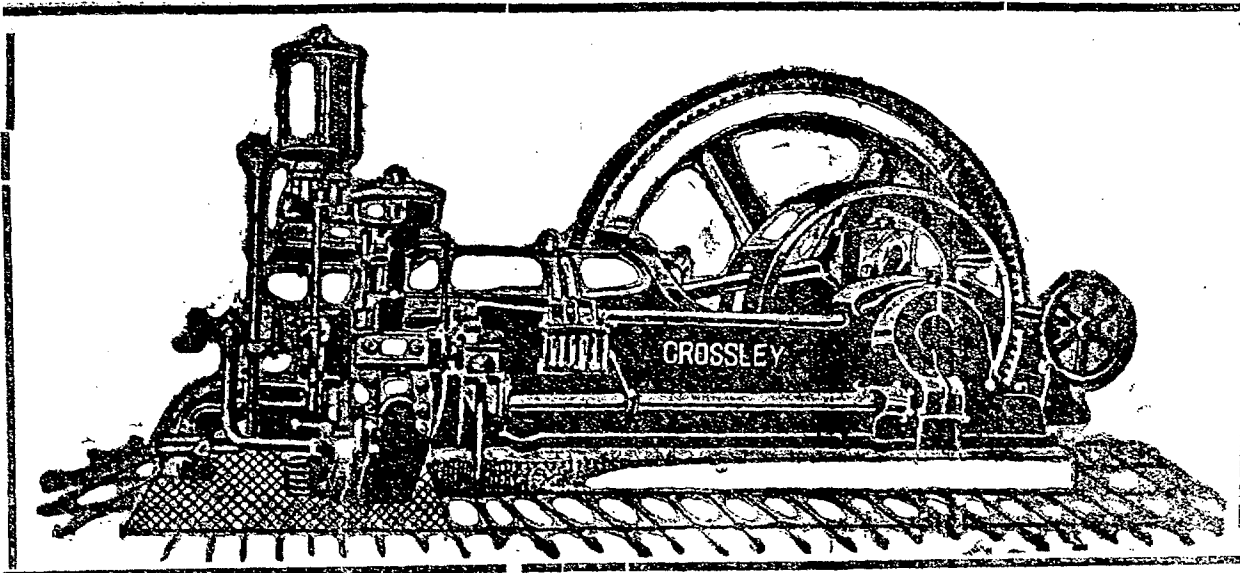
చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కిర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కిర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెనది.

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీది, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

క్రాస్లి గాసు అండ్ ఆయిలు ఎంజినుల

ప్రపంచమునందు మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనవి, మితవ్యముగలది.

మిక్కిల శ్రేష్ఠ
మైనరకము ఇం
టర్నల్ కంబస్ట
న్ ఎంజినులు త
యారు చేయుట
యందు 50 సంవ
త్సరముల అను
భవము గలదు.

నూతన ఎంజిన్
రింగు శాస్త్రము
నందు తెలుపబడి
నప్రకారము సరి
యైన ప్రైము
మువరు మొద
లగు వాటి తొ
గలదు.

అనుభవము జాస్తిగానుండవలసరములేదు. మిక్కిలి సరసమైననూ నెనుపొయ్యికి ఉపయోగించ వచ్చును. మిక్కిలి మితవ్యముగలది.

ఎంజినిర్లు, రైసుమిల్లు స్వంతదారులు, వ్యవసాయదారులు, యితరులు మాకు వ్రాయకొరెదము.

క్రాస్లి బ్రదర్సు, (లిమిటెడ్) 14, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

Crossley Bros, (Limited) 14, Broadway, Madras.

నిజ సమస్య

శ్రీకృష్ణ

(లా లా ల జ ప తి రా యి)

మృత్యువును మరణమును మరచి అల్పమును విషయములను ప్రాముఖ్యము కలుగజేసి నిజమును దాముకొని న్యాయవాదుల సామ్రాజ్యమును నిర్మించి పంపిణీ చేయుచున్నట్లు విశ్వాసమును రెండురాజకీయకక్షలు సంపాదించి ప్రయత్నించుచున్నప్పుడు ఈ రెండు రాజకీయకక్షలకును కొన్ని విషయములపై నేను భేదములున్నవని తలపవలెను. భారతదేశమున ప్రజాస్వామ్య పరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలు ఇటీవలనే స్థాపించబడినవి. ఎన్నికల ప్రచారము మనకు కొత్తవిషయములు. ఇటీవల పరిస్థితులలో వ్యవస్థలు, కక్షవాదములు ముఖ్యమగుచున్నవి. రాజకీయ విధానములు సమస్యలు ఆ ప్రాముఖ్యమగుచున్నవి. ప్రస్తుతము రాజకీయాందోళనము వ్యక్తిత్వముతో నిండియున్నది. ఈ విషయములను మరచి ఈ ఎన్నికలయందు ముఖ్యముగ పరిగణించవలసిన సమస్య ఏది, అనుభవముచే చర్చించెదము. 1928-వ సంవత్సరము జరిగిన ఎన్నికల ఆందోళనమునకు మూడుకక్షలు పాలుకొనెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు, నోచేంజరులు, మిశ్రవాదులు. ఆంధ్రపు ఎన్నికలలో నోచేంజరులపాట సాగలేదు. మిశ్రవాదు లోడిపోయిరి. స్వరాజ్యపక్షమువారు కొంతవరకు విజయము గాంచిరి. ఒక్కరాష్ట్రమునందే స్వరాజ్యపక్షమువారు సంపూర్ణముగ విజయము గాంచియుండుటచే, వారు కొంతవరకు విజయము గాంచినందుచే చెప్పవలెను. దేశములు మిశ్రవాదుల విధానము ఆమోదించుట లేదని స్పష్టమయ్యెను. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారి విధానము నామోదించునట్లు లోచుటలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారి వైఖరి కొంతవరకు ప్రజలకు నచ్చినది. కాని స్వరాజ్యపక్షమువారికి సర్వాధికారముల నొసగుటకు ప్రజలు అంగీకరింపలేదని 1928-వ సంవత్సరపు ఎన్నికల రుజువుచేయుచున్నది.

ఈ మూడుసంవత్సరములలో ప్రజాభిప్రాయము మారి నది. రాజకీయసమస్యలు సాంఘికవిద్యమనులపై ఆ ప్రాముఖ్యతై నవి. ప్రజలముద్దుకృతమే సంపూర్ణముగమారి నది. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో స్వరాజ్యపక్షమువారి వైఖరి విధానము రాజకీయముగను సాంఘికముగను నష్టప్రదమని ప్రజలు అభిప్రాయపడుచున్నారని లోచుచున్నది. సంస్కరణములను అంగీకరించి వాటిని పనిచేసి ఎంతలాభము పొందవచ్చునో అంతలాభము పొందవలయునని ఒకసంఘమువారి అభిప్రాయమైయున్నది. ఇతరసంఘములు సంస్కరణములను అంగీకరింప ప్రతిఘటనవిధాన మవలంబించిన వాటిని నష్టము కలుగును. సర్ అబ్దుల్ రహీం గారు ఎట్టి దా పరికము లేక స్పష్టముగ తమ అభిప్రాయములను ప్రకటించుచున్నారు. మహమ్మదీయసంఘమువారి పక్షమున వీరు మాట్లాడుచున్నారని చెప్పవచ్చును. మహమ్మదీయులు యుక్తాయుక్త విచక్షణజ్ఞులము లేక అన్నికాలములందును ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుచుండెదరని తలచుట అవివేకమని వీరు ఇటీవల స్పష్టముగ చెప్పిరి. ఈ అభిప్రాయము కేవలము వంగరాష్ట్రపు మహమ్మదీయులది కాదనియు, భారతదేశపు మహమ్మదీయుల అభిప్రాయమనియు చెప్పవచ్చును. తాము సంస్కరణములవిషయమై అవలంబించదలచిన విధానమును ఎట్లు స్పష్టముగ ప్రకటించినాలో అట్లే హిందువులకుడ తాము అవలంబించదలచిన విధానమును ప్రకటించవలయునని కోరుచున్నారు. ఇది కేవలము సాంఘికవాదుల ప్రయత్నము లనియు వాటిని పరకుచేయ నక్కరలేదనియు కొంతమంది జాతీయవాదులు తలపవచ్చును. కాని మహమ్మదీయపక్షము కేవలము సాంఘికకక్షకాదు; కేవలము జాతీయకక్షకాదుకాదు. సర్ అబ్దుల్ రహీం గారి మాని ఘోషణయందలి కడపటి భాగముల నీవీసవ నుదాహరించుచున్నాను:—

“వంగరాష్ట్రమునందలి మహమ్మదీయులు హిందువులకు తోడుచరులగ ఇక్కడనుండదని తీర్మానించుకొనియున్నారు. కాని ప్రభుత్వమువారికి భృత్యులై యుండవలయునని తీర్మానించుకొనలేదు. దేశమునందలి మహమ్మదీయులందరు కలిసి తమ విభేదములను మరచి సంఘాభివృద్ధికిని, భారతదేశాభివృద్ధికిని పాటుపడ సంకల్పించుకొని యున్నారు. రాజకీయ హక్కులను స్థాపించుటకును, స్వసంఘమును అభివృద్ధి తీర్చుటకును మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వమువారిపై నను ఇతరసంఘములవారిపై నను ఎటుకొని పోరాడుటకు వెనుదీయరు.” కొన్ని సమయములందు కాసనభలయందలి మహమ్మదీయులు ప్రభుత్వమువారి తోకలిసి పోటుచేయవచ్చును. కాని నిరంకుశాధికారవర్ణమువారి దుష్టకార్యములను అంకితమొందిండుటకై ఇతర సంఘములవారి తో చేరి ప్రభుత్వమువారిని ప్రతిఘటించరని చెప్పటకు వీలులేదు. సర్ అబ్దుల్ రహీం గారి ప్రకటన మహమ్మదీయుల నిజాభిప్రాయములను తెలుపుచున్నదని నా అభిప్రాయము. ఈ విధమున రాజకీయసమస్యలు ఆ ప్రాముఖ్యములై నవి. సాంఘిక సమస్యలే ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చినవి. భూరద్దష్టిగల రాజకీయత్రజ్ఞులు ఈ విషయమును గుర్తెలుగలరు. రాజకీయములలో హిందువులని

కావలెను

కృష్ణాజిల్లా గుడివాడతాలూకా యలకుర్రు గ్రామములో నుండు శ్యామలా ధర్మ పాఠశాలకు ప్రధానోపాధ్యాయుని స్థానమునకు పెకండేరి ప్రాంతమువారు కావలయును. దరఖాస్తును శ్యామలా ధర్మపాఠశాల మేనేజరు, యలకుర్రు, నిడుమోలు పోస్టు, కృష్ణాజిల్లాకు పంపవలయును.

యూ, మహమ్మదీయులనియు ప్రత్యేకసాంఘికభేదములు లేవని చెప్పట అసత్యము. రాజకీయవిషయములందు సాంఘికభేదములుండకుండదనుట అదర్శమైనను మన విషయము అస్థితిలో లేదు. ఎక్కువ అధికారములను సంపాదించుకొనవలయునను ఉద్దేశముతో హిందువులు మహమ్మదీయులు పోరాడుకొనుచున్నారని చెప్పవచ్చుచున్నది. ఎక్కువ అధికారములను కాక స్వసంఘ సంరక్షణమునకే పాడుబడుచున్నారని నేను తలచుచున్నాను. ఇతరసంఘములవారు రాజకీయ అధికారికవిషయములందు అభివృద్ధి గాంచిన తమకు ముప్పువాటిలునని తలచుట ఆచారమైనది. ఇదియే ఈ ఎన్నికలయందు ముఖ్యసమస్య.

ఇటీవల పరిస్థితులలో హిందువులు తమవైఖరిని స్పష్టముగ ప్రకటించుట అవసరము. రాజోవుమాడుసంవత్సరములు రాయబారములలోను రాజీలతోను నిండియుండును. ఈ సమస్యలు ఏవిధమున పరిష్కారమునకో చెప్పబాలము. ప్రభుత్వమువారే ఏదో ఒకవిధమున పరిష్కరించెదరు. కాని హిందువులు తమ అభిప్రాయములను ప్రకటించుట అవసరము. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో సంపూర్ణప్రతిఘటనవిధానము నష్టప్రదమని గుర్తెలుగవలయును. సంస్కరణములను తిరస్కరించుటకుడ తగినవని. సంస్కరణములను అంగీకరించి పనిచేయవలయునని మహమ్మదీయులు పట్టుదల వహించియున్నారు. స్వరాజ్యపక్షములో నున్న అల్పసంఖ్యాకులగు మహమ్మదీయులు, మహమ్మదీయసంఘమువారి అభిప్రాయమును ప్రకటించుటలేదు. కాంగ్రెసులో సాంఘిక దృష్టితో సమస్యల పరిష్కరింప సాధ్యమై తేనివారే నాయకులుగ నున్నందున హిందువులకు కాంగ్రెసుపై అభిమానము క్షీణించినది. కాంగ్రెసునాయకులు జాతీయవాదులుగ నుండవచ్చును. కాని వారిని హిందూసంఘపు ప్రతినిధులుగ పరిగణించ వీలులేదు. కాసనభలలో హిందువులు మహమ్మదీయులు ఒకటిగ కలిసి పనిచేయుక వేరువేరుకక్షలు చేర్చరమకొనుట విచారకరమనుభవము మైనను ఒకసంఘమువారు ప్రత్యేకకక్ష చేర్చరమకొన సంకల్పించుకొనినప్పుడు హిందువులు ప్రతిక్రియ అలోచింపకుండుట అవివేకమగు కార్యము. ఈ విషయమున హిందువులు తలఁకుచుగ నున్న మన బలము క్షీణించును. కావున హిందువుల ప్రతినిధులు హిందువుల విశ్వాసమునకు పాత్రులైనవారుగ నుండవలయును. హిందువులహక్కులను సంరక్షింప గంకణము కట్టుకొని పనిచేయువారుగ నుండవలయును.

ట్రైబ్యూనుపత్రిక విమర్శ

(ఈ వ్యాసమును విమర్శించుచు ట్రైబ్యూనుపత్రిక ఈక్రింది సంపాదకీయవ్యాఖ్య ప్రకటించుచున్నది.)

“ఈ మూడుసంవత్సరములు రాయబారములు రాజీలతో నిండియుండును. ఈ పరిస్థితులలో హిందువులు తమ అభిప్రాయములను స్పష్టముగ ప్రకటించవలయును. ఇటీవల సాంఘికకక్ష లేర్పడుట విచారకరమగువిషయమైనను ఒకసంఘమువారే విధాన మవలంబించినందున రెండవసంఘమువారు తలఁకుచుగ నుండుట యుచితము కాదు. కావున హిందువుల ప్రతినిధులు హిందూసంఘపు హక్కులను సంరక్షింపవలయునని పట్టుదల గల వారై యుండవలెను.” అని లజపతిరాయగారు వ్రాయుచున్నారు. కాసనభలలో సాంఘికవిషయములను గురించి తలఁపుచుగ నుండువారు కొందరున్నను మిగిలినహిందువులైనను హిందూసంఘపు హక్కులను సంరక్షింపవలయునను ఉత్సాహము గలవారై యుండవలయునని హిందూసభనాయకుల అభిప్రాయమై యున్నది. ఈ కారణముననే హిందూసభవారు అధ్యక్షులను నియమింప ఉద్దేశించుచున్నారు. ఇండియన్ కౌంగ్రెసుపత్రిక అధ్యక్షులు, రెస్పాన్సివు కో-ఆపరేషనుపత్రిక అధ్యక్షులు హిందువులైనను హిందుసభాప్రతినిధు లని చెప్పటకు వీలులేదు. వారి ఉద్దేశములందు గాని ఆదర్శములందు గాని సాంఘికపక్షపాత మేమియు లేదు. పార్టీని బంధనల ననుసరించి వీరు సాంఘికవిషయములందు తమ కిష్టము వచ్చిన విధమున పోటుచేయవచ్చును. లాలా లజపతిరాయగారి విమర్శము ఎట్లున్నను కాంగ్రెసు కార్యసంఘమువారు సిద్ధాయందు కాంగ్రెసుపక్షమువారు అవలంబించవలసిన విధానమును స్పష్టముగ నిర్ణయించి రనియే మా అభిప్రాయము.

రెస్పాన్సివు సహకారత్వము

జోసెపు బాప్టిస్టాగారి వివరణము

పూనా, అక్టోబరు 4:—నిన్న సాయంత్రము శివాజీ మందిరమున యుక్. సి. కేల్కార్ గారి అధ్యక్షతన జరిగిన సభలో సభ్యులందఱో సభాప్తిస్టాగారు రెస్పాన్సివు సహకారత్వమును వివరించుచు సుపన్యసించిరి. ఈ పేరుపట్టించిన తరీఫీతుల వర్ణించి, రెస్పాన్సివు సహకారత్వమున నిర్వహణరాజకీయవిజ్ఞానమును, విధ్వంసకలంకములును గల పని చెప్పిరి. కాసనభలయందలి స్థానముల నాక్రమించుటలో నుద్దేశ్యము తగనివారిని రాజకీయతేయు టైనయెడల ఉద్వేగములవిషయమునగూడ ఆ ధర్మమునే యేలవర్తింపజేయరాదు? సంస్కరణములం దెంత విలువగలదో అంతిరకే పనిజేయవచ్చునగాని లోపభూయిష్టముగ ద్వంద్వవిధానమును విజయవంతము జేయ లూనలేదు. ఈ విధమున మంచికి మంచి చెడుకు చెడు ప్రతిక్రియ జేయుటయే రెస్పాన్సివు సహకారము. ఆయన అంత తన కార్యవిధానమును వివరించుచు లాండు రెవిన్యూవిషయమున జేయవలసిన పని గలదనియు, విశ్వవిద్యాలయమును అధికారబంధమునుండి సడలించి ప్రజామయముజేయవలెననియు, విద్యను మంచినదగిని నడిపి, పవలసి యున్నదనియు జెప్పిరి. వారింకను ఇట్లుచెప్పిరి: “ప్రభుత్వమువారు మాకెంతో మేమును ప్రభుత్వమువారికంటే, వారు నమ్మునునమ్మిన మేమును వారిని నమ్మెదము. కాని మావన్నెకటి లాగిన మీవి రెండులాగదము.” రెస్పాన్సివు సహకారమునగా నిర్వహణప్రతిక్రియ.

లిబరలుపక్షము చెన్నముక లేనిదేహమునంటిది. వారు కాసనభలందు సంస్కరణములను బనిజేయుటకై ఆక్రమముగ బ్రవేశించిరి. వారు ఎవ్వరికిని ప్రతిఘటించారు. వారి ననుసరించు వారెవ్వరును లేన. తిలకుముహూర్తముడు సంస్కరణములను వానిలో విలువయున్నంతవర కిపనిజేయుదముని చెప్పిన యుదారవాక్యముపై ఈ రెస్పాన్సివు సహకార మధారపడియున్నది. రెస్పాన్సివుసహకార మనగా నూత్నముగ చెప్పవలెనన్న రాజకీయతంత్రమును, ఆచరణతంత్రమును నని చెప్పవలయును.

(అ. (వె.))

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station Master's Classes. Full particulars and Railway Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108 Apply to:—

Imperial Telegraph College, Delhi

ఆయుర్వేదకలావిభాగము

విద్యార్థి కె. శేషశాస్త్రిగారి

జగత్ప్రసిద్ధ ఆయుర్వేదాచార్యములు 3114

చంద్రమాడపాకము:— జ్వరము, పాండు, మున్నగువాటివలన కలిగిన ఆశ్మిని పోగొట్టి మంచుబలుమును ఇచ్చును. ధాతుసంబంధమైన వ్యాధులకును స్త్రీవ్యాధులకును శుభమిది. శక్తివర్ధక ఔషధములలో లోకప్రసిద్ధి జేందినది. ఒక నేరు రియా మాత్రమే. అన్నివిధములవ్యాధులకు ఔషధములు దొరకుచున్నవి.

అడ్రస్:—మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదశాల

శృంగేరి పోస్టు, మైసూరు ఇలాఖా.

శ్రీ దీవయాత్ర

గ్రంథకర్త శ్రీమతికవిలిక కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్యార్థి. (ఈ గ్రంథము తత్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము కథ కాదంబరీనిబోలి రసవంతముగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.

“గీతాశాస్త్రము వెనకకే

సీతారామాంజనేయ చిరసంవాద

ఖ్యాతగ్రంథం బిపుడీ

భూతలమున దీవయాత్ర బోలుక బొగడకే.

జీవయాత్రాంతర్గత పద్యముకావరి, వెల రూ. 0-8-0. అచ్చులో నున్నది) వలయువా రీక్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

పి. టి. జగన్నాథరావు

2/11 ఆలంగా త్తపిళ్ళేపేటి, తిరువల్లిక్కేటి-మద్రాసు

జాతీయవిద్యాస్వరూపము

వారణాసి విద్యాపీఠ పట్టప్రదాన సభయందు

ఆచార్య గిద్దానిగా రోసగిన ఉపన్యాసము

(వారణాసి విద్యాపీఠ పట్టప్రదాన సభలో తన సందర్భమున ఆచార్య గిద్దానిగా రోసగిన ఉపన్యాసము ఈదిగువ ప్రకటింపబడినది.)

జాతీయవిద్యాప్రతిష్ఠాపనలు అచ్చటచ్చట మరిగిపోవుచున్నను, కొన్ని జాతీయవిద్యాపీఠములు దేశములో నిలిచి యుండుట అద్భుతమే. శ్రావణ, అహమదాబాదు, పాట్నా, ఢిల్లీ, వారణాసి విద్యాపీఠము లింకను చక్కగ పనిజేయుచున్నవి. బందరునందలి జాతీయకళాశాల బృందావనమునందలి ప్రేమ మహావిద్యాలయము తమ స్వాతంత్ర్యమును వ్యక్తిత్వమును కాపాడుకొనుచున్నవి. ఆర్యసమాజపు గురువులు తమ సందేశమునం గంతయు వెదజల్లుచున్నారు. ప్రభుత్వప్రతిష్ఠాపనలవలె కాక ఈ జాతీయప్రతిష్ఠాపనలు జాతీయతాభివృద్ధికి పాడుపడుచు న్నున్న నిస్సంశయముగ చెప్పవచ్చును. దేశమునందు జాతీయ విద్య ఎంతవరకు వృద్ధి చెందుచున్నదో గుర్తెగి. జాతీయాదర్శములు సఫలమగుటకై తగు విధమున ప్రయత్నించుట దేశయుల భర్తృమయ్యెన్నది. జాతీయప్రతిష్ఠాపనలను పడేషదే సందర్శించు నాబోజీవారికి జాతీయాదర్శమువిషయమై ఉత్సాహము క్షీణింపదు.

సెలవులయందు ఇతర రాష్ట్రముల విద్యార్థులకు రాష్ట్రభాష నేర్పుటకు తగు ఏర్పాటులు గానించుట జాతీయప్రతిష్ఠాపనల ముఖ్యభర్తృము. విరోపాఖండమునుండి ఎంతమందో విద్యార్థులు ఆత్మభర్తృకు సెలవుదినములందు వచ్చి ఇంగ్లీషుభాషను వాఙ్మయమును నభ్యసించుచున్నారు. అదేవిధమున కాళియందలి విద్యార్థులు భూరారదేశమునకు వెళ్లి వారిభాష నేర్పుకొనవలెను. అహమదాబాదునందలి విద్యార్థులు బోల్షియరుకు వెళ్లి బెంగాలీ నేర్పుకొనవలయును.

దేశభాషలప్రాముఖ్యము

ప్రతిరాష్ట్రమున దేశభాషావాఙ్మయము, దేశీయ కళావిమళము చక్కగ వృద్ధి చెందుచున్నది. ఒక రాష్ట్రమువారు మరెయ్యో రాష్ట్రమువారిభాషను, కళను గుర్తెగటచే జాతీయందు వికమత్వము ఏర్పడును. కేవలము హిందీభాష నభ్యసించినంత మాత్రమున అన్ని రాష్ట్రములవారికి అన్యోన్యత ఏర్పడునని తలచుట పొరపాటు. జాతీయవిద్యకు హిందీ పునాది. కాని కేవలము హిందీభాషనుమాత్రమే గ్రహించి ఇతర దేశభాషలను తిరస్కరించిన లాభములేదు. భారతదేశమున ప్రతిరాష్ట్రమువారు తమ విజ్ఞానమును వృద్ధిచేసికొనవలయును. దానితోపాటు ఒక రాష్ట్రమువారు మరెయ్యో రాష్ట్రము వారి విజ్ఞానమును గుర్తెగి అనుసరించుటకు అవకాశ ముండవలయును.

హిందీభాషను వ్యాపింపజేయు ప్రయత్నములందు కూడ అన్ని రాష్ట్రములవారు కలిసి చక్కని కార్యక్రమమును నిర్ణయించుకొనవలయును. హిందీప్రచారమునకు ఒక్కొక్క రాష్ట్రమునకు ప్రత్యేకసంఘము లుండుట లాభకరము గాని మన కందుకు తగినధనము లేదు. బీహారు కాళి విద్యాపీఠములు, ప్రేమ మహావిద్యాలయము, పంజాబు మధ్యపరగణాలయందలి జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనలు హిందీభాషలో ఉన్నతవిద్య గరవుచున్నవి. ఈవిద్యాప్రతిష్ఠాపనలకలిసి తమ విద్యావిధానములు నేర్పుచు కొని హిందీభాషలో పఠనీయగ్రంథములను వ్రాయించిన మిగుల లాభకరముగ నుండును. దేశమునకు చక్కని గ్రంథముల నొసగినవారయ్యెదరు.

అసహాయోద్యమసమయమున గుజరాతు, బీహారు, పంజాబు, వారణాసి విద్యాపీఠము లేర్పడెను. ఈవిద్యాపీఠముల కేంపు స్థాపనోత్సవమును గాంధీమహాత్ముడుబరిపెను. కావున జాతీయ విద్యావ్యాప్తికి మహాత్ముడే కారకు డని చెప్పవలసియున్నది. తత్సర్వము డాక్టరు బెనాంట్సుగారి హోంయూలు అంధోళన సందర్భమునను, వంగరాష్ట్ర విభజన అంధోళనసమయమునను జాతీయ విద్యను వ్యాపింపజేయవలయుననుపట్టుచు దేశీయలచేతీయలచేర్పడెను. శ్రీ ఆరవిందస్వామి వారిశిష్యులు ఇందులకై ఆకముగ పాటుపడియుండిరి. గురుకులము ఇంతకుపూర్వమే ఏర్పడెను. రవీంద్రుని విశ్వభారతి ఈ ఉద్యమభరితమయి చెప్పవచ్చును. జాతీయవిద్యావిధానమునందు కొన్ని విషయములను గుర్తెగవలయును. సంఘసేనయందు విద్యార్థులకు అభివృద్ధి ఏర్పడవలయును. దేశభాషలయందు విద్య గరవవలెను. హిందీ ప్రచారము వివిధ కొనసాగవలయును. వృద్ధివిద్యకు ప్రాముఖ్య మేర్పడవలయును. రాటమును విద్యార్థులు పూజింపవలయును. జాతీయము క్రికి ఆర్యజనరమును కేక్కిని పంపాదించుటకై విద్యార్థులు బ్రహ్మచర్య మనలంబింపవలెను. ప్రస్తుతము జాతీయప్రతిష్ఠాపనలు ఈవిషయములపై తగుశ్రద్ధ చూపుటలేదు. ఈ ఆదర్శములతో మనముపనిచేసిన దేశమున జాతీయ విద్య చక్కగ వ్యాపింపదు. కేవలము హిందీ నేర్పుట రాటముపై మాత్రమే తీరుట యెన్నగు ప్రత్యేకవిషయములను ప్రత్యేక ప్రతిష్ఠాపనలను స్థాపింపవచ్చును. జాతీయత క్రికి ఉత్సాహములను కేంద్రీకరించి చక్కనివిద్యార్థుల మేర్పరుచు ని కార్యక్రమము నిర్ణయించి పట్టుదలతో పనిచేసిన గొప్పలాభము తోచును.

అఖిలభారత షియా అవసర మహాసభ

హైదరాబాద్ వ్యవహారముల చర్చించును.

లోన్, అక్టోబరు 2:—అవసర అఖిల భారత షియా మహాసభ హైదరాబాద్ విషయముల చర్చించుటకు ఆనలంబింపవలసిన విధాననిర్ధారణమునకును, షియా కళాశాల కరిస్టియన్ నాలోచించుటకును, షియాకళాశాలపరిస్థితుల నాలోచించుటకును అక్టోబరు 12, మొదలు 15 వ లేదవరకు అగ్రహారాలో జరుగగలదు. షియాలందయితో రాగలంచుటకు ప్రార్థితులు. (అ.ప్రె.)

క్రాన్ థియేటరులో

6-10-26 బుధవారము నుండి 8-10-26 శుక్రవారము వఱకు ప్రతిదినం 2 ప్రదర్శనములు. సాయంత్రం 6-15 గం. రాత్రి 9-30

మదరాస్ థియేటరు లిమిటెడ్ వారు

"ప్రాటియా" అనుష్ఠి,

నిర్వహణతో నొనర్చిన సాహసకృత్యములను ప్రదర్శింతురు. ఈ రోజునుండి నాల్గవ 12 భాగము ప్రదర్శింతురు.

Cook with Cocogem

All my cooking is now done in Cocogem, the 100% pure vegetable shortening. It is a pleasure to cook with Cocogem. It is so clean and cooks such tasty and digestible dishes that I refuse to use adulterated ghee again. Take my advice and use only Cocogem

మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము

"గాంధీ కార్యక్రమమే మోక్షమార్గము"

ధిన్, అక్టోబరు 2:—నిన్న సాయంత్రం మిక్కిల మహాత్ముని జన్మదినోత్సవము జరుగబడెను. ఒకబహిరంగసభ సమావేశమయ్యెను. నాయకులప్రస్తుత మతవైషమ్యముల భోరమును వ్యక్తపరచి మహాత్ముని యనుసరణ యందుడని సభ్యులప్రాశ్న బహించిరి. గంధీగారే ప్రపంచములో ఉత్తములు. వారిని గౌరవిండుటకును తిరిగిరాజకీయరంగమున వారికినాయకత్వ మిచ్చుటకును మతవైషమ్యముల తగ్గించుటయే ముఖ్యము. గాంధీమహాత్ముని కార్యక్రమమే దేశమోక్షమార్గము. (అ.ప్రె.)

* * *
నాగపురము, అక్టోబరు 2:—నాగపురలో కాలంగను సంఘమువారి ఆదరణక్రింద ఆవారిగారి ఆధ్వర్యతక్రింద బహిరంగసభ జరిగినది. జనసామాన్యము ఖద్దరుపయోగింపవలయునని హెచ్చరింపబడెను. (అ.ప్రె.)

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త:

శ్రీ శ్రీ కొమట్రాజు వేంకటలక్ష్మణరావు ఎం.ఎ. గారు ఈ విఖ్యాత గ్రంథరాజ మిప్పుడు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చుత్తింపబడినది. మాతృదేశ చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాంధ్రుడును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని వింపిన చరిత్రగ్రంథ మింకొకటిలేదు. ఇది పఠనీయగ్రంథముగ నుపయోగింపబడుచున్నది. ఇందు దేశపటములు, మహాపురుషుల చిత్రపులు కలవు. ధర కాగితపులై యురు 1-4-0, అట్టలై యురు 1-6-0, క్యాటికోలై యురు 1-8-0. ఎక్కడ వున్నకము లొక సారి కొనువారికి కమిషన్ వ్వవడును. కానూరు, వీరభద్రదేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్. టీ, మేనేజరు, లక్ష్మణరావుగ్రంథాలయ, గవర్నమెంటు రోజువాడ.

శ్రీవిల్లిపుత్రులు తాలూకా రాజకీయ సభ

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి అధ్యక్షోపన్యాసము

జన్మినుపక్షము నిరంకుశాధికారులకు అనుచరవర్గము

స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షము

మొన్నను మూడవ తేదీ ఆదివారమునాడు నాయుడుగారి సంగిన అధ్యక్షోపన్యాసము

“సంస్కరణముల చట్టము క్రింద మూడవసారి కాసనసభల ఎన్నికలు జరుగనున్న తరుణమున మనవిచట సమావేశమైతిమి. వ్యవస్థాపక భిన్న చక్షువులు గూడ తీవ్రముగా ప్రచారమొనరించుచున్నందున సెలవుకడలను ఎన్నికల ముచ్చటలే వినబడుచున్నవి. అందువల్ల మొదట శ్రమ విజయముకొరకు పాటుపడుటచే చాలసంభవమే మేర్పడినది. సమస్యల స్వరూపముగూడ సరిగ్గ్రహించబడ పలుకడవలసివచ్చింది. కాన నీనీయుపన్యాసమునందు ప్రస్తుతపరిస్థితులను ఓటరుల కర్తవ్యమునుగూర్చియే నడువదలవలసింది.

బ్రిటిషుసామ్రాజ్యత్వము - బ్రాహ్మణదాస్యము

ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వపద్ధతి ప్రజలకు నిజమైన బాధ్యత నొసంగుటలేదు. ప్రజలకు సహజముగా రాజకీయ స్వాతంత్ర్య చక్షువుగూడ నడచివేయుచున్నది. అందు మనదృశ్యంతో జాతీయ జీవనమునకు మనలను మరింత ఆసక్తికరము చేయుటకే యీ ప్రభుత్వము కారణమగుచున్నది. ప్రస్తుతమున్న మన రాజకీయ స్థితి చాల శోచనీయము. నిశ్చయోద్దేశములు లేకుండగూడచాల రాజకీయకక్షలు పెరుగుచుండుటచే చాల ప్రబలముగవివము స్థితి యేర్పడినది. మనకు కలిగియున్న కష్టములు సామాన్యమైనవి కావు. అవి మనభావిజాతీయ జీవనములములనే కుప్పింపజేయుచున్నవి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యత్వము మనశరీరములనుకూత్రమే బాధ్యును కల్పించెనుగాని బ్రాహ్మణాధిపత్యము మన ఆత్మలనుగూడ బాధ్యును కల్పించెను. బ్రిటిషుదేశీయులు మన దేశమునందలి ధనమును కొనిపోయిరి గాని యిప్పటికిని మత సంగ్రామ విషయములలో ప్రాధాన్యమును వహించియున్న బ్రాహ్మణులు జనసామాన్యమునందు ఆత్మగౌరవమును స్వాతంత్ర్య ధిలాక్షుచుగూడ నశింపజేసిరి. బ్రాహ్మణులు పామరజనులకు స్వాతంత్ర్యము నియ్యనందున వారిఆత్మలు నశించినవి. భగవంతుడు స్వతంత్రుడుగాన భగవంతుని ప్రతిబింబముగా మనవుడును స్వతంత్రుడే. స్వతంత్రము మానవుని జన్మస్వత్వము, సంఘర్షణము శోభిస్తే యుద్ధమున నెవ్వరికిని జయముకలుగదు. త్యాగము లేకుండ జెలరును యుద్ధంగమున విజయమును బడయజాలరు. “వారి స్వప్రభుగ కనబడుచు నే యున్నది. ఆపదలను విఘ్నములును కలుగుచుండెనుగూడ మనము మనభావిఫలమునుగూర్చి దీక్షగా పనిచేయుచు నే యుండవలెను. అటులేయనిచో మనము పిరికి పంజరమేయగుదుము” అని మజిలీనుడివిన వాక్యములను నిరుత్సాహుల కందరికిని నేను జ్ఞాపకముచేసెదను.

స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణపక్షము

ప్రస్తుతిస్థితిని గమనింపుడు అసహాయాద్యమును విధిల మైకది, గాంధీమహాత్ముడు నేపథ్యమున కరిగెను. మరల రంగమునకు వచ్చి ప్రధాననాయకత్వమును బూనవలెనని కొందరు ప్రముఖులు కోరినను నిరాకరించెను. అదియుక్తమే. అధికారమును పలకుటదీని గడించుటలో వారి కేరీనవారస బ్రాహ్మణులు స్వరాజ్యపక్ష సంఘములన్నిటిలోను ప్రధానులుగానున్నారు. “చెన్నపురి రాష్ట్రమునందలి బ్రాహ్మణ జాతీయవాదులు స్వరాజ్యభిమానమును తెలిసియో తెలియకయో వదలలేకుండ నున్నారు” అని లాలలజపరియిగారు నడివినది సరిగానే యున్నది. నేను స్వరాజ్యపక్షములో నెన్నడును చేరలేదు గాని వారిభావము స్పష్టమును విశాలమునగుటచే మొదటినుండియు నేనాపక్షమునందే అభిమానమును బూనియుంటిని. కాని యిటీవల ఎరిగిన సంగతులవలన నాఅభిప్రాయము మారిపోయినది. ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణ రాజకీయకేత్రల వశమైనది. బ్రాహ్మణకేత్రల నందరిని (జన్మినువారుగాని కాం గ్రెసువారుగాని నుతరువారుగాని) ఓడించుటకే ఆపక్షముపుడు బ్రాహ్మణుల నాయకత్వముక్రింద ప్రబలసాధనమై యున్నది. సరిహద్దు (నాన్ బర్లెడ్జ్) ప్రాంతీయులు) నందున్న మహమ్మదీయ రాష్ట్రమును కే. రాజకీయస్వాతంత్ర్యముల నియమగూడదని అచటి స్వరాజ్యవాదులును, పంజాబులో నడ్డివ్యాపారచట్టము కూడ బనీ అచటి స్వరాజ్యవాదులును, బొంబాయిలో పురోహితుల చట్టము కూడదని యచటివారును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుటచే స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణానుకూల పక్షమనియే స్పష్టమగుచున్నది. ఇందువలన స్వరాజ్యపక్షమువారు జాతీయవాదులు కారని విడితేమనదోగాన ఎన్నికలలో ఓటరులు స్వరాజ్యపక్షమువారికి ఓట్ల నియ్యగూడదని నిజమైన జాతీయవాదులు బాగుగా హెచ్చరింపవలెను. రాజకీయ విషయములందుమాత్రమే స్వరాజ్యపక్షము జన్మినుపక్షముతో పోరాడుచున్నతరాలమును

నాకట్టి యాతేపరయును కనబడలేదు గాని యిటీవల జరిగిన కార్యములనుబట్టి బ్రాహ్మణకేత్రీయమునునశింపజేసి జనసామాన్యమునంతను మరల వెనుకకుతీయటకే స్వరాజ్యపక్షమువారు పూనుకొనిరిని స్పష్టముగా తెలుపుటకు వారికి ధైర్యములేదు గాని వారుచేయుచున్న పనినిజటి అది స్పష్టముగానే తెలియుచున్నది. వారి ఏర్పాటులన్నియును చక్కగా సమకూర్చబడి యున్నవి. వారు తమఅనుచరులవ్వారా జాతీయవాదులకు బ్రాహ్మణకేత్రల విషయమునగూడ హానికరముగా ప్రచారమును సాగించుచున్నారు.

బ్రాహ్మణాధిక్యమును స్థిరపరచుటకు స్వరాజ్యపక్షమును బురకాతో వారిపుడు కడపటి ప్రయత్న మొనరించుచున్నారనుట నిశ్చయము. ఈరహస్యమును బ్రాహ్మణకేత్రులు సరిగా గ్రహించి ప్రతిఘటించుటకు నడుములు కట్టవలెను. భారతదేశ రాజకీయ స్వాతంత్ర్యమునకు వర్తమాన పద్ధతి ప్రబలనిరోధముగా నుండెను. ఇప్పుడుగూడ నటులేయున్నది. భారతదేశమునందలి 1800 జాతులున్నవి. 138 భాషలు ప్రచారమున నున్నవి. ఈజాతుల కన్నిటికిని అగ్రస్థానమునందు బ్రాహ్మణులున్నారు పామర జనులు ప్రాప్త్యమున ప్రత్యేక సంఘాభిమానముతో కూడియున్నారు. ఈదేశమున కధికమున నేవచేసిన దేశభక్తులగు బ్రాహ్మణులు వెనుక నుండినమాట నిజమే. వారు పూజ్యులేగాని యిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమున నున్న బ్రాహ్మణులలో నట్టి వారెవరును లేరు. దీనినందరు సంగీకరింతురని యే నేను నమ్మెదను. స్వరాజ్యపక్షము నందలి బ్రాహ్మణులను గూర్చి మాత్రమే నేను నడుపుచున్నానుగాని బ్రాహ్మణుల నందరినిగూర్చి నేనేమియును నడుపుటలేదు. స్వరాజ్యపక్షమువారిలో బ్రాహ్మణాభిమానము పెచ్చుపెరుగుచున్నదనుట నిర్వివాదాంతము. కాంగ్రెసు కార్యములను నిర్వహింపవలసిన బాధ్యత గలవారి విషయమున తమ విధిని సరిగా నెరవేర్చలేదు. కావున దేశీయులే దీనిని సరిచేయ వలసియున్నది. స్వరాజ్యపక్షమును స్థాపించిన దేశబంధు దాసుగారి ఉదార భావములను స్వరాజ్యపక్షము వారు భంగపరిచి గావుననే లాలా లజపతి రాయగారి కంటి అనుభవకాలురగు నాయకులు పలువురు స్వరాజ్యపక్షమును త్యజించుట తలపెట్టినది.

జన్మినుపక్షము నిరంకుశాధికారులకు అనుచరవర్గము

చెన్నపురి రాష్ట్రమునందు బ్రాహ్మణకేత్రుల జన్మినుపక్షమును గూర్చిగూడ నేను కొంత చెప్పవలసియున్నది. జన్మినుపక్షము వారి ఆశయము సంకుచితమైనది. వారిపక్షము నిరంకుశాధికారులకు తోడ్పడునది యనుట జగద్విశిష్టమైనవిషయమే. బ్రాహ్మణకేత్రులకు ప్రభుత్వోద్యోగములను హెచ్చుగా సమకూర్చుటకే యీపక్ష మేర్పడినది. ఆప్రయత్నము చాలవరకు నెరవేరినదని గూడ నేను చెప్పగలను. కాని అది మన ఆశయముకాదు. ఈవిషయమును జన్మినుపక్షము వారుగూడ నొప్పుకొందురు. కాసనసభను ముగించునపుడు గవర్నరు గోమను ప్రభువుగా రొసంగిన హితోపదేశమును వారు బాగుగా నాలోచించెదరని నమ్మెదను. చెన్నపురి స్వరాజ్యపక్షము వారెటుల బ్రాహ్మణులకు అనుచరవర్గముగా నున్నారో జన్మినుపక్షమువారు టుల నిరంకుశాధికారుల కనుచరవర్గముగా నున్నారనియే నేను గట్టిగానమ్మెదను. ఈరెండు పక్షములవారును గూడ ప్రజల స్వాతంత్ర్యమునకు నిరోధకులేయ్యెయ్యెన్నారు. రెండు పక్షముల వారును జాత్యభిమానపూరితులేయగుటవలన భారతదేశరాజకీయాభివృద్ధికి ప్రతికూలులే. ఎన్నికలలో జన్మినుపక్షము వారు నెగ్గినచో దొరతనము వారికి కలము మరింత మొదగును. మన అభివృద్ధి మరింత వెనుక బడును. స్వరాజ్యపక్షము వారు ఎన్నికలలో నెగ్గినచో దేశీయులు బ్రాహ్మణులకును బ్రిటిషువారికిని శాశ్వతముగా దాసులై యుండుటకు తగిన పన్నాగములనే వారు పన్నెదరు. కావున ఓటరులు స్వరాజ్యవాదులకును జన్మినువాదులకును గూడ ఓట్ల నియ్య గూడదు. రాజకీయస్వాతంత్ర్యము కొరకు మాత్రమే గాక సాంఘిక స్వాతంత్ర్యము కొరకుగూడ దేశీయులు పనిచేయవలెను. జాతీయతయే మనమతము. స్వరాజ్యమే మన మోక్షము. జాతీయత బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణకేత్ర విభేదమును పాటించదు. ఎన్నికలలో నీవిషయము నిరారణ కావలెను. పంచనక్యత్రిము కపటము స్వార్థపరత్వము వర్తాభిమానము మున్నగునవి లేకుండ దేశాభిమానము గలిగి దేశభక్తి భరితులై దేశముకొరకు సర్వమును త్యజించుటకు సంసిద్ధులై తమ అధికారమును స్థిరపరచుటకు దొరతనము వాదో

నరించు ప్రయత్నముల నన్నిటిని ప్రతిఘటించుటకు పూనుకొనునట్టి వారికే ఓట్ల నియ్యవలెను.

అట్టి అభ్యర్థి ఏజాతివాడైనను సరే ఏవర్గమువాడైనను సరే వానితో మనకు నిమిత్తములేదు. నిజముగా దేశభక్తుడు అన్యము తము వాడైనను సరే. వానికి ఓటు నియ్యవలెను గాని దేశాభిమానము లేనివాడు స్వజాతి వాడైనను వానికి ఓటు నియ్య గూడదు. ఉద్యోగములకొరకు పాకులాడువాడు మతాభిమానల మనియును, వర్ణాధికృత కొరకు ప్రయత్నించువాడు దేశాభిమానల మనియును మాయవేషములనువేయుచున్నారు. ఈరెండు రకముల పంచకులును దేశద్రోహులే. ఓటరులపని చాలకష్టమైనదే యగునుగానివారు గాధమగు దేశభక్తిగల జాతీయవాదులకే గాని మరెవ్వరికిని ఓటునియ్యగూడదు. ఇప్పుడు కాసనసభలో అట్టి జాతీయవాదులే హెచ్చుగా నుండులెను.

అట్టివారిని హెచ్చుమందిని కాసనసభలకు యెన్నుకొని ననో ప్రజాయత్ర కాఖిలను సాగించుటకు వారంగీకరించి దేశీయుల కధికమున కే క్రిని లాభమును సమకూర్చ గలుగుదురు. ఎన్నుకొన బడిన కాసనసభ్యులలో హెచ్చుమంది తమ కనుకూలురుగా నున్నారని వారికి నమ్మకము కలిగినచో వారు పదవుల సంగీకరించెదరుగాని దొరతనము వారి యొక్కయు వారిచే నియమింపబడిన సభ్యుల యొక్కయు సహాయ సానుభూతులవలన తమసానములను నిలుపుకొనుటకు వారెన్నటికి సంగీకరింపరు.

(1) కాసనసభలో జాతీయ వాదు లిడట వివరింపబడిన ధర్మములను నెరవేర్చుటకు కే క్రివంచన లేకుండ పనిచేయవలెను. ఇట్టి ప్రయత్నమున ద్వంజ్వ పరిపాలనము నందు గల లోపములచే మంత్రులకును కార్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులకును భిన్నాభిప్రాయములు కలిగినచో గౌరవ కరముగా సమాధానము నుదరనియెడల జాతీయ వాదులు ధైర్యముతో ప్రతిఘటించవలెనే గాని లొంగగూడదు.

(2) సంస్కరణముల చట్టమునందలి అసమగ్రములను నిబంధనలను వీలైనంత వరకు దేశీయుల మేలుకొరకు ఉపయోగించు కొనవలెను. మండలాధికారి యొక్కయు ఆతని అనుచరుల యొక్కయు నిరంకుశాధికారమును అడపులో నుంచుటకును గ్రామవాసుల కధికముగా భద్రమును కలిగించుటకును జాతీయ వాదులు పనిచేయవలెను. ప్రభుత్వ కాఖిలన్నియును ప్రబాప్రతినిధుల పరిశీలన క్రిందకు రావలగునటులు నిబంధనలలో నవసరముగా మార్పులను చేయవలెను.

(3) భారత దేశమునందును యితరదేశములందును గల కార్మికులకు వ్యాధి, ప్రమాదము, ఆశక్తి, వార్ధక్యము, మరణము మున్నగు నాపదలలో నాధారమును కలిగించుటకును వారికి యిండ్లు దైద్యశాలలు మున్నగు సౌకర్యములను చేయుటకును వారు గౌరవముగ జీవించుటకును తోడ్పడుటకుగూడ వీరు ప్రయత్నింపవలెను.

(4) నవీనపరిస్థితులలో పాఠులుగా నుండుటకును జాతీయతకు తగిన వర్తనమును కలిగియుండుటకును తగిన విద్యను బాలకకును బాలికలకును నేర్పుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయవలెను.

(5) రయితువారి భూముల పన్ను చాల హెచ్చుగా నున్నదిగాన దానిని తగ్గింపవలెను. అన్నిపన్నులను గూర్చియు తగిన నిబంధనలను చేయవలెను.

(6) రాజకీయ ప్రభుత్వ సంఘము లన్నిటి యందును జాతీయోద్యమములనే నెలకొల్పవలెను.

(7) నిమ్మజాతులకు ఉచితముగా చదువు చెప్పించుట, భూములనిచ్చుట, రోడ్లు, నూతులు, పాకశాలలు మున్నగువానిని నేర్పరుచుట మున్నగు సహాయము చేసి వారిస్థితిని బాగుచేయవలెను.

(8) రాట్లనులపై నూలు పడుకుట చేతిమగ్గుములపై భిక్షుబట్టలు నేయుట, మున్నగు గృహపరిశ్రమలను ప్రభుత్వ సహాయముతోగాని సహాయమును కోరకుండగాని సాగించుటకేర్పాటు చేయవలెను.

(9) కల్లు సారా మున్నగు నిషేధనములను వెంటనే పూర్తిగా నిషేధింపవలెను. అని నాయుడుగారు నుడివీరి.

కావలెను యేజంట్లు, వర్తకులు

విషనుకుట్టుకు, చేతికుట్టుకు, లేనపనులకు, యుపయోగించు అనేకరకముల ప్రకృతమైన దారపుబంతులను, చుట్టలను, పిళ్లను, కట్టలను, దారపుబంతులు చుట్టు యంత్రములను, సరిగ్గమైన ధరకు అమ్ము యేజంట్లకు మంచికమీషను యివ్వబడును.

ఆంధ్ర ఇండస్ట్రీయల్స్, కాకినాడ.

వరదరాజులు నాయుడుగారి చాంచల్యము

(జస్తిను)

దక్షిణదేశపు రాజకీయప్రపంచమున ఎట్టి నిలకడయును అభిప్రాయములు లేక డాక్టరు పి. వరదరాజుల నాయుడుగారు వెనగులాడుచుండెద రను ప్రఖ్యాతివడసిరి. శ్రీ విల్లిపుల్లకు తాలూకా రాజకీయముహాసభకు అధ్యక్షత వహించి నాయుడుగారి రోసగిన ఉపన్యాసము వారి ఖ్యాతిని ఇనుముడింప చేయుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షమువారి దూషణతో నాయుడుగారు పన్యాసము ప్రారంభించి అదేదోరణితో జస్తినుపక్షము వారిపై చెబుతీసి వోట్లను ఖండాలుపరచిరి. ఎన్నికలలో వోట్లలు ఏవిధమున ప్రవర్తించవలయునను విషయమై హితబోధ చేయ నాయుడుగారి రోసగిన ఉపన్యాసము వోట్లను మరింత కలవరపెట్టుచున్నదను మాట పత్యము. రాష్ట్రపు రాజకీయ నాయకత్వస్థానమును తనంతటతానే నిమగ్నమొనరించిన నాయుడుగారి ప్రవర్తనలు ఒక్క విషయము మాత్రము పుష్టపరచుచున్నది. నాయుడుగారికి ఎట్టివ్యూహాభిప్రాయములు లేవనియు, చంచలస్వభావు డనియు తెలియుచున్నది. నాయుడుగారి రోసగిన ఉపన్యాసమునందలి కొన్ని భాగముల నుదహరించిన చదువరులే నిజమును గ్రహింపగలరు. బహిష్కరణ నిర్వాహకార్యక్రమముల ననుసరింప దేశీయులు సంసిద్ధులుగ లేనందున అసహయోద్యమము నశించినదనియు మహాత్ముడు రాజకీయములను వదలుకొనవలసి వచ్చెననియు నాయుడుగారు వ్రాయుచున్నార. "కాంగ్రెసుకు సంబంధించిన రాజకీయ వ్యవహారములను స్వరాజ్యపక్షమువారు జరుపుచున్నారు. కాని స్వరాజ్యపక్షమున బ్రాహ్మణుల బలము అధికముగ నుండుటచే బ్రాహ్మణేతరులను అణచుటకై బ్రాహ్మణులు స్వరాజ్యపక్ష మొకసాధనముగ ఉపయోగించుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షమువారి జాతీయత కేవలము బూటకము. కావున స్వరాజ్యపక్షమువారి నిజస్వరూపమును ప్రజలకు బోధించుట నిజముగ జాతీయవాదుల ధర్మమై యున్నది. కేవలము రాజకీయవిషయములందు స్వరాజ్యపక్షమువారు జస్తినుపక్షమువారిని ఎదిరించుచున్నప్పుడు నే నెట్టి ఆభ్యంతరము చెప్పలేదు. కాని ఇప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునే రూపుమాపి బ్రాహ్మణేతరులను అణగదొక్కవలయునను ఉద్దేశముతో పనిచేయుచున్నారు. జాతీయవాదులగు బ్రాహ్మణేతరులను కూడ స్వరాజ్యపక్షమువారు దూషించుచున్నారు. స్వరాజ్యపక్షము ఈవిధమున సాంఘికపక్షమనియే చెప్పవలసియున్నది. బ్రాహ్మణులు తమ అధికారమును మరిల స్థాపించుకొనుటకై ఇప్పుడు విశ్వప్రయత్నములు గావించుచున్నారు. కావున బ్రాహ్మణేతరులు ఈ విషయములన్నిటిని గుర్తెరిగి సమయమునకులేగినట్లు ధైర్యముతోడను పట్టుదలతోడను పనిచేసి తమకు నెదుర్కొనుచున్న విపత్తును అంతరింపజేయవలయునని కోరుచున్నాను. డాక్టరు నాయుడుగారు ప్రకటించిన ఈ భారము తంతయోసరసముగ నున్నది. కాని స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరిన అయ్యులు అయ్యంగారులు నాయుడుగారికి తమపక్షమునండి తిరిగివేయనంతవరకు వారీవిషయమును తెలిసికొనజాలకపోయిరి. ఎన్నియో అవమానములకు పాల్పడిన పిమ్మటనే నాయుడుగారు స్వరాజ్యపక్షపు బ్రాహ్మణ నిజస్వరూపమును తెలిసికొనిరి. డాక్టరు నాయుడుగారు కాంగ్రెసును వదలిపోవుటచే కాంగ్రెసు పరిశుభ్రమయ్యె నని శ్రీనివాసయ్యంగారు చెప్పనంతవరకు నాయుడుగారు స్వరాజ్యపక్షమున అయ్యంగారి సుతిపాతకుడుగ నుండెను. బ్రాహ్మణవాదుల విపరీతప్రవర్తనలు నాయుడుగారికి వెగటు కలిగించు సమయములందు బ్రాహ్మణమిత్రులు వారిని పొగడుచు అనిగుననుపారద్రోలుచుండెడివారు. కాని శ్రీమంత్ అయ్యంగారు కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుకాగానే బ్రాహ్మణేతరుల సహాయ మనవసరమని వారు తలచి నిజస్వరూపమును ప్రకటించిరి. డాక్టరు నాయుడుగారి గింతకాలమునకు కండ్లుతెరచిరి. రామస్వామి నాయకరుగారు కొన్ని సంవత్సరములనుండి తెలుపుచున్న విషయములను నేడు నాయుడుగారు చెప్పుచున్నారు. కాని ఇంకను నాయుడుగారు పిచ్చిభ్రమలలోనేయున్నారు. స్వరాజ్యపక్షము వారిని ఒకవైపున జస్తి పక్షమువారిని మరియొకవైపున దూషించుచున్నారు. "జస్తినుపక్షమువారికి విశాలదృష్టి లేదు. ప్రభుత్వమువారితో అన్ని కాలములందు కలసి పనిచేయవలయు ననియే వారి ఉద్దేశము. బ్రాహ్మణేతరులకు ఎక్కువ ప్రభుద్యోగములను సంపాదించవలయు ననుగఉద్దేశముతో ఈపక్షము స్థాపింపబడినది. కాని కేవలము ఉద్యోగసంపాదనమే ఆచర్యముగ నుంచుకొనగూడదు. స్వరాజ్యపక్షమువారు బ్రాహ్మణుల ప్రతినిధులుగ నున్నవిధముననే జస్తినుపక్షమువారు నిరంకుశాధికారవర్ధకువారి ప్రతినిధులుగ నున్నారు. రెండుకక్షలు కేవలము సాంఘికకక్షలు. రాబోవు ఎన్నికలలో జస్తినుపక్షమువారు విజయము గాంచిన ప్రభుత్వమువారిలము అధిక మగును. దేశపు భిన్నభిన్న ఆటంక మేర్పడునను, స్వరాజ్యపక్షమువారు గెలిచిన

బ్రాహ్మణుల అధికారము ఎక్కువ అగును. సామాన్యజనులు వెనుకవిక్లి యుండెదరు. కావున ప్రజలు ఈరెండుపక్షముల వారిని తిరస్కరింపవలయును" అని నాయుడుగారు చెప్పిరి. అర్థమిది ఈమాటలను గురించి వ్యాఖ్యానము చేయుట అవసరమా అని సంశయించుచున్నాము. రాజకీయవిషయములందు అనుభవము లేనందులకై మేము నాయుడుగారికి సానుభూతి తెలుపుచున్నాము. ప్రజాపరిపాలనాసంస్థ యగు జస్తినుపక్షమునందు ఉద్యోగసంపాదనము పుల్లవిషయమని నాయుడుగారికి తెలియదు కాబోలు. ఈపక్షము స్థాపించబడు సమయమున ప్రకటింపబడిన మానెఫెస్టో, మహాసభలయందు గావించబడినతీర్మానములను చదివిన జస్తినుపక్షపు ఉద్దేశములు తెలియగలవు. అప్పుడు బ్రాహ్మణులు చెప్పా విధమున డాక్టరు నాయుడుగారు ఆక్షేపించుటకు పూను సంగతి... బహిష్కరణ బ్రాహ్మణేతరుల నుదరించుటకై జస్తి ఆంగ్లో హైందవుడు సెయి కట్టుకొని పనిచేయుచుండె, బ్రాహ్మణ్య గావించిన క్రమముగల నాయుడుగారు జస్తినుపక్షములో టి. భగవంత్సాహసింబిగో తెలియచున్నది. హిందూధర్మాపురు సాత్తులను తయారుచేసి జస్తినుపక్షమువారు గొప్ప నేన చేసెనొ ఒకవైపున చెప్పుచు, ప్రజాభివృద్ధికి జస్తినుపక్షమువారు తోడ్పడుటలేదని నాయుడుగారు చెప్పుచున్నారు. నాయుడుగారి పిచ్చివ్రాతలగురించి ఇంకను అధికముగ వ్రాయుట అవసరము. వీరి పట్టిల ప్రజలకు నవ్వుపుట్టించుచున్నది.

నోటిసు

కడపజిల్లా రాజంపేట తాలూకా నగిరిపాడు మజరా గొల్లపల్లెలో వుండే బండారు బొజ్జమ్మ తన సిరాస్తిని నామకార్థముగా అబద్ధపు బాకీలక్రింద వ్రీకయించుటకు ప్రయత్నపడుచున్నది. సదరు వ్రీకయములు చెల్లనేరవు. బొజ్జమ్మకు మితబాధ్యత హక్కు వున్నదేగాని పూర్తిహక్కు లేదు.

25-9-26 బండారు సుబ్బయ్య.

బాపట్ల నబుకోర్టులో

O. P. 17/26

పిటిషనరు:—పోలెపెద్ది వెంకట పాండురంగ విటల్ వగయిరాలు.

V. S.

కవుంటరు పిటిషనరు:—పోలెపెద్ది లక్ష్మయమ్మ వగయిరాలు.

యీనెంబరున పిటిషనరు లేటు పోలెపెద్ది వెంకటరామ పూర్ణానందంగారికి రావలెన్ని సొమ్ము వసూలు పరుచుకొనుటకు సక్సను సర్టిఫికేటు యిప్పించవలసినదిగా పిటిషన్ దాఖలుచేసినారు. సదరు పిటిషను ఆక్షేపణ నిమిత్తం ది 18-10-26 వాయిదా అయియున్నది. ఆక్షేపణలున్న వారు వాయిదాలోజుకు హాజరయి తెలియపరుచుకోవలెను.

బాపట్ల } శిష్టా సాక్షిసోమయాజులు
4-10-26 } పిటిషనర్ల స్నేహకు.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్యసారాయణాశ్రమిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రతిపక్షమైన పీఠిక వ్రాసియున్నారు. ఇందు ప్రాచీనాచార్యా వీన సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. మూడు 160 మంది పూర్వకవుల ప్రయోగములు బహువిధములైనవి. తెలివి విక్లిలీ గుల భము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిముఖులగుడఁ జదువవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మితమునున్న తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. రెండు సంపుటములు పోస్టేజికాక రూ 1-4-0 రెండు కలసిన బైండు 1-8-0 ఆంధ్రదేశరూపకము, శాటకాదల లక్షణము 0-8-0 కావలసినవారిట్లు వ్రాయవలెను. తాదూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, ఇన్ని సుపేట, రాజమండ్రి.

వాతావరణ నిర్ణయి

1926 సం॥ అక్టోబరు నెల 5-వ తేదీ మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	అక్టోబర్ 5వ తేదీ	అక్టోబర్ 6వ తేదీ	అక్టోబర్ 7వ తేదీ	అక్టోబర్ 8వ తేదీ	అక్టోబర్ 9వ తేదీ
గోపాల్ పూర్	84.8	79.6	...	8.97	+ 3.19
విశాఖపట్టణం	88.2	79.6	...	2.69	+ 2.10
కాకినాడ	84.8	72.7	...	2.86	+ 2.19
మచిలీపట్టణము	87.6	81.1	...	1.25	- 0.54
కర్నూలు	91.0	77.7	...	0.14	- 0.60
బళ్లారి	90.8	74.2	...	0.51	- 0.89
అనంతపురం	...	...	...	0	- 0.82
కడప	98.6	72.5	0.25	0.28	- 0.62
నెల్లూరు	97.4	75.9	0.68	1.05	+ 0.61
మద్రాసు	95.5	79.2	...	0.89	- 0.84
కడపూరు	92.1	77.5	...	1.11	- 0.48
నీలము	91.4	74.0	...	0.20	- 1.01
కోయంబూరు	87.7	70.8	...	0	+ 0.65
తిరుమనాపల్లి	98.6	78.2	...	0.04	+ 1.08
నాగపట్టణము	96.7	76.4	0.88	0.88	- 0.24
మధుర	98.4	77.3	...	0	- 1.15
పాంబక్	89.9	81.9	...	0	- 0.31
తిరునల్వేలి	...	...	...	0	- 0.77
తిరువేండ్రము	88.2	76.8	...	3.47	+ 2.54
కొచ్చిక్	84.6	75.5	...	6.00	+ 4.61
కాలికట్టు	83.8	78.1	...	8.77	+ 2.27
మంగళూరు	85.9	78.8	...	8.54	- 2.53
బెంగళూరు	81.9	65.7	...	0.56	+ 0.88
మైసూరు	72.4	64.2	0.07	1.48	- 0.08
కొడైకనాల్	67.0	50.8	...	1.24	- 0.87

సర్కారులు:— మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి కాకినాడలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. మచిలీపట్టణములో 8 1/2, గోపాలపురంలో 5, కాకినాడలో 6 1/2 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 5 డిగ్రీలు తక్కువ. తక్కినచోట్ల 2 1/2 నుండి 8 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

డక్కన్:—కడపలో 0.25" వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇవట రాత్రివేడిమి 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో, 0.98" వర్షించెను. కడపలో మేఘములు పలవగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల దట్టముగ నున్నవి. నెల్లూరులో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. కడపలో తక్కువ. పగటివేడిమి 8 1/2 నుండి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి మద్రాసులో 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వచ్చే 24 గంటలలో అంత మార్పుండదు. సి. చెంగల్వరాయ మొదలియారు, అఫిషిఎటింగు వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

వర్ష పాతము

గిన్నా, అక్టోబరు 4:—మధ్యఇండియాలో అతివృష్టి గురిపెను. బర్మా ఈశాన్యభాగములందు వర్షాధికముగలదు. బర్మా బెంగాలు మధ్యఇండియా మలబారు, ఉత్తర మధరా సుతీరములందు సామాన్యముగ ను అస్సాము, బిరీస్సా, చోటానాగపురము సమయ వర్షపాతము హైదరాబాదు లందు స్థానికముగ కన్నము నుగిసినది. కూచన:—సంయుక్త పరగణాలయం దాధిక్యతయూ, దేశమధ్యభాగములందు తగ్గునలయు గలదు. భూకంపము:— 8000 మైళ్ళదూరమున సామాన్యమైన భూకంపము గలిగినట్లు 1/27 గంటలకు ఉదయమున తెలియవచ్చినది. (అ.ప్రె.) రంగూను, అక్టోబరు 4:—"సింగూ" ఓడ మూడవ అధికారి ముక్తగారికేవలము శనివారమునాడు దొరకినది. (అ.ప్రె.)

శాసనసభలు: నామినేషనులు

సత్యమూర్తి విద్యాసాగర పాండ్యగార్లు
పోటీలేక విజయమొందిరి

మదరాసుశాసనసభ

మదరాసులో రాష్ట్ర శాసనసభకు యాదినవ నామినేషనులు జరిగినవి:—

మదరాసు వాణిజ్యసంఘము. సి. ఇ. వుడుగారు, కె. కే. గారు.

దక్షిణ ఇండియా వాణిజ్యసంఘము—సి. గోపాల మిననుగారు, డి. బి. ఎం. బాలసుందరంనాయుడుగారు.

దక్షిణ ఇండియా స్టాంబులసంఘము—సి. ఆర్. టి. కాంగ్రెసుగారు, కె. పు. ఇ. జి. విండ్లెగారు.

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము—ఎస్. సత్యమూర్తిగారు (కాంగ్రెసు) ప్రతిపక్షాలు లేకయే విజయమొందిరి.

మదరాసు ప్రైడ్లు ఆసోసియేషను—జె. ఎస్. స్వీతు గారు.

నాటుకోట నగరత్తారుల సంఘము— ఎ. ఎల్. ఎ. ఎల్. నారాయణ చెట్టియారు.

విశాఖపట్నము—సర్. ఆలగాండర, ఎం. మాన్యులు. ఆంగ్లో ఇండియనులు—(1) జి. వి. డేవిసు (2) శ్రీమతి హెచ్. ఆంజలి (3) ఎస్. డి. వట్టి.

మదరాసు మహమ్మదీయేతర అర్జును— కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు 1. ఎస్. వెంకటాచలం చెట్టిగారు 2. సి. భక్తవత్సలు నాయుడుగారు 3. డా. బి. ఎస్. వల్లభయ్యగారు 4. సి.ఎస్.గో విందరాజులు మొదలగురు. జస్టిసుపక్షము అభ్యర్థులు 5. డి. బి. తిరికాచలం చెట్టిగారు 6. రా. బి. సి. నలైశ మొదలగురు 7. ఆర్. మదనగోపాలనాయుడుగారు 8. సి. టి. కమరస్వామిచెట్టి గారు.

మదరాసు మహమ్మదీయ అర్జును:—(1) అబ్దులు హమీ దుఖానుగారు (కాంగ్రెసు) (2) మహమ్మదు నూజుము సాహే బుగారు (స్వతంత్ర)

మధ్యజిల్లాల ఇండియన్ క్రైస్తవ నియోజకవర్గము:— డి. బి., ఆర్. ఎస్. ఆర్. గోగ్వస్వామి మొదలగురుగారు (స్వతంత్ర) గా|| ఎం.రత్నస్వామిగారు (జస్టిసు)

ఉత్తరమధ్యభూస్వాములస్థానము:—(1) అల్లాడి కృష్ణ స్వామయ్యగారు (స్వతంత్ర) పానగలురాజుగారు (జస్టిసు) భారత శాసనసభ

కామరూప ఇండియన్:— విద్యాసాగర పాండ్యగారు (స్వ తంత్ర) పోటీలేక విజయమొందిరి.

మహమ్మదీయేతర అర్జును (మదరాసు నగరము):—(1) ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు (కాంగ్రెసు) (2) వి.చక్రయ్యచెట్టి గారు (జస్టిసు)

భూస్వాములస్థానము:— (1) ఆర్. ఎం. పాలేలు (2) కె.వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు. (3) టి. ఎస్. వి. చక్రవర్తి (4) జె. ప్రభాకరతంపను.

విశాఖపట్నము:— రెవ. డా|| ఇ. ఎం. మాన్యులు పోటీలేక విజయమొందిరి.

* * *

నెల్లూరుమండలము-నామినేషనులు

మదరాసు శాసనసభకు నామినేషనుల నియోజక వర్గమునకు ఈ క్రిందివారు నామినేషనుల పంపించిరి.

1. ఆమంచర్ల సుబ్బకృష్ణరావుగారు (కాంగ్రెసు)
2. పానకా గోవిందరెడ్డిగారు (కాంగ్రెసు)
3. వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు
4. దేజవాడ రామచంద్రారెడ్డిగారు
5. జూపల్లి గుట్టప్పనాయుడుగారు

మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునకు

1. మహమ్మదుఖాదర్ మొహిద్దీన్ సాహేబ్
2. భాబా మొహిద్దీన్ సాహేబ్ (కాంగ్రెసు)
3. మొహిద్దీన్ ఖాన్ సాహేబ్

నెల్లూరు, గుంటూరుజిల్లాల పక్షమున

భిల్లి శాసనసభకు

1. కోటంరాజు రాజేశ్వరరావుగారు గుంటూరుజిల్లా
2. బి.టి.సి. పెళ్లమాళ్ల నాయుడుగారు నెల్లూరుజిల్లా (కాం.)
3. పొములపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారు గుంటూరుజిల్లా.

(స్వకీయవిలేఖరి)

చిత్తూరు-దత్తమండలములు

(స్వకీయవిలేఖరి)

(అసెంబ్లీ)

తిరుపతి, అక్టో 5:— సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు అ సెంట్రికి పోటీలేకుండ నెగిరి. చిత్తూరు-దత్తమండలముల వర్గము నకు అ సెంట్రికి సి. దొరస్వామిఅయ్యంగారు (స్వరాజ్యపక్షము) తమ నామినేషను కాగితమును నిన్న కడప రిటర్నింగు ఆఫీసరు పి. వీరానాయుడుగారియెదుట దాఖలు చేసిరి. మరియొక్క నామినేషను జేయబడకపోవుచేత సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు అ సెంట్రికి పోటీలేకుండ యెన్నుకొని తీయవారులగు బ్రాహ్మణులు 8 వ తేదీని ప్రకటించబడును. ప్రచారమును చిత్తూరునుండి చెన్నపురి శాసనసభ

కొండూరు వెంకట శివయ్యరాజు (స్వరాజ్యపక్షము) సి. ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు (ఇండిపెండెంటు) మని స్వామినాయుడు, రామకృష్ణరెడ్డిగారు (జస్టిసు) నిన్న చిత్తూరు జిల్లానుండి అభ్యర్థులుగ చిత్తూరు రిటర్నింగు ఆఫీసరు హెచ్. యల్. బ్రెయిడువుద్దగారియెదుట నామినేషను జేయబడిరి. (తంత్ర)

* * *

కృష్ణా జిల్లా నామినేషనులు

(స్వకీయవిలేఖరి)

బందరు, అక్టో. 4:— మహమ్మదీయేతర నియోజకస్థాన ములకు 10 వేలమంది వోటర్లున్న నాసిక్ యా క్రిందివారు రిటర్నింగు ఆఫీసరు యఫ్. డబ్ల్యు. స్టీవన్సు వి.సి.ఎస్. గారియెదుట నామినేషను జేయబడిరి. 1. మిర్జా పురం రాజా, 2. సి. కే. రెడ్డి. 3. అచుకుమల్లి గోపాలకృష్ణయ్య, 4. ఆంధ్రదేశం కాశీ శ్వర రావు (స్వ) 5. కొల్లిపర సూరయ్య (స్వ) గారు.

క్రైస్తవస్థానము

ఈ క్రిందివారు ఉత్తరజిల్లా క్రైస్తవ స్థానమునకు నామినేషను జేయబడిరి. అందు 4 వేలమంది వోటర్లు గలరు. గారి వందనంగారు (ఓంగోలు) 2. వి. సి. హెచ్. జాకాగారు (గుంటూరు) (తంత్ర)

* * *

గంజాం

(స్వకీయవిలేఖరి)

చెన్నపురి శాసనసభకు

బరంపురం, అక్టో 5:— శాసనసభకు నామినేషనులనిన్న భారతపూర్వ జరిగెను. విద్యాశాఖాంగమంత్రి పాత్రోగారు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు వరదా కామేశ్వరరావునాయుడు, పండి త రామలింగం, శశిభూషణ రథోగారులు (విశ్వనాథదాసు కాంగ్రెసు ఇండిపెండెంటు) మధుసూదన పాటిగారి, ధనునాథ పాథి (జస్టిసు) నామినేషను జేయబడిరి (గంజాం) విశాఖపట్నం, భూస్వాముల స్థానమునకు భారాకోటరాజుకు కల్లికోటరాజుకు జస్టిసు పోటీగనున్నారు.

అ సెంట్రికి జోగయ్యపంతులుగారికి (కాంగ్రెసు) పోటీ గావిక్రమదేవకర్తగారు నిలుచుచున్నారు (తంత్ర)

* * *

తంజావూరు

(చెన్నపురి శాసనసభకు)

తంజావూరు, అక్టో 4:— చెన్నపురి శాసనసభకును అ సెంట్రికి రానున్న యెన్నికలకు నామినేషనులు చేడు తంజా వూరు కలెక్టరు యెదుట పూర్తియయ్యెను. తంజావూరుజిల్లా మహమ్మదీయస్థానమునకు డాక్టరు తాజుద్దీను సాహేబు (స్వ రాజ్యపక్షము) పోటీలేకుండ నుండెను. తంజావూరు, తిరుచి నాపల్లి, మధుర క్రిష్టియను కాన్ఫెంటుయెస్సీకి అర్హులస్వామి 2 వయారు (జస్టిసు) డబ్లిను. ఏ. పొన్నయప్పశె, యన్. వి. పాణిక్కంపిల్ల (ఇండిపెండెంటు) పోటీలేయచున్నారు.

తంజావూరు మహమ్మదీయేతర రూరలు కాన్ఫెంటుయె స్సీకి వి. పంతులుఅయ్యరు, సి. మరుదననంపిల్ల, యస్. ముత్తయ్యమొదలగురు (స్వరాజ్యపక్షము-ఇప్పుడు సభ్యులుగనున్న వారు) రావుబహదూరు కే. యస్. వెంకటరామయ్యరు, నావి ముత్తపిల్ల, శివసుబ్బయ్య అయ్యరుగారు (ఇండిపెండెంటు)

యస్. ఆర్. స్వామియప్ప మొదలగురు, ఏ. వీరమృగవందియారు గారు (జస్టిసు) యెన్నికల స్థానములు యూనిటికి పోటీలే యుచున్నారు.

అసెంబ్లీకి
తంజావూరు తిరుచినాపల్లి కాన్ఫెంటుయెస్సీకి ఏ. రంగ స్వామి అయ్యంగారు (స్వరాజ్యపక్షము) రావుబహదూరు కే. యస్. వెంకటరామయ్యరు, రావుసాహేబు సి. ఆర్. లక్ష్మీన రాహ అయ్యంగారు (ఇండిపెండెంటు) పోటీలేయచున్నారు. నామినేషన్ల పరిశీలనము 8 వ తేదీని జరుగును.

* * *

కలకత్తా

కలకత్తా, అక్టోబరు 4:— ఈ క్రింది అభ్యర్థులు ప్రెసి డెన్సీ డివిజను మహమ్మదీయేతరస్థానమునకు అ సెంట్రికి నామినేషను కాగితముల బంపిరి. (1) హేమంతుమారసర్కార్ (2) భవేంద్రచంద్రరాయి (3) ఖతీమచంద్రముఖర్జీ.

బర్హాక్ ప్రెసి డెన్సీ డివిజను మహమ్మదీయస్థానమునకు (1) అబ్దులుహసన్ బోర్డార్ (2) మహమ్మదురాజీ (3) డాక్టరు ఏ. కుమార్ (4) సయ్యదు మహమ్మదుఅబ్దుల్లా, (5) సయ్యదు అబ్దుల్ ఫజల్.

బెంగాలు యూరోపియను (1) ఆర్థు మూర్ (ప్రెస్టు మను) (2) డార్సీలిండ్సే (ఇప్పుడున్న సభ్యుడు) కర్నలు జే. డబ్ల్యు. క్రాఫర్డు (ఇప్పుడున్న సభ్యుడు.)

బెంగాలు భూస్వాములు (1) శరదీందుముఖర్జీ (2) మ రేంద్రచంద్రమోషు (3) ధీరేంద్రమారలాహిరిచాగరి.

కలకత్తా మహమ్మదీయేతరస్థానమునకు (1) రాయి లలిత కుమార మిత్రుడు (స్వరాజ్యపక్షము) (2) నిర్మలచంద్ర చందర్ (స్వరాజ్యపక్షము) (3) యస్. కె. జే. (ఇండిపెండెంటు)

కలకత్తా సుబర్బు మహమ్మదీయేతర స్థానమునకు టి. సి. గోస్వామి (స్వరాజ్యపక్షము) కురేశ్చంద్ర భట్టాచార్జీ (స్వరా జ్యపక్షము.)

కలకత్తా, సుబర్బు మహమ్మదీయస్థానమునకు అబ్దులు కాసిం- బర్హాక్.

హిందూమహమ్మదీయుల ఉత్సాహము

కలకత్తా, అక్టోబరు 4:— హిందువులును మహమ్మదీ యులును అ సెంట్రి, శాసనసభల యెన్నికలవిషయమున అత్యుత్సాహముతో ప్రార్థనలుచున్నటుల అభ్యర్థులు దాఖలుజేయు నామినేషను కాగితములనుండి స్పష్టమగుచున్నది. యూరోపి యను స్థానములకు దప్ప మిగిలిన మహమ్మదీయ, తదితరస్థానము లన్నిటికిని పార్టీ అభ్యర్థులు పోటీలేయచున్నారు. ఏ అభ్యర్థి యైనను తన కాస్థానము గట్టిగ వచ్చునని చెప్పబాలకున్నారు. పార్టీ నాయకులు కూడ తమతమ నియోజకవర్గ ప్రజేశులందు బాగా పోరాడవలసియున్నది. అ సెంట్రికి బెంగాలు యూరో పియను సభ్యులలో ప్రెస్టుమను పత్రికలోని ఆర్థు మూరుగా రు, డార్సీలిండ్సేగారును, కర్నలు క్రాఫర్డుగారును గలరు. ఇప్పు డు సభ్యుడుగనున్న అబ్దుల్ కాసముగారిని మరియొకరు అభ్యర్థి లు పోటీలేయచున్నారు. ఖతీశచంద్రనియోగిగారికి పోటీగా యిద్దరు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థులున్నారు. ఏ. హెచ్. గజపతి గారు డాక్టరు కె. నం డి అభ్యర్థి గ ను న్నారు. స్వ రా జ్య ప క్ష అ భ్య ర్థు ల లో ప్ర ము ఖు లు పోటీలేయచున్నవారిలో నిర్మలచంద్ర చందర్, టి. సి. గో స్వా మి, యస్. సి. ఘట్టి, పుష్పేశచంద్రకే గారులు గలరు. బెంగాలుశాసనసభకు యూరోపియనుస్థానమునకు నిల చిన వారిలో ప్రెస్టుమనులోనున్న డబ్లియు. సి. వర్ణసుద్దగారు గలరు. బెంగాలు శాసనసభ మహమ్మదీయేతర స్థానములలో స్వరాజ్యపక్షాభ్యర్థి జే. యం. నేనుప్రగారికి పోటీగ రెస్పాం సివు ఇండిపెండెంటు అభ్యర్థులు గలరు. రెస్పాంసివిట్టు టి. చక్ర వర్తిగారికి పోటీగ స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థులు గలరు. సర్ అబ్దుల్ రహింగారికి పోటీగ డాక్టరు ఏ. కుమార్ (4) సయ్యదు మహమ్మదీయ స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థులు గలరు.

* * *

సత్యమూర్తిగారి సందేశము

యస్. సత్యమూర్తిగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—
మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ నియోజక వర్గమునందలి 9582 ఓటరులు దేశాభిమానముగల్గి, భార్యయతో ప్రవర్తించి నాకెవరు పోటీ నిలువ వీలులేకుండజేసినందులకు చాలికి కృతజ్ఞత దెల్పుచున్నాను. విజ్ఞానాధికులు గల యా నియోజకవర్గమువారు వాడుడని నిరుపమానమున గౌరవము జూపినందున వానిని ప్ర శంసించుచున్నాను. నాకీ అవకాశ మిచ్చుటలో నా కంటె యెట్టి

ప్రతిఫలము గోరుదురో నాకు దెలియను. ఇదివరకువలెనే యిక్కడ ముందుగానే వారి విశ్వాసమునకు అర్హముగ ప్రవర్తించెదమని నమ్ముకముగ మనవిజేసికొనుచున్నాను.

ఇంతొక్క విషయము జెప్పవలసియున్నది, గత మూడేండ్లలో కాసనసభయందు నే యొనర్చినవని యీ మాత్రపు విశ్వాసము గడించి నందులకు సంతోషించుచున్నాను. కాని నాకు యెక్కుమంది సహాయము నొసంగిన కాని అచ్చట పని జయప్రదముగ జరుపలేకుండునని జెప్పవలసియున్నది. అందుకుగాను కాసనసభకు యెక్కువమంది కాంగ్రెసు అభ్యర్థులనే ఎన్నుకొనుటతప్ప వేరుమార్గము లేదు. నానియోజకవర్గ మునందలి 96621 ఓటరులు యందుకు తగిన సహాయము జేయవలెను. వారందరు పలుకుబడి గలవారు, నవంబరులో జరుగు ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే విజయము కల్గునట్లు వారు సహాయము జేయప్రార్థించుచున్నాను.

అశీల ప్రచురణములు

సంపాదకముద్రాపకులకు జరిమానాలు

విధించుట

కలకత్తా, అక్టోబరు 4:—ఇండియన్ స్టాంట్ ప్రతిక సంపాదకముద్రాపకులకు న్యాయాధికారి అశీల ప్రచురణములు గావించినందులకు రేగారికి 100 రూపాయలును కిల్ని బ్లూరికి 50 రూపాయలు జరిమానా విధించిరి.

మరియొక కేసులో ఆ లెనుగారికిని అక్టమగారికిని న్యాయాధికారి 25 రూపాయలు ఆలెనుగారికివిధించి రెండవవారిని విడుదలచేసిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయియందలి స్థాపించునన్న నూతన ఆసుపత్రి

బొంబాయి, అక్టోబరు 4:—కాకోజి వాడియాప్రసవ స్త్రీల ఆసుపత్రి సమాప్తమున కింక నెడ్యర్లు మెమోరియలు ఆసుపత్రికి వచ్చు రోగులకు వైద్యముజేయు నిమిత్తము వాడియాసోదరులు యచ్చిన రూ 16 లక్షల రూపాయల వినియోగింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

లలితా శ్రమ గ్రంథావళి

- ముగ్ధ్యదసంధ్యావందనభావ్యము 25 విషయములు గలది యపూర్వము. 1-8-0
- బాలాపహ్లాదనామస్తోత్రము. ఇందు బాలచిక్రితా ప్రసరావళివచనములునామానకు గునుగాడ గలవు. 0-4-0
- ముగ్ధ్యదాపరప్రకాశిక 1-8-0
- హితోపదేశములు. పీఠికయందు వేదాంతార్థము వివరింపబడియున్నది. 0-4-0
- ఒకరకములోనగాని భిన్నరకములగాని మూడు పుస్తకములు తీసిన తపాలాఖర్చు భరించెదము. లేనిచో కొనువారిదే.
- మొపటి:- కుటుంబయ్యశాస్త్రి,
- 6.9, సోలంపుమొదలిపిడి, మైసూరు, వాడ్రాసు.

ధర్మపదము

శ్రీరాజా వాసిరెడ్డి దుర్గా నదాశివేశ్వర ప్రసాదబహద్దరుగారు అనువాదకులు

అవతారపురుషుడు డగు బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశము లిందుఁ గలవు. పాళీభాషలో ౨౬ సర్గములలో నున్న ౪౨౩ గాథ (శ్లోకము) లకు సరియైన, చక్కనయిన తెలుఁగు వచనరచనము. మూలగ్రంథముగూడ సమగ్రముగా నిందుఁగలదు. హిందీ, ఇంగ్లీషు, కర్ణాట, ప్రాకృత భాషలలోఁ గల పరివర్తనములను. వ్యాఖ్యలను బరిశీలించి అతిజాగ్రత్తతో నిది యనువదించబడినది. జైన బౌద్ధమతములను గుఱించి విపులపరిశోధనముగల పీఠిక గొప్పది గలదు. బౌద్ధమతసంప్రదాయ విషయములకు ముఖ్యమయిన టిప్పణి కలదు. బుద్ధదేవుని దివ్యోపదేశములెట్టివో, బౌద్ధమత మెట్టిదో యీగ్రంథముఁ జదివినఁ దెలియగలదు. సుందరమైన బుద్ధనిచిత్ర మిందుఁ గలదు. మేలుకాగితము. అందమైన నిండు క్యాలికోబైండు.

మెల రు ౧-౪-౦.

నివాసము:- సరస్వతీకార్యాలయము, జగ్గయ్యపేట.

న్యాయస్థానవార్తలు

ఆంగ్లో ఇండియన్ యువతి హత్య

జార్జి టౌను పోలీసు కోర్టులో విచారణ

ప్రేక్షకులచే కోర్టు నిండిపోవుట

యమ్. యస్. యమ్. రైలువే కో-ఆపరేటివు స్టోర్సు లో గుమాస్తాగా పనిచేయుచున్న మిస్. మిల్లిస్లేగేడు (28 సంలి వయస్సు) అను యువతిని పి. జి. గాక్స్లేవు అను ఆంగ్లో హైందవుడు నెప్టెంబరు 14 వ తేదీని బాతుతో పాడిచి హత్య గావించిన కేసు నేటి ఉదయము జార్జి టౌను హైకోర్టు లో టి. భగవంతుండు ప్రగారియెదుట విచారించబడెను. ఇరువురు సాక్షులు విచారించబడిరి. కోర్టు భవనముం కయు ఆంగ్లో హైందవులచే క్రిక్కిరిసిపోయెను. కోయిలో గారు ముద్దయిరవున వాదించిరి. ప్రేక్షకులు కోర్టువెలుపల గుంపులుగ జేరి నిలిచిరి.

ముద్దయిరవున యమ్. యి. టి. కోయిలో గారు హాజరై గతించిన మిల్లిస్లేగేడు లిండ్రీయగు స్త్రీగేడుగారి నిపుడు క్రాసుపరీక్ష జేయమనియు, నెవన్సు కోర్టులో అట్లు గావించుమనియు బల్కిరి.

యమ్. శ్రీనివాసరావుగారి సాక్ష్యము

పిదప యమ్. యస్. యమ్. రైలువే కో-ఆపరేటివు స్టోర్సులో గుమాస్తాగా నున్న యమ్. శ్రీనివాసరావుగారు ప్రభుమన పరీక్షింపబడిరి. సాక్షి ఈ క్రింది విషయములను సంగ్రహముగ తన సాక్ష్యములో జెప్పెను. "నేను తిరువల్లిక్కేయందు నివసించుచును. నేను ముద్దయి నెరుంగుదును. గతించిన మిల్లిస్లేగేడు నే పనిచేయుచు కాళయందే గుమాస్తాగా పనిచేయుచుండెడిది. నెప్టెంబరు 14 వ తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు మిస్ మిల్లి వధింపబడినది. ఆమె వధింపబడుచుండగానే చూచితిని. రా య పు ర ము రైలువే టర్మినస్ రోడ్డులో వధాస్థలమునకు 80 గజముల దూరమునందుంటిని. వధ జరిగిన స్థానిమునకు వెనుకవక్రముంటిని. నేను నాఆఫీసుకు వెళ్ళుచుంటిని. ముద్దయి గతించిన మిస్ మిల్లి సమాప్తమునకు జేరి ఆమె తలపై నున్న హాటును తీసివెచి తలపై మోదుటను గాంచితిని, వెంటనే ఆమె క్రిందబడెను. అంతట ముద్దయి ఆమెచక్రగ మోకాళ్లపై గూర్చుండి కత్తితో మెడతెనెను, ముఖముతైనను విచారు దెబ్బలు గొట్టెను. నేను పరుగెత్తుకొని ఆస్థలమునకు వచ్చునప్పటికి ముద్దయి తూర్పుముఖముగ పారిపోయెను. రోడ్డుతిరుగుడుండుబలన పిదప ముద్దయి నాకగుపడలేదు. నేను హత్య ఫలమునకు వెళ్ళునప్పటికి విచారుగురు మనుజులచట జేరియుంటిని. అంతట వెంటనే ఆఫీసుకు వెడలి హత్యసంగతిని రాయపురము పోలీసుస్టేషనుకు ఫోనులో జెప్పితిని. తిరిగి హత్యఫలమునకు వచ్చునప్పటికి కేసు మచట లేదు. రోడ్డుపై నెత్తుకుదుక్కులు మాత్రముండెను. గతించిన మిస్. మిల్లియును ముద్దయియును స్నేహితునియు, చాచాపు ఒక సంవత్సరమునుండి వారిరువురు కలసి ఇంటికి వెళ్ళుటకు ఆఫీసుకు వచ్చుటను నే నెరుంగుదును. సంవత్సరము బట్టి ఇరువురు స్నేహితులు గ నున్న ను మూడు మాసములనుండియు ముద్దయి మిస్. మిల్లినవ్డకు వచ్చుచుండుటలేదు. అందులకు కారణమేమియో నాకు తెలియదు. నే నీ విషయమును నలుగు రైదుగురుమాస్తాల కపుడె తెలిపితిని.

కోయిలో గారిచే క్రాసుపరీక్ష గావించబడి సాక్షి తా నా దినమున ఉదయము నైద్యపాఠశాలయందు తన మిత్రుని జూడ ఆరిగియుంటి ననియు, తిరిగి తా నాఫీసు కు బోవుచుండునపు డీవిషయము ను గాంచి తిననియు, ముద్దయి చేతిలోనున్న కత్తి రెండు మాడంగుళుల వెడల్పును మూరపాడు గుండెననియు, మొదటి దెబ్బను తలపై ఎడమ ప్రక్కను గొట్టెననియు, నరుగ నాలుగైదుదెబ్బలు ముఖముపై నను మెడతెనను తగిలెననియు జల్కిరి.

"నేను పిరికివాడను గాను"

మొదటి దెబ్బ తగిలినవెంటనే నేనుపరుగెత్త నారంభించితిని.

కోయిలో గారు:—అట్లు పరుగెత్తుటలో మీ యుద్దేశమేమి?

సాక్షి:—ముద్దయిని పట్టుకొని హత్యను నిలుపుట.

న్యాయవాది:—ముద్దయి దగ్గరకు వెళ్ళిన నిన్ను గూడ కొట్టునను అభిప్రాయము నాకు తట్టలేదా?

సాక్షి:—నేను పిఠికివాడనుగాను.

న్యాయవాది:—మృత్యుము గలవారా?

సాక్షి:—దాను.

సాక్షి ఇంకనసమాధానమొసంగుచు ముద్దయిపారిపోయి యుండనిచో చట్టుకోగియుండెడివాడననియు, ముద్దయి చిక్కడని నిరాశజేంది పరుగెత్త మనిలి ననియు, మిస్. మిల్లికేరి రమును జూచిన వెంటనే ఆమెచనిపోయినటులు ఊహించితిని ననియు బల్కిరి.

పబ్లిష్ ప్రాసిక్యూటరు ప్రశ్నకు సాక్షి సమాధానమొసంగుచు ముద్దయియొక్క మొదటి దెబ్బకే మిస్. మిల్లియొక్కటోపి క్రింద బడిపోయె ననిరి.

యి. ఏ. కార్తరుగారు పిదప సాక్ష్య మొసంగిరి. ఇంగ్లీషు ఎలిక్విక్టు ఇంజనీయరుగ పనిచేయుచుంటివనియు, ఆఫీసు మోటారులో రాయపురముహాస్పిటలుకు వెళ్ళినప్పుడుండ, మెడనుండి రక్తము గారుచు త్రోవలోపడియుండిన స్త్రీనిజూచి తి మనియు ఆసమయమున ఏడెనిమిదిమాది ప్రజ లచటజేరియుండి రనియు, పోలీసు జవానుకోరికపై ఆస్త్రీని తన మోటారు బండిలో హాస్పిటలుకు గొనిపోతి ననియు, రోడ్డుపై స్త్రీనడియుండిన చోటికి సమీపముగ ఒక హాటు, గొడుగు, పెన్నిళ్లు, చేతిగుడ్డ, దువ్వెన, అద్దములుగలసోపుపై పైపడియుండెననియు బల్కిరి.

పిదప ఈ దినమునకు విచారణ నిలుపబడి రి వలేదీఉదయమునకు వాయిదా వేయబడెను.

* * * * *

గొల్లప్రోలు సంస్థానపుదావా

హైకోర్టు

న్యాయమూర్తులు కష్టము, వెంటకుబ్బారావుగార్తయెదుట నీదినమున నింకను గొల్లప్రోలు సంస్థానపు దావాయంబు వాదనలు జరుగుచుండెను. పితాపురము రాజాగారు ఔరంగపుత్రులా కారాయనువిషయమున వెనుకటి గోదావరిజిల్లాకోర్టు దావారికార్డుపై చర్చ సాగుచున్నది.

ప్రస్తుతి పితాపురపు జమీందారు ఔరంగపుత్రుడు గారనియు, అందుచే దత్తిత కాలనియనుమతిని పుచ్చుకొన నపురము లేదనియు, మొదటి ప్రతివాదియగు గొల్లప్రోలు జమీందారికిగారిరవువాదన. ఈవిషయమున టి. ఆర్. రామచంద్ర అయ్యరుగారు (అప్రెయిడార్లవకీలు) నిన్నటిదినమున వాదనను ప్రారంభించిరి వారివాదన ముగియుట కింకను రెండుదినములు పట్టును.

రామచంద్రయ్యరుగా రీదినమున వెనుకటి ఔరంగపుత్రు దావారికార్డునందలి సాక్షులవాజ్మూలమును చదివి వినిపించుచు రాణీమంగాయమ్మగారి ప్రసవమునకు సంబంధించిన "అనుమానాస్పద" వర్ణితులను వివరించిది. ఆమె 5 వత్సరములకాలము గర్భము ధరించియుండెనను విషయము నమ్మజాలనివిషయము వివాహమై 24సంలిలు సంసార మొనర్చినను అంతవరకును ఆమెకు గర్భధారణ గలుగలేదు. స్త్రీకి సాధారణముగ 15-25 సంలిలో నెక్కవగ విడ్డపుట్టెదరనియు 25-30 సంలి లలో విడ్డపుట్టుక ఎక్కువనియు, అంతకుపైక ప్రథమ గర్భధారణమరుదనియు వైద్యులఅభిప్రాయము. ప్రస్తుత సంవత్సరముండుకు సంపూర్ణ విరుద్ధముగనున్నది. రామచంద్రయ్యరుగా రింకను వాదించుచు ప్రసవారోపణసమయమునుగురించియు, సాక్ష్యమును విమర్శింపుచు అవన్నియు చాల అనుమానమును గలుగజేయుచున్నవనిరి. పిమ్మట, వెనుకటిరాజాగారు డాక్టరుకు 1879సంలి వ్రాసిన జాబులగురించి నుడిచి అత నప్పటికి 15 వత్సరములుగా బాధపడుచున్న నుఖ్యాధ్యులను వివరించుచు అట్టివ్యాధులచే వీడింపబడుచున్నవారు స్త్రీసంభోగమున కత్యులనియు అందుచే నతనికి శిశువులు గలిగియుండజాలరనియు నుడివెను.

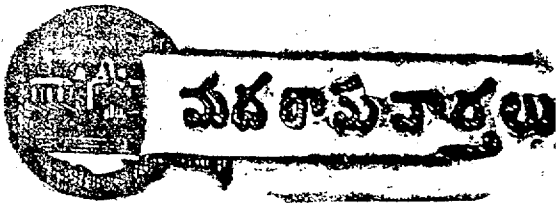
ఇంకను వాదన జరుగుచున్నది. ఇంతలోకోర్టువారు అల్ప జూరములకు లేచిరి.

భయంకరవరదలు అపారనష్టములు

ప్రతిపంట చాలవరకు నష్టపడుట

బొంబాయి, అక్టోబరు 6:—గుజరాతులో వర్షాధిక్యత వలన ప్రతిపంట చాలవరకు నష్టపడినది సూరతుజిల్లాలో పంట పూర్తిగపాడున్నను మంచిప్రతిపూత్రము రాజాలదు. నూటికి 80 మరకున పంటరాగలదు. డిబ్రువాల్లో చాల తక్కువరకపుంటు రాగలదు. మొత్తము మీద ధరలు పెరుగు నవనరము లేదు. పరిశ్రమకు నష్టము గలుగదు. కైరాజిల్లాలో మొదటి పంట నాశమైనది. రాగులు బాగున్నందున కరవు రాగూడదు. కాని కష్టము మాత్రము తప్పదు. దీనిల కంతమా హారముండదు.

(ఆ. ప్రె.)

మహా ప్రభ

పల్నాటికి రాజాగారు నిన్న రాత్రి వెడలిరి.

బాన్సువాలో నొక లాండ్రియందు పోలీసు జవాను మోసము చేసి యింకొకరి బట్టలను యెత్తుకపోయినందుకు అరెస్టు చేసిరి.

టూపా:— కొలంబోమీదుగ దక్షిణాఫ్రికాకు బోవు టూపా జనరలు పోస్టాఫీసువద్ద 7 వ తేదీ 6-25 Xll వరకు వున్న కొందురు.

జగన్నాథ భక్త సభ:—శ్రీమత్ శ్రీరంగాచారి గారు నందవారచరిత్ర 6 వ తేదీన ఎగ్జ్యూట్ వేదవిలాసమందిర మున సాయంకాలము 4-15 X. నందవారచరిత్రకాలక్షేపమును జరిపెదరు.

కాలి చనిపోవుట:—“మోతీమహలు” ఒకరాజా గారి మరణానుభవమునందు 26 ఏండ్ల వంటలక్రమపాయి దగ్గ రనుండగ నిన్ను మధ్యాహ్నము చీర కాలిపోయెను. శేకలువేయగ ఎవరో సహాయమునకువచ్చి అప్పత్రిలో వేసిరిగాని బ్రతుకలేదు, (అ. ప్రె.)

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—అక్టోబరు 2-వ తేదీన అంతమున వారమునందు సాయమునకు వెయ్యిమందికి 45.2 చొ. చనిపోయిరి. అంతకు ముందువారము 48.8 చొ. నుండెను. స్పోట్లకుములన 8 గ్లడు, కాలాహబారు 1 రు పైపాయిదు 8 రు మలేరీయావలన 81 రు యితరజ్వరములవలన 28 గురు చని పోయిరి. నిరు డివారమునందు 50.5 చొ. చనిపోయిరి.

దొంగతనము:—ఒకవకీలునింట రూ 300 దొంగి లించినందుకు పోలీసువారు ముగ్గురిని అరెస్టుచేసిరి. ఇంకనొకరిని వెంకటమన్నార. తింబుచెట్టిపిడిలోనున్న వెంకటరామయ్యగారు ఐకీలువారమురోజులక్రిందట ఒకరిక్నాయందు బోవుచు, త్రో వలో నొక మి క్రు ని రూ 260 బదులడిగెను. ఆయన సోమవారము (నిన్న) యిచ్చెదనని చెప్పెను. ఈమాట లను రిక్నావాడు వినుచుండెను. వారు వేరొకనాడు వకీలుఇం టికివచ్చి తనమిత్రుడొకడు శేను యివ్వదలచెనని చెప్పగ వకీలు అంగీకరించెను. నిన్నను రిక్నావాడు తనమిత్రునితో వకీలునింటికి వచ్చెను. ఆమిత్రుడు వకీలు మాట్లాడుచుండగా వకీలుని స్నేహి తుడు రూ 250లు మాటప్రకారము తెచ్చి యిచ్చెను. వకీలు టేబిలుపై రూ 250 నోట్లు వేరొక రూ 40 కూడనుంచి రిక్నావానిమిత్రు డొక్కడనుండగ బయటకువచ్చి తనమిత్రుని తో మాట్లాడుచుండెను. ఇంతలో మేడమెట్టుదిగుచున్న కబ్బము విని గదిలోచూడగ రిక్నావాడుగాని వానిమిత్రుడుగాని అగుప డలేదువారిద్దరవడిగ పారిపోయిరిత్రోవలో నొకస్త్రీనివేరొకరి ని నుంచిరి. వారకాద్రవ్యమిచ్చిరి. అందరు పలుదారుల. పరు గిడుచుండిరి. పోలీసువారు ఎగ్జురిని అరెస్టుచేసిరి స్త్రీగూడఅరె స్టు చేయబడెను. రిక్నావాడు డబ్బుతో గూడ పారి పోయెను (అ. ప్రె.)

మదరాసుజిల్లా ఆంధ్రకాంగ్రెసుకమిటీ గౌరవాలిలో జరుగు దేశీయ మహాసభకు ప్రతినిధులుగా వెళ్లదలచువారు ఈనెల 10 తేదీలోగా దరఖాస్తు నమూనా పూర్తిపరచి పంపగోరుచున్నాను. ప్రతి ఆభ్యర్థియు దరఖాస్తు ఫారముతో బాటు 1 రుపయమును చెల్లింపవలసియున్నది. రుసుముతో దాని దరఖాస్తు లంగీకరింపబడవు. దరఖాస్తువారు డు ఏ జాతిమోస సంఘమునందైనను సభ్యుడైయుండి ఈసాలు చందాను చెల్లించియుండవలెను.

దరఖాస్తు నమూనా

1. పేరు, చిరునామా. 2. తండ్రితేక భర్త. 3. ఏసంఘములో సభ్యుడు. 4. తాలూకా, జిల్లా, 5. వయసు. 6. కులము. 7. వృత్తి. 8. స్త్రీయై వున్నదా. 9. తానుగోరు నియోజక ప్రదేశము. 10. తానుఏసంఘములో సభ్యుడో ఆ సంఘములో మరి యిద్దరి సభ్యుల సంతకములు 11. తన పం తకము.

7 తింబుచెట్టిపిడి ఖుదరాగు, కొ. శివరామకృష్ణరావు, కార్యదర్శి.

భారతమహిళాసమాజము

పారిసుప్రతినిధులకు స్వాగతము

శనివారమునాడు భారత మహిళా సమాజసభ్యు రాం ద్రు మైలాపూరు జాతీయ బాలికా పాఠశాలయందు సమావేశ మై పారిసులో అంతర్జాతీయ మహిళా మహాసభకు భారత ప్రతినిధులుగా బోయివచ్చిన డా|| ముద్దులత్తమ్మగారు, శ్రీ మతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు, విను. ఎం. డబ్బ్యు. బారిగార్లకు స్వాగతమొసంగిరి. ప్రారంభమున జయరామయ్యగారు పాటలు పాడిరి. ఆభ్యుత్సాహాలను సదాశివయ్యగారిసతీమణితో ప్ర తినిధులు ముగ్గురుగలసిన భాయపటము తీయబడెను. గౌరవ కా ర్యదర్శి నాటి ఆతిథులు పారిసునగరమునకు బోయి యితదేశము లకు భారతస్త్రీలయొడ గౌరవభావము గలుగునట్లు ప్రవర్తించి భారత జాతీయ గౌరవము కాపాడినందుకు వారి సమర్థతను కొనియాడుచు వారికి తమకృతజ్ఞత చెల్పిరి. స్వామవాధనుగారి సతి ఆసాంయకాలము రాజాలక పోయినందుకు చింతిల్లిరి. ఆమె పారిసు సభలో భాతీ యు ల త ర వు న మాట్లాడెను. డా|| ముద్దులత్తమ్మగారు భారతీయుల పందేశమును నితరసంఘములక చెలియజేసెను. రుక్మిణమ్మగారు హైదరాబాద్నుండి స్త్రీలకు రాజకీయపాఠ్యము లుండవలెనని ఉపన్యసించెను.

పిమ్మట ఆతిథులు ఉపన్యసించిరి. డా|| ముద్దులత్తమ్మ గారు పారిసుకాంగ్రెసునందు విస్తృతమైన ఐకమత్యము మన భారతీయులలో నుండవలెననిరి.

మినుబారిగారు పారిసుస్త్రీలు యితరదేశస్త్రీలందర కొసంగిన ఆతిథ్యమును వర్ణించి చెప్పిరి. భారతస్త్రీలుగూడ అట్టి చాకచక్యమునేర్చి కట్టుబాటులు గల సంస్థగ నేర్పడి ముందుగ విద్యాసంస్కరణమునకు పాటుబడవలెననిరి. ఆ. రుక్మిణమ్మగారు ఇంగ్లాండువిరోధాస్త్రీల రాజకీయస్థితినిగూర్చి చెల్పిరి. ప్రతి నిధులకు ఆభ్యుత్సాహాలనుకు పూలమాలలు వేసిరి. తాంబూలహార సమర్పణతో సభముగి నెను.

భయంకరమగువటదలు

అపారమగు నష్టము గలుగుట

రంగూను, అక్టోబరు 4:—చూడవలెదీ యుదయమున వరదలవలన అపారమగు నష్టముగల్గెను.రంగూను మాండలే రై ను మీది వంతెన నష్టపడినది. నీరు తగ్గువరకు వం లేనవైనుండి రై ట్లు పోవుటకు వీర్యుట్లుచేయ వలసిపడెను. రెండుమాడువారముల వరకు రై ట్లు ఎకాయకి నడువజాలవు. టపాలును, స్వల్ప సామా లును శేరవేయుటకు వలసిచేయుచున్నారు.

“రంగూను టైము” పత్రిక కిట్లు తెలియుచున్నది. రై ల్వేలకు వరదలవలన గుమారు 16 లక్షల రూపాయలవరకు నష్టము గలిగినది.” (అ. ప్రె.)

బొంబాయి పోలీసు యిరువదియిద్దరను అరెస్టు చేయుట

బొంబాయి, అక్టో 4:—పోస్టు ప్రాంతమందలి సుమారు యిరువదియిద్దరు మనుష్యులను బొంబాయి పోలీసు నేటి ఉద యమున అరెస్టుచేసిరి. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, అక్టో 4:—అగాఖానుగారు అర్పించు యువరాజు పోతవిగ్రహము బోనుకోడు కోపిరాంగుకోడ్డు కూడలియందు బొంబాయి నగరములో స్థాపింపబడును. (అ. ప్రె.)

కొమలాక్రి (వి చి త్ర క థ)

గ్రంథకర్త:—నెల్లూరు వెంకటగిరి మహా రాజా కాలేజీ ప్రధానాచార్యులు మ-రా-శ్రీ, రాయనం వెంకటశివుడుగారు యం. ఏ., యల్.టి సాంఘికనవల—ముప్పదేండ్లకు పూర్వపు ఆంధ్రదేశస్థితి, ఆకాలపు చదువుసంధ్యలు, పిల్లల యాటపాటలు, ప్రతాపారవ్యవహారములు, గుణ శీలములు సందర్భానుసారముగ పాత్రలయందు ప్రత్యక్ష మగుచుండును.

120 పేజీలు. షెడ్యూలుకాగితము. మంచి అచ్చు. 0-8-0 మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మదరాసు.

పురపాలకసంఘాభ్యుత్సాహము

జరిమానా

గూటి న్యాయాధికారి తాడిపత్రి దొమ్మి కేసులో తీర్పుచెప్పట

తాడిపత్రి, అక్టోబరు 5:—29-9-26 వ తేదీన గూటి న్యాయాధికారి తాడిపత్రి పురపాలకాభ్యుత్సాహమైనను మరియిని పుర పైనను తెచ్చిన దొమ్మికేసు తీర్పు చెప్పిరి. మదను బొల్లి కొండప్పగారు పురపాలకా భ్యుత్సాహకు రెండవందల రూపాయిలు ను తక్కిన ఇరువురుకును చెరియొక 80 రూపాయిలను జరిమానా విధించిరి. (అ. ప్రె.)

రంగూను అక్టోబరు 5:—జ్యోయిమసినగానకేసులో వెస్టర్న్ సబ్డివిజను న్యాయాధికారిప్రార్థన సమయమున అల్లరి చేసినందులకు ఛార్జి చేయబడినది. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, అక్టోబరు 5:—ఇండియన్ బ్రాడుకాస్టింగు కంపెనీవారు బొంబాయి స్వంతస్వేమను ఏర్పరచుచున్నారని కొంతసేలను అడ్డుకట్టికొని (అ. ప్రె.)

బొంబాయి, అక్టోబరు 5:—బిలియడ్స్ అటలో ప్రవీణుడైన ఫాకినరుగారు అనేక దేశములందు ప్రాముఖ్యత వహించి బొంబాయి చేరిరి. రాబోయేడి వారముందు ఇక్కడను తమ కా కల్యము ప్రదర్శించెదరు. (అ. ప్రె.)

ఖుద్దా మల్తారేను సంఘము

సమావేశమగును

తీర్మానపు నకళ్లు దేశమంతటను విరజిమ్ముట లక్ష్మీ అక్టోబరు 5:—ఖుద్దామలహార్యేను కార్యనిర్వాహకవర్గము గా|| రాజా నవాబాలిగారి భవనమున సమావేశమై రెండుసంఘము లేర్పరచిరి. భారతమహమ్మదీయ హద్దాజి మహాసభవారి తీర్మానమును అమలుజరుప నిశ్చయించి ప్రచార ముచేయ బూనుకొనిరి.

తీర్మానములకు 10 వేల నకళ్లు అన్నిదేశ భాషలలోను దేశమంతటను వెదజిమ్ముచున్నార. అబ్దులు ఖదారుగారి యాధి పత్యమున ఒక రాయబారము ప్రచారముచేయుటకు దేశమంత టను సంచారముచేయుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

వెలువడినది! త్వరపడుడు నీతినిధి

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయం దైదవకుసుమము.) పూర్వ మెప్పడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిబెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభాషలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభాషలోనికి, తర్వాత నింగ్లీషులోనికిఁ బరివర్తితమైన యుత్పత్తినీతిగ్రంథమున కిది మధురమగు నాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసమీక్షితమున కావశ్యకములగు నెల్లసీతుల నానుపూర్వితో చేటగా నూటిగా నీగ్రంథము చెప్పచున్నది. క్రొను సైజు నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౧-౦.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల;

తపాలువెట్టె నం. 212 రు, చెన్నపురి

సుందరి తైలము

డబ్బీ 1-8 వెల రూ 0-8-0 ఒక డబ్బీతైలము విడువక రాచిన ముఖమున ఏర్పడు మొటి మలు మచ్చలు మానును. ముఖము కాంతిబారి, నున్నగా అద్దము వలె ప్రకాశించును. చర్మము మృదుత్వము కలిగి నాజాకు లేదును. ఈతైలము మంచి నువాసన దలిగి మిగడవలె నుండును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

1927 ఏప్రిల్ లో పరీక్షలు జరుపుట

రిజిస్ట్రార్ గారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు 1927 సంవత్సరమునండి యీ దిగువ మూడవ పేరాలో జెప్పిన విషయమునందు తప్ప కక్కిన విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షలన్నియు జరిపెదరు. ఈ విశ్వ విద్యాలయావరణయందున్న కాలేజీలయందు మదరాసు విశ్వ విద్యాలయమువారు పరీక్షలు కేరకుటకు పంపిలేదు.

ఈ దిగువ పరీక్షలు 1927 సం॥నుండి జరుపబడును:—

(1) ఇంటర్ మీడియటు (2) బి. ఎ. డిగ్రీ పరీక్ష (3) బి. ఇ. డి. ఎల్. టి. పరీక్ష (4) ఓరియంటలు టైటిలుపరీక్షలు.

విశాఖ పట్నం మెడికల్ కాలేజీలో 1926 ఏప్రిల్ 28 వ తేదీకి పూర్వము చేరిన విద్యార్థులకు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టము ననుసరించియే విద్యకేర్పబడును. వారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునందుగాని లేదా ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందుగాని పరీక్షకు హాజరు కావచ్చును. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము నందు వైద్యపరీక్షలు జరుపునప్పుడు ఆ విశ్వవిద్యాలయమునందే పరీక్షజరుప మని కోరరాదు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము అమలునకువచ్చిన తేదీతదనంతరము చేరినవారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమువారు జరుపు పరీక్షలకే హాజరు కావలెను. వైద్యపరీక్షలు ఎప్పుడు జరుపునదియు నవంబరులో ప్రకటించబడును.

పరీక్షాకట్టుబడులు

విశ్వవిద్యాలయ స్వృతిప్రకారము పరీక్షలకు యీదిగువ రుసుము చెల్లించవలెను:—

ఇంటర్మీడియటు	—రూ. 25
ప్రతియొక భాగమునకుమాత్రమే	—రూ. 18
బి. ఎ. పరీక్షకు	
తొలిసారి అంతకు	—రూ. 40
తదనంతరము అంతకు	—రూ. 40
భాగములకు	—రూ. 25
బి. ఇ. డి. డిగ్రీపరీక్షకు	80
ఓరియంటలు టైటిలుపరీక్షలు విద్యార్థులలో చేర్చుకొనుపరీక్షకు 3	
ప్రారంభపరీక్షకు	12
అఖిరపరీక్షకు	12

ఇంటర్మీడియటు పరీక్షలు యీ దిగువస్థలములలో జరుగును.

అనంతపురం, బరంపురం, కాకినాడ, గుంటూరు, నెల్లూరు, మదనపల్లి, మచిలీపట్నం, మల్లాకివిడి, రాజమండ్రి, విశాఖ పట్నం, విజయనగరం.

బి. ఎ. డిగ్రీపరీక్షలు ప్రాక్టికల్ శిక్షణలేవి అనంతపురం మచిలీపట్నం రాజమండ్రి విజయనగరములలో జరుగును.

2-వ ఎ. గ్రూపు (ఫిజిక్సు) (వాలె, ప్రాక్టికల్ పరీక్షలు రాజమండ్రిలోను, 2-వ ఎ. గ్రూపు (కెమిస్ట్రీ) పరీక్షలు విజయనగరం లోను జరుగును.

బి. ఇ. డి. పరీక్ష రాజమండ్రిలోమాత్రము జరుగును.

ఓరియంటలు టైటిలుపరీక్షలు ఈ దిగువస్థలములలో జరుగును:—అనంతపురం గుంటూరు మచిలీపట్నం మల్లాకివిడి రాజమండ్రి విజయనగరం.

ఈ పరీక్షలన్నియు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారు నిర్ణయించిన తేదీలందే జరుగును. ఆ తేదీలు నవంబరులో ప్రకటించబడును.

1 వ తేదీన జరిగిన ఆకేడమిక్స్ కౌన్సిలు సభయందు యీదిగువ ఎన్నికలు జరిగినవి.

సెనేటును:—1. ఎస్. వెంకటరామమగారు ఎం. ఎ. మహారాజాను కాలేజి. విజయనగరం. 2. టి. ఎస్. తిరుమా త్రిగారు బి. ఎ. యం. బి. సి. యం. మెడికల్ కాలేజి విశాఖ పట్నం. 3. బి. ఆర్. కుమారుగారు తిరుసాపేట కాలేజి, మదనపల్లి.

సిండికేటును:—1. యన్. కృష్ణస్వామి అయ్యర్, ప్రిన్సిపాలు బి. వి. యన్. కాలేజి, విశాఖపట్నం. 2. యన్. ఆర్. కృష్ణమూర్తిగారు బి. ఎ. ప్రిన్సిపాలు, చత్తనండలముల కాలేజి, అనంతపురం. 3. ఎం. ఎ. బి. జాన్సటను ఎం. ఎ. ప్రిన్సిపాలు, నోబిలుకాలేజి బందరు.

పారిసు ప్రతినిధులకు మహిళాసమాజము వారి స్వాగతము

డా॥ ముత్తులక్ష్మమ్మగారు, సదాశివయ్యగారి సతి (అభ్యుదయరాలు), శ్రీమతి ఆ. రుక్మిణమ్మ గారు, మిను బారిగారు (నిలిచినామె)

(ఫోటో శ్రీనివాసను)

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము

సెనేటుసభాకార్యక్రమము

(నిన్నటి తరువాయి)

ప్రెమ్యూల్ లో విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసములు

“విశ్వవిద్యాలయోపన్యాసములు ముఖ్యముగ మదరాసు లో జరుగవలెను. సిండికేటువారు సరసమని దళించినచో యితర చోట్లగూడ జరిపించవచ్చును.” అని సిండుకేటువారు అగట్టు 7 వ తేదీన నిశ్చయించిరి. ఈవిషయము యిప్పుడు చర్చింప జడును.

ఎం. బి. డి. ఎస్. డిగ్రీ విద్యార్థులు ఎల్. ఎం. ఎస్. డిగ్రీపాండిట్ పిదప ఆఖరు ఎం. బి. డి. ఎస్. పరీక్ష 2 వ భాగమునకు అటెండెన్స్ నిర్బంధములేకుండ హాజరుగుటకు వీలొసంగవలెనని ఆకేడమిక్స్ కౌన్సిలువారు తీర్మానించిరి. ఆవిషయము చర్చింపబడును.

టి. ఎస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు యీదిగువ తీర్మానము ప్రతిపాదించుచున్నారు:—బి. ఎ. పరీక్షలో మొదటి భాగమునందు స్వామయ, రెండవ భాగమునందు రెండు సార్లు పోయినవారికి విచ్చి క విషయములు మార్చుకొనవలెనచో అవి లేబరేటరీపని అనంతరము లేనినచో అటెండెన్స్ నిర్బంధములేకుండ మార్పుకు అనుజ్ఞ నీయవలెను.

విశ్వవిద్యాలయ లెక్కలను ఆర్థికవిషయములను 1920 ఏప్రిలునుండి 1926 సెప్టెంబరువరకు ఎట్లు జరిగినది సరిజూచి ఆర్థికనిబంధనల నూచించుటకుగాను 7వరు సెనేటుసభ్యులు గల

ఉపసభ్యులును నియమించవలెను. వారు 1927 జనవరిలోపున సిండికేటువారికి నివేదిక సంపాదించి అని పి. ఎ. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు ప్రతిపాదించెదరు.

మరియు హైస్కూలు హెడుమాస్టరుగూడ ఆకేడమిక్స్ కౌన్సిలు సభ్యులుగ మండునట్లుగ విశ్వవిద్యాలయ చట్టమును మార్చవలెను అని గూడ ప్రతిపాదించెను.

దక్షిణ ఇండియా భాషలలో (తమిళము, తెలుగు, మలయాళము, కన్నడము) మంచి పఠనకావ్యములు గృహించుట ఆవశ్యకమని దలంచుటచే రూ. 50,000 గ్రాంటు నీయవలెనని ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారని అని కె. యన్. వెంకటరమణగారు ప్రతిపాదించెదరు.

చెన్నరాష్ట్ర శ్రీవిద్యాసంస్కరణ సభ

విద్యాసంస్కరణమునందు ఆభిరుచి గల శ్రీ లండను మదరాసులో ఆక్టోబరు 16 వ తేదీ జరుగు రాష్ట్రసభకు రాదలచినవారు 10 వ తేదీలోపుగ గౌరవకార్యదర్శికి రూ. 1 సభ్యత్వము రుసుముతోగూడ దరఖాస్తు వ్రాసుకొనవలెను. విశ్వవిద్యాలయము రిజిస్ట్రార్ గారు సెనేటు హాసులో సభ జరుపుట కంగీకరించిరి. ఆహ్వానసంఘసభ్యురాండ్రు చెల్లించవలసినది రూ. 5 లు. విశేషములులేనియగోరువారు కార్యదర్శిని శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మగారు బి. ఎ. 19, హాసుకోడు మదరాసు అని వ్రాయవలెను.

హైదరాబాదు (సింధు) ఆక్టోబరు 4—గాంధీ బికెటుగార్ల జన్మదినోత్సవము హైదరాబాదు, కరాచీనగరములందు జరుపబడెను.

(ఆ. ప్రె.)

ప్రకటన

శేషటిదినము, మహాశయ అమావాస్య యగుటచే, ఆంధ్రవత్తిక ప్రచురింపబడదు.

సంపాదకుడు

1926-వ. సం. అక్టోబరు నెల 5 వ తేది
మంగళవారము

కాంగ్రెసుపక్షము:

విజయ ప్రారంభము

శ్రీశ్రీశ్రీ

శాసనసభల ఎన్నికలకు నిన్నటిదినము నామి నేవనులు పూర్తియయ్యెను. ఎనిమిదవ తేదీన నవి పరిశీలించబడును. మదరాసు శాసనసభలో, అధికార వర్గమునకు ప్రబల ప్రతికూలుడగు యస్. నత్యమూర్తిగారు ఎట్టిపోటీ లేకుండ విజయము గాంచిరి. వీరు పంజాబునందును తదితరప్రాంతములందును ప్రచారముజేయుట కాహ్వానింపబడిరి. వీరికి గలిగిన సావకాశము, కాంగ్రెసు బలమును వృద్ధిజేయుట కుపయోగ పడునని ఎంచెదము. నత్యమూర్తిగారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రతినిధిగ నిలిచి ఇతకు పూర్వము పనిచేసియుండిరి. శాసనసభలో వీరు గనుపఱచిన ప్రతికూలవైఖరి, అధికారవర్గమునకు నిదురపట్టకుండజేసెను. మంత్రివర్గమున కూపిరి యాడలేదు. నత్యమూర్తిగారు సస్టిమెంటరీ ప్రశ్నలతోనే, అధికారులను కలవరపెట్టుచుండిరి. ఇక తీర్మానముల సంగతి చెప్పవలయునా? ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును రక్షించుటకై వీరు దీనిని కొనిన శ్రమ నిరుపమానము. నత్యమూర్తిగారు సలిపిన మేలును గుర్తించి, విశ్వవిద్యాలయమువారు మరల వారిని పోటీలేకుండ శాసనసభకు పంపుట, మిక్కిలి శ్లాఘాపాత్రము. వివేచనాశక్తియందు మిన్నలై పట్టభద్రులు గల నియోజకగణమువారు, కాంగ్రెసు ప్రముఖుని శాసనసభకు బంపుట బట్టి కాంగ్రెసు ఉద్యమము మహోత్సవమయినదని విదితమగును. ఇతర నియోజక గణములవారు సయితము, కాంగ్రెసు పక్షమువారి సభిమానించి, తమ దేశభక్తిని కనుబరచుట శ్రేయస్కరము.

ముఖ్యమగు విశ్వవిద్యాలయనియోజనగణమునకు జస్టిసుపక్షమువారు అభ్యర్థిని నిలువబెట్టలేకబోవుట జూడ, విద్యార్థికులదరిజేరుటకు వీరు పూనుకొనరని స్పష్టమయినది. కేవలసాంఘికద్వేషమును పురికొల్పవలగూహోలు తప్ప ఇతరప్రదేశములను వారు సమీక్షింపబోరు. భారతశాసనసభలో సి. దొరస్వామిఅయ్యంగారు సలిపినకృషి శ్లాఘాపాత్రము. చిత్తూరు దత్తమండలములకు జస్టిసుపక్షముతరపున అభ్యర్థిని నిర్ణయింపజాలకబోయిరి. దొరస్వామిఅయ్యంగారు ఎట్టిపో

టీలేకనే జయమొందినందుకు వారి సభినందించుచున్నారము. నత్యమూర్తి, దొరస్వామిఅయ్యంగార్ల విజయము కేవలము వ్యక్తివిజయమని భావింపక కాంగ్రెసువిజయమని భావింపవలయును. కాంగ్రెసుపక్ష ప్రముఖు లిరువురును తమ యావచ్ఛక్తి నికమింపకాంగ్రెసుప్రచారమునకు వినియోగించి, తదితర అభ్యర్థులవిజయమునకై తోడ్పడుటకు, సావకాశమిచ్చినందులకు జస్టిసు పక్షమువారు కృతజ్ఞులు.

కాకినాడ నగరమున కభ్యర్థిగ నిలువకుండ బలును సాంబమూర్తిగారి నాటంకపరచియు, జస్టిసుపక్షమువారు తమ అభ్యర్థిని నిలువబెట్టలేకబోవుట వారిభీరుత్వమును చాటుచున్నది. డి. బి. కొ. సూర్యనారాయణమూర్తి నాయుడుగారి పేరు, నామినేటుజేయబడిన అభ్యర్థుల పట్టికలో గనుపింపదు. డి. బి. దురు శేటి శేషగిరిరావుగారు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థికి పోటీగ నిలుచుచున్నారు. బ్రాహ్మణులయినను కాంగ్రెసుపక్షమునకు పోటీగ నిలిచినచో జస్టిసుపక్షమువారి యాదరణను బడయుచున్నారు. జస్టిసు బ్రాహ్మణులను సాంకేతిక మందు కనియే వాడుకలోనికి వచ్చినది. ప్రజలస్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుటయే, జస్టిసుపక్షమువారి ముఖ్యశయమగుటచే, కాంగ్రెసుకు ప్రతికూలముగ నిలుచువారి కెవరికయినను, వారు తోడ్పడుట వింత గాదు. అయినను, స్వరాజ్యసంపాదనాభిలాషు లెల్లరును కాంగ్రెసు పక్షపు అభ్యర్థులకే తమ వోట్ల నిచ్చి సత్వర స్వరాజ్యస్థితికి తోడ్పడుట యావశ్యకము. హిందూదేశ చారిత్రమునం దిది నందిగ్ధసమయము. ప్రజ లెట్టివారిని ప్రతినిధులుగ బంపెదరో యని నాగరికప్రపంచమెదురుజూచుచున్నది. భారతీయులు స్వరాజ్యమును వాంఛించెదరా, లేక పరాధీనతనా? జాతీయతనా, లేక వర్ణాభిమానమునా? జాతీయతను, స్వరాజ్యమును మాత్రమే భారతీయులు వాంఛించుచున్నారని చూపుటకు వోటరు లెల్లరును కాంగ్రెసు పక్షమువారిని తమప్రతినిధులుగ బాపుట ధర్మము.

డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారి తీర్పు

డాక్టరు వరదరాజులనాయుడుగారు కొంత కాలమునుండియు, దేశవ్యవహారములగూర్చి తీర్పుల నిచ్చుటతో కాలముగడపుచున్నారు. దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు మద్రాసురాజధానిలో పర్యటనము సలిపినపుడు నాయుడుగారియభిప్రాయములు మార్పుజెందెను. స్వరాజ్యపక్షాభిమానము నప్పటినుండియు జూపసాగిరి. వీరు స్వరాజ్యపక్షసభ్యులుగాకబోయినను, బహిష్కారవాదులను విడనాడిరి. పిమ్మట, శర్మదేవిగురుకుల్యశ్రమముపై వీరు కొంతకాలము దండయాత్రపెడలిరి. తరువాత వీరు కాంగ్రెసుప్రచారమునందు జోక్యము కలుగజేసికొనక తాటస్థ్యమువహించిరి. కాని, అప్పడప్పుడు బ్రాహ్మణనాయకులను వీరు నిరసించడాడంగిరి. రాజకీయ విషయములలో కాంగ్రెసు పక్షమునకు తోడ్పడుట ధర్మమనియు, సాంఘికవిషయములలో బ్రాహ్మణులను నిరసించక తప్పదనియు, వీరు తెలుపసాగిరి. ఇట్టియభిప్రాయము సయితము రానురాను మార్పుజెందెను. జస్టిసు పక్షము వారు నాయుడుగారిని తమలో నొకరిగ చాటుచుండిరి. రామస్వామిఅయ్యకరుగారివలె, నాయు

డుగారును సన్మార్గము నవలంబించినటుల చాటుచుండిరి. కాని, వీరి ఖిల శ్రీవిల్లిపుత్తూరు రాజకీయసమావేశమున కధ్యక్షత వహించి, విచిత్రమగుతీర్పు నిచ్చిరి. ఒకవంక బ్రిటిషు ఇంపీరియలినమును, వేరొక వంక బ్రాహ్మణాధిక్యమును గూడ తొలగింపవలయునని నాయుడుగారు గోరిరి. ఏలనన, మొదటిది తమ శరీరమును, రెండవది తమ ఆత్మను బంధించుచున్నవట. ఇంతటితో నాగక, స్వరాజ్యపక్షము బ్రాహ్మణ పక్ష మని వారు చెప్పి సాహసించిరి. స్వరాజ్యపక్షస్థాపకులగు దేశబంధుదాసుగారు బ్రాహ్మణేతరులనుసంగతిన, వీరు మరచియుందురు. ఇంతియగాక కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ నిలిచిన వారిలో అధికసంఖ్యాకులు బ్రాహ్మణేతరులు. నాయుడుగారి దూషణ నిరాధారమనుటకు సందియము లేదు. హిందూమత ధర్మాదాయశాసనమును ఎదిరించిన వారిలో, బ్రాహ్మణేతరులు పలువురుగలరని, నాయుడుగారు గ్రహింపవలయును. నరసింహ రాజుగారు, ముత్తయ్యమొదలియారు, తులసీరాం, కోటిరెడ్డిగార్లు, మున్నగు బ్రాహ్మణేతరసభ్యులు చట్టమును తీవ్రముగ విమర్శించి, సవరణలను ప్రతిపాదించిరి. లజపతిరాయిగారు స్వరాజ్యపక్షమును వీడుటకు కారణము బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వివాద మేమాత్రము గాదు. స్వరాజ్య పక్షము నీతిరున నిందించి, వరదరాజులు నాయుడుగారు, జస్టిసుపక్షమువారిని గూడ తీవ్రముగ నిరసించిరి. జస్టిసుపక్షమువారు అధికారవర్గపు ఏకెంట్ల ని, నాయుడుగారు పేరిడిరి. ఇయ్యదిసార్థకనామమనుటకు సందియము లేదు. జస్టిసుపక్షమువారు విజయముగాంచుచో, ప్రభుత్వమువారికి బలముగలుగుననియు, దేశాధిపతి యడుగంటు ననియు, నాయుడుగారు ఖండితముగ దెలిపిరి. అందుచే జస్టిసుపక్షమువారినిగాని, స్వరాజ్యపక్షమువారినిగాని అభిమానింపగూడదని, నాయుడుగారు తీర్పు జెప్పిరి. పాపము నాయుడుగారి తీర్పు జస్టిసుపక్షానికి మితిలేని కోపము దెచ్చుట వింతగాదు. నాయుడుగారు తమలో నొక రని సంతసించుచున్న జస్టిసుపక్షానికి మితిలేని ఆశాభంగము గలిగెను. దక్షిణదేశ రాజకీయప్రపంచముం దెల్ల నాయుడుగారు నిలుకడలేనివారని జస్టిసుపక్షానిందించుచున్నది. నాయుడుగారికి, వారిమనస్సు వారికే తెలియదట. వీరి కొకనిశ్చయాభిప్రాయమే లేదట. వీరిని జూచిన, జస్టిసుపక్షానికి జాలిగలుగుచున్నది. జస్టిసు పక్షమును అత్యంతసానుభూతితో తిలకించుచున్న వరదరాజులు నాయుడుగారి తీర్పు, ఆపక్షమున కన్యాయము సలుపలేదని మాత్రము నిశ్చయముగ జెప్పవచ్చును.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము: విద్యావిధానము

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు అకడెమిక్ కౌన్సిలు వారు గావించిన తీర్మానములలోకెల్ల, విద్యావిధానమునకు సంబంధించినతీర్మానము ముఖ్యమయినది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించుటకు ముఖ్యోద్దేశ్యము మాతృభాషద్వారా విద్యగఱపుటయే. ఇక్కార్యము నెరవేరనియెడ మరియొక విద్యాలయమును నిర్మించుట కవసరమే గనుపింపదు. ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము పట్ల జూపుచున్నవైఖరిని, ఉపాధ్యక్షులు

అంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య చరిత్ర. విశ్వవిద్యాలయమును నిర్మించినవారు తగిన ప్రోత్సాహమును గానీ పడలేదు. అయినను, వీలగునంతవరకు ఆదర్శమును సఫలముగా వింటుంటున్నాము. విశ్వవిద్యాలయవర్గమువారు కృషిచేయుచున్నారని, దేశభావలలో విద్యగలవలయుమై రాయసంవేంకటేశ్వరుడుగాను తెచ్చినతీర్మానముచాలముఖ్యమయినది. ఇందు తీవ్రనూచనలు గనుపించవు. తీర్మానము ఆచరణయోగ్యమనుటకు సందియములేదు. మొట్టికప్పులేమను తరగతిలో 1929 నాటి జులై నుండియు, ఇంటర్మీడియేటు తరగతిలో 1931 సంవత్సరము జులై నుండియు, బి. ఏ, తరగతిలో 1933 సంవత్సరము జులై నుండియు, బి. ఏ. ఆనర్సు తరగతిలో 1934 సంవత్సరమునుండియు మాతృభాష ద్వారా కేవలభాషకు సంబంధించిన విషయములను నేర్పవలయునని తీర్మానము సూచించుచున్నది. విశ్వవిద్యాలయమువారు సంసిద్ధులగుటకు తగిన సావకాశమిచ్చుచున్నది. ఈలోపుగ పరిస్థితిగ్రంథములను తయారుజేయవచ్చును. పలువురు సభ్యుల తీర్మానమున కామోదముసూపినను, దేశభాషలలో విద్యగలవలయుట కింకను అభ్యంతరముసూపువారుండుట, శోచనీయము. ఈవిషయమును సమగ్రముగా విచారించి ప్రణాళికను తయారుజేయుట కొక ఉపసంఘము నియమింపబడెను. విచారణసంఘము లనిన, రానురాను ప్రజలకు విశ్వాసము తగ్గుచున్నది. ఇట్టిసంఘములు కాలయాచనకు కారణము లగుటయు, మొదటి యుద్దేశ్యమునకు భంగకరముగ పరిణమించుటయు, అనుభవైకవేద్యము. విశ్వవిద్యాలయోపసంఘము మాత్రము అటుల పరిణమింపక, దేశభాషామూలకవిద్య త్వరలో ప్రారంభమునకుటలు ప్రోత్సాహము గలిగించుగాక యని కోరెదము. ఉపాధ్యక్షులు, సుప్రసిద్ధులగు ఆంధ్రభాషాభిమాను లగుటచే, వెంటకలిపుడుగారి తీర్మానము సత్వరసాఫల్యము గాంచుటకు తవశక్తి సంతను వినియోగించి, ఆంధ్రులకృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెద రని నమ్మెదము.

రిస్పాన్సివు సహకార నిర్వచనము
రిస్పాన్సివు సహకారమును జోసెఫ్ బాప్టిస్టాగారు నిర్వచించిరి. “మాపద్ధతి యేమన, ప్రభుత్వమువారు మనయెడల నెటుల ప్రవర్తించెదరో, మనమును ప్రభుత్వమువారియెడల నెటుల ప్రవర్తించవలయుననియే. వారు మనలను నమ్మిన, మనమును వారిని నమ్మెద”మని, బాప్టిస్టాగారు పలికిరి. ఈ నిర్వచనము సరియగుచో, ప్రభుత్వమువారు భారతీయులను విశ్వసించక, ఎట్టి “రిస్పాన్సు”ను జూపనపుడు, భారతీయులును సహకారము సలుపజాలరు. అట్టితరి, మంత్రిపదవులను చేపట్టుట కెటుల వీలగునో తెలియదు. లోకమాన్యుడు బోధించిన రిస్పాన్సివు సహకారమునకును, ప్రస్తుత మహారాష్ట్రనాయకులు జూపుచున్న వైఖరికిని ఎట్టి సంబంధము గనుపించదు. రిస్పాన్సివు సహకారవాదులుతాము సంస్కరణములను నిర్వహించి, మంత్రిపదవులను చేపట్టబోవుచు, మితవాదులను నిందించుటలొకొ తెలియదు. మితవాదులు వెన్నెముక లేనివారనియు, సంస్కరణములను నిర్వహించుటకు వీరు శాసనసభలలో అక్రమముగా ప్రవేశించిరినియు, బాప్టిస్టాగారు నిర

సించిరి. కాని బాప్టిస్టాగారు చేయబోవున దేమి? సంస్కరణముల కెంతవలయు గలదో అంతవరకే వాని నుపయోగింపవలయు నని బాప్టిస్టాగారు హెచ్చరించు చున్నారు. మితవాదులయినను సంస్కరణములలో పభూయిష్టములనియు, నిరుపయోగములనియు, మడ్డిమెను కమిటీవారియెదుట స్పష్టపరచి యుండిరి. అయినను అట్టిసంస్కరణములను చేపట్టకుండుటకు వారంగీకరింపరు. రిస్పాన్సివు సహకారవాదులయినను, ఉద్యోగ పదవులను నిరాకరించుటకు ధైర్యము జూపకున్నారు. అట్టితరి, మితవాదకార్యక్రమమునకును, రిస్పాన్సివు సహకారవిధానమునకును భేదము కనిపెట్టుటకు, సామాన్యుల కలవియగుట లేదు. రిస్పాన్సివు సహకార మనిన, రాజకీయ చాతుర్యమని బాప్టిస్టాగారు చెప్పుచున్నారు. కాని ప్రతివారును తామవలంబించుమార్గమే రాజకీయ చాతుర్యమని తలచుట సహజము.

సత్యమూర్తిగారి హెచ్చరిక
సత్యమూర్తిగారు నిన్నటిదినము తిరువలి క్షేత్రంలో ప్రసంగించుచు, జప్తిసుపక్షపు అభ్యర్థులమని బహిరంగముగ నిలిచినవా రెవరో కనుగొనుటకు నామినేషనులపట్టికను జూడవలయునని, మద్రాసు గవర్నరు గారిని గోరిరి. గవర్నరుగారి విషయమును గమనించుట ముఖ్యము. జప్తిసుపక్షమునకు జెందినవారమని చెప్పకొనుటకు పలువురు వెటచుచున్నారు. స్వతంత్రులమనిగాని, లేక ఆయా తెగలకు జెందినవారమనిగాని చెప్పకొనుచున్నారు గాని, జప్తిసుపక్షముతరపున నిలువబడితిమని తెలుపజాలరున్నారు. ఇందుకు కారణమేమై యుండును? జప్తిసుపక్షమనిన ప్రజలకు రోతపుట్టుటయే ముఖ్యకారణము. ఎన్నికలు జరిగినవిచ్చుట ఏపక్షము బలము గనుండిన, ఆపక్షమున జేరుట కిట్టివారుసంకోచింపరు. అందుచే రాజధానియభిప్రాయము కనుగొనవలయు సనిన, ఏపక్షముతరపున ఎవ్వరెవరునిలుచునదియు పరిశీలించుటయవసరము. ఈపక్షము, ఆపక్షము గాక, నామరూపములులేనివాటంవారిని, ఎవరును నమ్ముటకు వీలుండదు.

శాస్త్రిగారు: స్వదేశసంస్థానములు
స్వదేశసంస్థానముల గూర్చి శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు కొచ్చిన నగరమున నిచ్చిన యుపన్యాసము చాల ముఖ్యమయినది. స్వదేశసంస్థానములలో, వ్యక్తిగతపరిపాలనము బదులు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వముండవలయుననియు, సంస్థానములసమాఖ్య ఏర్పడవలయుననియు, యీ విషయమును విచారించుటకు రాయల్ కమిషను ఏర్పడవలయుననియు, శాస్త్రిగారు కోరిరి. వీరియాదర్శ మనుకూలమయినదే యయినను, కేవలసిద్ధాంతములను జెప్పటవలన బ్రయోజనముండదు. బ్రిటీషు ఇండియా యందు స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చుకొలదియు, స్వదేశసంస్థానములందుగూడ చేరువకువచ్చును. అందుచే శాస్త్రిప్రభృతులు మున్ముందుగ బ్రిటీషు హిందూదేశమునందు సత్వరస్వరాజ్యస్థితినిమిత్తమై కృషి సలుపుట అత్యంతావశ్యకము. ఆవిషయమై ఉపేక్షనహించి, స్వదేశసంస్థానములను సంస్కరింప బ్రయత్నించుట, నేల విడిచి సాముజేయుట యగును.

బర్హంపురం మ్యునిసిపలు ఎన్నికలు :
కాంగ్రెసుపక్ష విజయము
బర్హంపురం మ్యునిసిపాలిటీలో అయిదువార్డులకు ఎన్నికలు జరిగెను. వానిలో నాలుగవార్డులలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విజయముగాంచిరి తెలుపుట కెంతయు సంతోషించు చున్నారము. నెల్లూరు మ్యునిసిపలు ఎన్నికలలో ముగ్గురు స్వరాజ్యపక్ష అభ్యర్థులు విజయముగాంచిరి. తగిన ప్రబోధము జరుగుచో, కాంగ్రెసుపక్షమును వోటరు లభిమానితురనుటకు సందియము లేదు. కాంగ్రెసు ఉద్యమాశయములను వోటరులకు చక్కగ వివరించుట మాత్రమే సరము.

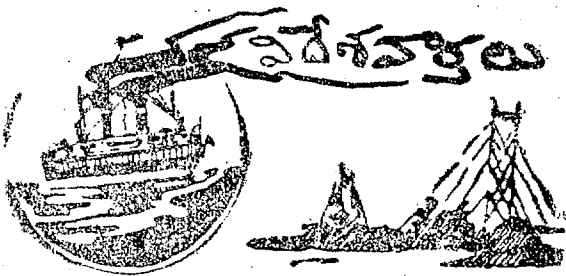
ఆరోగ్యశిశువారము బహుమతి
గుంటూరు జిల్లాకు చెందెను
గుంటూరు జిల్లాలోని అభ్యర్థుల పి. ఎ. టి. రాజుల నాయకుల యిట్లు ప్రాయశ్చయించుచున్నాడు:— అన్ని జిల్లాలలోను 1925 నాటి జరిగిన ఆరోగ్య శిశువారమునందు ప్రథమ బహుమతి పొందిన నెల్లూరు జిల్లాకు చెప్పెను.

లక్ష్మీ పౌరులసభ
ఎన్నికల ప్రసంగములు
లక్ష్మీ, ఆక్టోబరు 4:—లక్ష్మీ పౌరుల బహిరంగసభ యొక్క కటి నిన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ పార్లమెంటులో జరుపబడెను. ఆసభకు చాల మందివచ్చిరి. అందు వివిధపక్షములవారు నుపన్యసించిరి. ఆ ఉపన్యసించినవారిలో స. రా. స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు గోవిందపల్లభ పంతులిగారును, బహులీన కృష్ణప్రసాద కాశీగారును, పోకాజో సెపుగారును, యిచట కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు చాచురీ భార్యజ్యోగారును మరియుతరులగు గలరు. పండిత కాశీగారు స్వరాజ్యపక్ష కార్యవిధానమునందలి అసంబద్ధములపై నాటి ప్రభుత్వ పక్షమునకు శాసనసభలో జేయుచున్న పనులకు భేదముల జెప్పిరి.
గోవిందపల్లభ పంతులిగారు కాన్పురులో సమావేశమైన ప్రజాప్రతినిధులు, ఒకవిధానమును నిర్ణయింపగా కాంగ్రెసువారు వానిచే యనుసరింపమండిరనియు, యెన్నికలు కాంగ్రెసు యేర్పరచిన వారిచే జరుపబడుమండెనుగాని, స్వరాజ్యపక్షముచే గావనియు జెప్పిరి. ముఖ్యమైన భేదము ఉద్యోగముల నగీకరించుటలో వచ్చెను. ఉద్యోగముల స్వీకరింపవలె నను వారి నెన్నుకొనవలెనా లేక విద్యుతు వారి నెన్నుకొనవలెనా యను విషయమును నిర్ధారణ జేసికొనవలెను. ఈవిషయము పిమ్మట గనే గావించుచున్నది. ఆయన అంతట స. రా. స్వరాజ్యపక్షము హిందూమతస్థుల లాభముల కెటులబోద్వడెనో అనేక యాదావారణల జెప్పుచు వివరించిరి.

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారము
13 వ తేదీ తిరిగి పయనమగుదురు
సిడ్నీ, ఆక్టోబరు 4:—దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు శేకు సిడ్నీ నీడీ పెయింటుకు బోయిరి. నిన్నను సో ఆల్టెగ్గాండకు నుడిచి పులహారములను, గౌరవ యన్. ఆర్. చానుగారు టీయున్న రాయబారుల కొసంగిరి. రాయబారులు బొంబాయి నుండి 13 తేదీని పయనమయ్యెదరు. (ఆ. ప్రె.)

స్వామి సత్యదేవు
పంజాబులో ప్రచారము
మసోరీ, ఆక్టోబరు 4:—స్వామి సత్యదేవు పండితమోతీలాలు పెహ్రూగానీని జామబుక్ ఆక్టోబరు 2వ తేదీని మసోరీకివచ్చిరి. వారి సాయంత్రమే బయలుదేరి డేందూమకు బోయిరి. అక్కడ బహిరంగసభయందు వ్యవసించినపిమ్మట శ్రేణుసాయంత్రము బయలుదేరి లాహోరు బోయెదరు. వారు పంజాబులో చుట్టుప్రక్కలను బోయి ప్రచారముజేసెదరు. వారి సంచార కార్యక్రమము వివరములు లాహోరు నుండి ప్రకటింపబడును. (ఆ. ప్రె.)

బ్యాంక్ విచారణ

స్వాధీనము చేసికొను విధాన మవసరము

సర్ సెల్యూడుగారి యభిప్రాయము

లండన్, అక్టోబరు 1:— బ్యాంక్ విచారణసంఘము ఎదుట సర్ సెల్యూడుగారి రిట్లు జెప్పిరి. నేను బొంబాయి కార్యనిర్వాహక సంఘముగ ప్రవేశింపక పూర్వము బ్యాంక్ విధానమును ప్రారంభించిరి. నాకు అనుమానమును కలిగించు సంగతులు గోచరించలేదు ఏమియు. బొంబాయిలో అడ్డంకు దుర్భరము వివాదకరముగ నున్నది. స్థలము చాలకపోవుటచే వర్తకవ్యాపారము పాడగుచున్నది. మున్ను దీయవిధానములో మదింపుల తప్పినను, బొంబాయికి గానలసిన స్థలము అక్కరలేకపోలేదు. భూమిని యుపయోగకరముగ వివిధయోగించుటను మరచిపోరాదు. ఒకవేళ స్థలమునంతను వశపరచుకొన్నను ఒక్కొక్కచతురపు గజమునకు 70 నుండి 100 రూపాయలు వచ్చును. తమ ఖర్చు అంతయు కూడినప్పుడు, పనిని ప్రారంభమైనపుడున్న స్థల సంచలము కనిపింపదు. కాని ఇట్లే యందునని అనుకొనను. మరల స్థలమునిమిదము గోల బయలుదేరవచ్చును. నేల చతురపుగజము 1-కి 110 రూపాయలు వచ్చుననుకొనుటలో తప్పేదియైతేదు. ఆశ్రకారము 80 కోట్ల రూపాయల లాభము వచ్చెడిది. ప్రారంభమున ఈవిధానము లాభముకొలది కట్టించలేదు. హేతుయంతమున కాలములో పనిని పూర్తి చేయవలెను. బొంబాయిలో గృహపవనతి, వ్యాపారమునకే గాక ప్రభుత్వ కార్యసాధనమునకు గూడ స్థలము గావలసియున్నది. కొద్దిపాటివెలియములలో “ఎల్లో ఫీవరు” పచ్చజ్వరము చ్యాపించును.

ఈపనిని పూర్తి చేయవలెననే నా యభిప్రాయము. చామకొలలుగారూ, లాయిడ్ ప్రభువు ప్రజానురాగమును మారగొనకపోవుటచే ఈవిధానమును ఖండించుట కేర్పడిన దని జెప్పితిరేయని బిల్లిమెరాగారన, రాజకీయములలో దిగుట నుంచిది గాదనియు నే నన్నమాటను దస్టబులేదనియు అది నిజమే యనుచున్నాడననియు చామకొలలుగారినిరి. అట్లును ప్రభుత్వమునకు కళికము నాకోపించుట గాదాయని బిల్లిమెరాగారన ఎంతమాత్రము గాజాలదని చామకొలలుగారినిరి.

లండనులో సౌతుఫీల్డు మసీదు

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకతంతి)

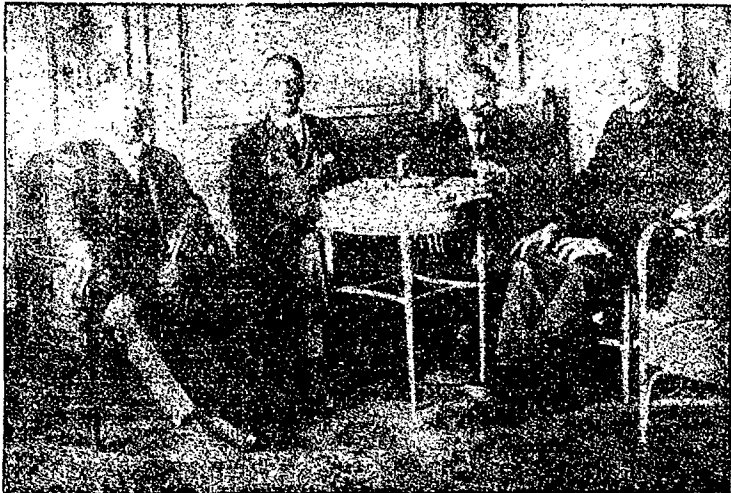
అఖరునిమిషమువరకు పెయినులు రాజుగారు వచ్చెదరనే యనుకొనుచున్నాను. కాని మెల్లమెల్లగ ఆయనను రానీయలేదని ప్రకటించిరి. అందరను ఆశాభంగులైరి. అట్లును కాదగుగానిని నియమించితి మనిరి. పగలంతయు లండ గాయముండెను. కొన్ని గంటలు ముందుగనే జనసమూహము తమసానములను ఏర్పాటుజేసికొనిరి. రోడ్లన్నియు నిండిపోయెను. అట్లును కాదగుగాని వెంట బర్వాను మహారాజుగారు వెల్లిరి. స్వాగతము నొసగిరి.

ఇమాముగారు ప్రార్థనల సమీరి. ఇండియాలో నున్న అహ్మదీయాసంఘాధ్యక్షులు కింతి నంపిరి. ప్రపంచములో నున్న అన్ని అహ్మదీయాసంఘము లన్నియు ఆభినందన తంతి నంపెను. అహ్మదులచే పెయినులను రానీయలేదని ఇమాముగారినిరి. అట్లును కాదగుగాని మసీదు తలుపులను తెరచినవెంటనే అల్లా అను కల్పము మారుమ్రోగెను. వీరందరను మసీదుకుపోయిరి.

అచట అందరను యుపసవ్యశించిరి. తాను అహ్మదీయా తెగవాడనుగానున్నను మసీదును తెరచుట కెంతయు సంతోషించుచున్నాడనని కాదగుగా రనను పెయినులుగారు లేనందులకు చింతిల్లిరి. అహ్మదులయాసంఘముయొక్క గుణగణములను పొగడి ఏమతములోగూడ కాఖులు లేకపోలేదనియు అందులో ఇస్లాముమతము మినహాయింపు గాదనిరి. తాను ముసల్మానుగానున్నను తా నీ సందర్భమున వచ్చుట విధి యనిరి.

హిందూ ముసల్మానువిభేదములు

విషయమై బర్వాను మహారాజు ఇట్లు జెప్పెను:— హిందూముసల్మాను విభేదములు మతవిషయమై వచ్చెను. ప్రాపంచిక విషయముకు సంబంధించవు. హిందూముసల్మాను పంబంధములు పొగుగనే యున్నవనియు ఈ తగవులు తాత్కాలికమనే యనియు మహారాజుగారినిరి. యుపన్యాసములు ముగించిన పిమ్మట ప్రార్థనల కేగిరి ముసల్మానులు.

జాతినమితి సభ్యులు:— ఎడమనుండి కుడివైపు:— డా॥ జనరలు ఘెగు హుళియాంగు ప్రెస్టుమెనుగారు (జర్మనీ). సర్ ఆస్టిను చేంబర్లెనుగారు (ఇంగ్లాండు). గారు— చీనాలో ముగ్గురు ఎం. బ్రియాండుగారు (ఫ్రాంసు) డా॥ వాన్ కూబర్టుగారు (జర్మనీ). నాయకులలో ముఖ్యులు.

బొగ్గుపరిస్థితులు

జిల్లాలయందు ప్రభుత్వసూచనలయందే యనుకూలభావ ముదయించుట

త్వరలో తగవు పరిష్కారము గానుండుట

రుగ్గీ, అక్టో 2:— క్రిందటి గురువారము గనుల పనివాండ్ర ప్రతినిధిసభవారు ప్రభుత్వసూచనలను జిల్లాలకు బంపిరి. వారియభిప్రాయమునిమిదము చెండుజిల్లాలయందు ముఖ్య మగు తీర్మానములను గావించిరి.

నాటింగహం గనుల పనివాండ్ర కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు ప్రభుత్వసూచనలనే అంగీకరించవలె నని సిఫార్సు జేసిరి. కొన్ని మరతులతో ప్రభుత్వ సూచనల నంగీకరింపవచ్చునని డెర్బీషైర్ గనులపనివాండ్ర సంఘమువారు సిఫార్సుజేసిరి. నేవనలు ట్రిబ్యునలుకు ఆపీలు జేసికొను మరతు నేర్పాటు జేసిరి.

ప్రభుత్వ సూచనలను నిరాకరించితిమేని మనసూచనల మీదనే ఆధారపడవలసియుండును. అపుడు ఆపీలు అధికారముండదని ప్రాప్యంకు హాలుగారు దెలిపిరి.

రుగ్గీ, అక్టోబరు 3:— నాటింగహం గనుల పనివాండ్ర కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును డెర్బీషైర్ కార్యనిర్వాహక సంఘమువారును ప్రభుత్వసూచనల నంగీకరింపుడని సిఫార్సు జేయుటచే బొగ్గుసప్లయ అగిపోవుట త్వరలోనే అంతరించు ననుకొనుచున్నారు.

ఈవచ్చేవారము పనివాండ్రు మరికొందరు విస్తారముగ ప్రవేశించుచున్నారని తెలుపుచున్నారు.

వారంబర్లందు గనుల పనివాండ్ర సభవారు రాజీ జేసికొనవలె ననుచున్నారు.

లంకాషైర్, చెషైర్ పనివాండ్ర సంఘమువారు జిల్లాలయందు వోట్లను దీసికొనవలెననుచున్నారు. పెక్కుజిల్లాలయందు ప్రభుత్వసూచనలనే అంగీకరించవలె ననుచున్నారు.

యాంక్ష్మైర్ గనుల పనివాండ్ర సభవారు ప్రభుత్వ విధానమును నిరాకరించవలెనని సిఫార్సుజేసిరట.

దక్షిణ్కోట్లస్కు స్కాచి బొగ్గుగనులవారితీర్మానము దెలియలేదు. ఇచ్చటమాత్రము పనివాండ్రు తక్కినవోట్లకంటె తక్కువగానే యున్నారు. అంతవిస్తారముగ వచ్చుటలేదట. ఇంకను కొంతకాలము అగి చూచెదమనుచున్నారు.

అంతర్జాతీయ గనులపనివాండ్రు

రుగ్గీ, అక్టోబరు 2:— అప్రెండులో అంతర్జాతీయ గనుల పనివాండ్ర సంఘమువారు బొగ్గు సమ్మెనుగూర్చి ఆలోచించిరి. అన్ని దేశముల ప్రతినిధులు తమతమ దేశముల యభిప్రాయములను దెలిపిరి. అమెరికను ఆస్ట్రేలియను గనుల పనివాండ్ర సంఘమువారుగూడ తమవై ఖరినిదెలియజేసిరి. అందుచే అంతర్జాతీయ సమ్మెకు చాల ప్రతిఘటన మేర్పడెను. కాని కొంతకాలముడ సంపూర్ణముగ అధికసహాయమును మాత్రము బ్రిటిషు గనుల పనివాండ్రు జేసెద మని యభయమొసగిరి. గ్రేటుబ్రిటనుకు బొగ్గు ఎగుమతిజేయకుండ కేక్రించనలేక ప్రయత్నించెద మనిరి. ఈ సందర్భమున పోలండు, యునైటెడ్ స్టేట్సునుండి బ్రిటనుకు వారము ఒకటింటికీ 1000000 బన్నుల బొగ్గు దిగుమతి జరుగుచున్న దని చెప్పవలసియున్నది.

బొగ్గు తగవు

జిల్లాలలో పనివాండ్రు గనులలో ప్రవేశించుచునే యున్నారు

రుగ్గీ, అక్టోబరు 1:— అసలు వ్యవహారము పరిష్కార మగువరకు పనివాండ్రు పనిలో జేరకుండ జేయుటకు పనివాండ్ర నాయకులు కేక్రించిన యుపయోగించుచున్నారు.

గనులపనివాండ్ర కార్యదర్శి వెనుకకు బోవలెననుచున్నారు. ప్రతినిధులు సభలను సలుపుచున్నారు.

8000 పనివాండ్రు నేడు పనిలో ప్రవేశించిరి. ప్రభుత్వవరతుల నంగీకరించవలె నని డెర్బీషైర్ గనులపనివాండ్రసభవారు సిఫార్సుజేసిరట.

సినేమా ఫిల్ములను ఒక్కొక్కమెరికావారే జేయుకుండ బ్రిటిషు సామ్రాజ్యములోగూడ విస్తారముగ ఏర్పాటుజేయుటకు సామ్రాజ్యసభలో ఆలోచించెదరు.

పెయినులూ రాజు బర్మాడుకు బయలుదేరెను సెప్టెంబరు 30-వ తేదిన.

ఇన్వరు క్లెడ్ ప్రభుని

మరణశాసనము

డబ్బు అవసరమున్న నావికులకు సహాయము

రుగ్గీ, అక్టోబరు 2:— బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము అమెరికాలో నున్న బీద నావికుల సహాయము నిమిత్తము ఇన్వరు క్లెడ్ డు ప్రభువు 200000 పౌనులను ఇచ్చెను. ఇతడు 1905-లో చనిపోయెను.

ఆతని భార్యకు 20000 పౌనులేవచ్చును. దీనిలో మిగిలిన 200000 పౌనులను బీదనావికులకు ఇచ్చెదరు. వారి కుటుంబమునకు గూడ కొంత ఇచ్చెదరు కష్టదశలో నున్న వుడు.

రుమేనియా యువరాజు

రాకొమరుడను బిరుదమును వదులుకొనవలె నని రుమేనియా రాయబారి ప్రభుత్వముతరపున ప్రకటించిరి. మిద్రు అను పదమునే జేర్చుకొనవలెనట పేరుకుముందు. అసలు కష్టము ఇతనిభార్య వుంచుదులను జేసికొన్నవారిలో బహుమతిని బొందుటచేతను అందులో రుమేనియా రాకొమరుడు కరోలుగారి భార్య రాచపుత్రిక యను పేరుతో బుమ్మకొనుటచే మరింత కష్టమొర్పడి ఇట్లు ప్రకటించిరి.

అంతర్జాతీయ సమస్యలు

సంపూర్ణ ఆంగ్లో-ఫ్రెంచి సహకారము

రుగ్గీ, అక్టోబరు 3:— ఇటలీనుండి ఇంగ్లాండుకు బోవుచు చాంబర్లెనుగారు బ్రియండుగారితో మాట్లాడెను. ప్రస్తుతము తగాదాలో నున్న అంతర్జాతీయసమస్యపరిష్కారమునుగూర్చి ఆలోచించితి మని వీ రిద్దరును ప్రకటించిరి.

ఫ్రాంకో-జర్మను సంబంధములను ఆలోచించిరి.

అనుకూలముగనే మాటలు జరిగెను. ఇదివర కంటె న్నేహపాశములు మరింత బలపడెను.

నేటిసాయంకాలము చాంబర్లెనుగారు లండను జేరెదరు.

లోకర్యా ఫలితములు

లండన్, అక్టోబరు 4:—బ్రిటన్ లోని ప్రజలకు చాలామంది ముస్లింలైనా కలిసి కొనిరనుచున్నారు. కాని అంతయు తప్పు అభిప్రాయమని చాంబర్లెన్స్ బెలుపుచున్నారు. ఈ సమావేశముచే యూరపు పున్నర్యామమును ఇంకొక యశకాళ మేర్పడినది. దీనికంతకును కారణము లోకర్యా ఒడంబడికయు జర్మనీ జాతిసమితి ప్రవేశము కారణము లనిరి.

బ్రిటన్ లోని గారిలో చాంబర్లెన్స్ గారు ముస్లింలినీ పంభామణులు గూర్చి చెలిపిరి. బ్రిటన్ లోని గూడ ప్రేమిస్తూ సంభాషణలు జరిపిరి. రెండుసంభాషణలను నిష్కాపట్యముగ స్నేహముతో గూడుకొన్నవి. ఈ సమావేశముచే యూరపు కాంతిలో ఇంకొక అధ్యాయము ప్రారంభమైనది. కాని మేము మాటలాడినంతమాత్రాన ప్రపంచమంతయు మార్పుకొను ననుకొనరాదనిరి.

పునర్నిర్మాణము నిజముగ ప్రారంభించుట కొలొన్, అక్టోబరు 3:—జర్మను ప్రజలసభలో క్రొత్త జర్మనీ, దాని యభివృద్ధియు కాంతిమీద ఆధారపడి యున్నదనియు దీనికి య స లు ఆధారము ప్రాంతో జర్మన్ సయోజ్య యని ప్రేమిస్తూ గా రనిరి. ఫోయిరీ సంభాషణలు యూరపుకాంతికి మంచినయ్యి, యునైటెడ్ స్టేటు విధానము ననుసరించుచు యున్నవనియు, ఇంగ్లండు కిష్టమున్నచో ఉక్కుసంఘములో జేరెడివేయనియు, ఇతరులను రానీయకుండ జేయుట జర్మనీ ఆర్థికవిధాన మెన్నటికిని గాదనియు ప్రేమిస్తూ గా రనిరి. మరల 'సెంట్రలు పవర్స్' మాత్రమే యుద్ధమునకు హరతులని విచేతములందు అనుట విచారకరమనియు ని స్పష్ట క ము గ ఈ విషయము ను గూర్చి విచారించవలెనని గోరుచున్నారమనియు మరల జర్మనీకి రెండవ పునర్నిర్మాణ మధ్యాయము అనియు నుడివెరి.

సామ్రాజ్య సమస్యలు

హార్టిజాగుసేనాని
లండన్, అక్టో 4:—సామ్రాజ్యసభకు దక్షిణ ఆఫ్రికా రాయబారులు హార్టిజాగుసేనానివంటు లండన్ జేరిరి. నేడు, బ్రిటిషు జాతిసంఘముల ఆశయముల మెంపాండజేయుటయే దక్షిణ ఆఫ్రికాయుద్దేశ్యమని హార్టిజాగు గా రనిరి. కామస్వెల్లు రాజ్యములు ఒకదానితో నొకటి స్థిరముగ సహకారమును సల్పనటుల జేయుటయే తమయుద్దేశ్యమనిరి. సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన ముఖ్యసమస్యలను పూనుకొని ఆలోచించవలెననిరి. అంత విప్లవకరమైన సంగతులు లేవనిరి.

కోభంగారి దిగ్విజయము

వార్తాపత్రికలు నుతించుట
లండన్, అక్టోబరు 2:—కోభంగారి భార్య భర్తనుకలిసి కొని వెనువెన్నెరునుండి ఇంటికి బోవుచున్నపుడు మోటారులో మీ సామానెక్కడని యడుగ ఇదిగో నాచివుమిదనే యున్నదని తన అయిదు చొక్కాలను జూపిరి. కోభంగారు నాకు ఉడ్లుము కనిపించలేదనిరి. భార్యభర్త లిరువురును సినీమాకు బోయిరి. అచట స్వాగతము నొసగిరి. కోభంగారి వైమానిక ప్రయాణము ఫిల్ము ను ప్రదర్శించిరి.
వార్తాపత్రికలన్నియు కొనియాడుచున్నవి. సామ్రాజ్య మంతటను వైమానిక పయనము నేర్పాటుజేయవలె ననుచున్నవి.

వెయిసూలురాజు

సార్వభౌమునితో మాట్లాడుట
లండన్, అక్టోబరు 2:—9 తేదీని ప్రత్యేకముగ సార్వభౌముడు వెయిసూలు రాజుతో మాట్లాడునట. ఇంగ్లండునుండి 11 వ తేదీని బయలుదేరును.

ఉక్కుసంఘము

క్రొత్త యూరపియను ఒడంబడిక ఫలితము
లండన్, అక్టోబరు 3:—వై విషయములగూర్చి పూర్తిగ పరిశోధనను జేయవలెనని వాణిజ్యకాఖా కార్యదర్శి సూచనగా రుత్తరువు జేసిరిని వాషింగ్టన్ వార్తలు చెబుచు మున్నయని, దీనివలన అమెరికా మార్కెటుకు ముప్పు రాదనిరి.

కాని ప్రపంచములో విక్రయమున కొంతమార్పు గల్గును. అమెరికా సరకు చాలకొంచెమే యూరపు చేరునట. దూరప్రాచ్య దేశమునందును ల్యాటిను అమెరికాయందును బోటీ తీవ్రముగ నున్నది.

ఈ ఒడంబడికవలన యూరపులో సహకార ముదయించెను.

జర్మనుల తృప్తి

బెర్లిన్, అక్టోబరు 3:—ఉక్కుఒడంబడిక జర్మనులకు సంతృప్తికరముగ నున్నది. ఈ ఒడంబడిక ప్రకారము జర్మనీ మొదట సంవత్సరములో 2000,0000 నుండి 30000000 డోలరుల నీయవలసియుండుననుచున్నారు. ఇది జర్మనీకి లాభముగానే యుండునట. అంతర్జాతీయ మార్కెటులందు ధరలను క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయవలె ననుచున్నారు.

ఫ్రెంచివారి యభిప్రాయము

పారిస్, అక్టోబరు 3:—ఉక్కుఒడంబడికవలన ఫ్రెంచి ఆర్థిక విచారణ విధానమునకు ఏమైన మార్పుగల్గునాయని ప్రభుత్వమును సోషలిస్టు పక్ష నాయకుడు బ్లముగా కడిగదరట.

క్రొత్త బెంగాలుగవర్నరు

కర్నలు జ్యోక్స్ గారు
లండన్, అక్టోబరు 4:—లిట్టెల్ ప్రభుని గవర్నరుపదవి అఖరు కాగానే కర్నలు జ్యోక్స్ గారిని బెంగాలు గవర్నరుగ నియమించెదరట. కర్నలు జ్యోక్స్ గారి స్థానే లిట్టెల్ గారిని నియమించెదరట.

ఫ్రెంచికి జేము విల్లునుగారు చనిపోయిరి.

కే. వై. వై. గారు
లండన్, అక్టోబరు 4:—బెంగాలు సినిలు సర్కిసులో పనిజేసిన ఆర్. ఎస్. వై. వై. గారు 10720 పౌనుల ఆస్తితో చనిపోయెను. తాను తిరుమాజేసిన వ్రాతప్రతులను ఇండియా కార్యాలయమునకును, లండన్ గ్రంథాలయమునకును ఓరియంటలు ప్రెస్ ను స్కూలుకును ఇవ్వవలెననిరి.

వాహబీదురంతములు

పెరిషియోవిచారణసంఘము
టెహరాన్, అక్టోబరు 3:—మెక్కా-మెడినాలో వాహబీ దురంతములను కనుగొని విచారించుటకు పెరిషియో పార్లమెంటువారు 12 గురిని ఒకసంఘముగ నియమించిరి.

అహ్మదీయ మసీదు

సాత్ ఫిల్లు మసీదు క్రొత్తపులకు గూడ ప్రవేశించుటకు ఏర్పాటు జేసిరనుటచే తవ్వసంగతులను ప్రకటించుటచే ఇదిను సాదుగారు పెయిసూలు రాజుగారిని పోగూడదనిరట. మెక్కాకు ఈ అపోహములను తొలగించుటకు సమాధానమును బంపిరట.

కనడా గవర్నరుజనరలు

క్యూబెక్, అక్టోబరు 3:—వెల్లెంగ్లక్ ప్రభు సంపతులు నేడిచటకు వచ్చిరి. గవర్నరుజనరలు ప్రమాణమును గై కొనిరి.

ఇంగ్లండులో జేవనికాలపు గంటలు పోయినఅదివారముతో ఆగిపోయి మామూలుగనే జరుగుచున్నది.

ఇంగ్లండులో చాలవరకు పట్టణములు చెట్టిఖరీదును విస్తారముగ పెంచుచున్నారని పట్టణములను ఆహారవిచారణ సభ వారు నిగాలో నుంచిరి.

ఫ్రెంచి విమానము తగులబడుట

అయిదుగురు ప్రయాణికులు కాలి చనిపోవుట
లండన్, అక్టోబరు 2:—ఫ్రెంచివిమానము క్రోయిడ నుకు బోవుచు క్రిందపడెను. తలక్రిందులై పడి. అయిదుగురు ప్రయాణికులు అందులో నున్నవారు కాలిపోయి చనిపోయిరి.

మంటలు అపారముగ నుండుటచే వీరిని బ్రతికించుటకు వీలులేక లండన్ నగరపు రా వీలులేకపోయెను.

ఇద్దరు పురుషులు, ముగ్గురు స్త్రీలును బ్రిటిషువారే యనుచున్నారు. ఆట్లే నిర్ధారణచేసిరి. ఆనవాలు కట్టుటకు వీలులేకుండ నల్లగ మాడిపోయిరి.

రైసు ప్రదేశములో రెట్టి నెంట్లు రోజయినవి ఎదుర్కొన్నందులకు పాదరక్షలను జేయు జర్మనువ్యక్తిని అరస్తుజేసిరి.

సామ్రాజ్య సంబంధములు

డొమినియను ప్రేమ
వర్సెయిల్స్, అక్టోబరు 2:—డొమినియనులు అధినితేకములు సామ్రాజ్యములో ఇరవలవలెనే సామ్రాజ్యము పట్ల విశ్వాసముతో నున్నారు. కాని సామ్రాజ్యములోనే యుండి ఎక్కడవ స్వాతంత్ర్యమును గడించుటకు అభ్యంతరములేదు. అధినితేకములతో బాటు తాముగూడ డొమినియనులు తమరాజ్యాంగము నేర్పాటుజేసికొనుటకు ఎక్కువ స్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్నారు. ప్రభుభక్తిలో నితరులకంటె వెనుకబడువారముగామని బ్రూసుగా రనిరి సామ్రాజ్యసంబంధములను సైనిక నౌకావిషయములను సామ్రాజ్యసభలో చర్చించెద రనిరి.

బొగ్గుపరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)
లండన్, అక్టోబరు 4:—గనుల పనివాండు పనిలో అదేపనిగ నెమ్మదిగ ప్రవేశించుచునే యున్నాను. నేడు రమారమి 9 వేలమంది పనిలో ప్రవేశించిరి. ఇందులో ముఖ్యముగ డెర్బీ నాటింగుహం పనివాండ్ల జేరిరి. ఇట్లు బొగ్గు సత్పత్తి జేయుటలో 171 వేల మంది ఏర్పడిరి.

టిల్బరీ నౌకాశయములో పని ఆగిపోవుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)
లండన్, అక్టోబరు:—22 వందల నౌకాశయపు పనివాండు పనిచేయక గభీముని సమ్మెగట్టుటచే టిల్బరీ నౌకాశయములో పని ఆగిపోయినది. పదమూడు పాగయోడలు పడియున్నవి కదలకుండ. అందులో అహారమును గొంపోవు పాగయోడలుగూడ గలవు. ప్రేడుయూనియను కాఖా కార్యదర్శిని లండన్ ఆధికారులు నౌకాశయములో రానీయకజోవుటచే ఈతగవు బయలుదేరెనట. ఈ నిషేధమును విధించినప్పటినుండి వీరికి లోపల మందుమనే యున్నది. మేమాసములో సమ్మె జరిగిన పిమ్మట ప్రేడు యూనియను వారు ఎప్పుడు సమ్మెగట్టవలెనో యడుగలేదు. పనివాండుగూడ ఆట్టిడు కార్యదర్శియాలను విన నిష్టబడలేదు. ఎంతో బ్రతిమా లిన పిమ్మట కొన్ని నౌకలే పనిజేయుచున్నవి. ఈలోపుగ వీరి మొల నాలకించి విచారించుటకు తమ కు తర్రపు వచ్చెనని థాంపుక్ గారు తెలియజేసిరి. ఈలోపుగ పనివాండు పనిలో ప్రవేశించవలె నని నిఘాంతుజేసిరట. కాని వారు తనమాటబినదరని అభయ మీ య జాల న నె ను. బొంబయి మెయిలు తపాను కళానులే దింపవలసి వచ్చెను నౌకాశయకూలీలు లేరు. ట్యాల్లీసూస్తాలు మెయిలు తపాలను తిరికితేయ నిరాకరించిరి. అప్పుడు కంపెనీవారు పెడ్ గుమాస్తాలను గోర వారు జేసిబెట్టిరావని. అప్పుడు తపాలనుది లండన్ కు బంపిరి.

ఫ్రెంచి ఆర్థికపరిస్థితులు

పారిస్, అక్టోబరు 3:—1926 లో మొదటి ఎనిమిది మాసములకు ఆదాయము హెచ్చుగ వచ్చెనట. 1925 కంటె నూటికి 25 చొప్పున ఎక్కువ వచ్చెనట.

బ్రిటిషు గ్వయానా యభివృద్ధి

నిమి త్రము సంగతిసందర్భము లన్నిటిని కనుగొని రమ్మని కార్మిక పార్లమెంటు సభ్యుడు స్పెల్ గారిని, అధినితేకముల కార్యాలయమందున్న సిజిటికుగారిని కార్యదర్శిగను అధినితేకమంత్రి నియమించెను.

ఆ గ్వయానా ఆర్థికపరిస్థితులను విచారించి తెలియజేసెదరు. ఇంతవరకున్న శాసకముల నరని తెలిపెదరు. ఏమిజేసిన యభివృద్ధియగునో తెలిపెదరు.

అక్టోబరుమాధ్యమికు బ్రిటిషు గ్వయానాకు బయలుదేరెదరు.

చీనాపరిస్థితులు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

న్యూయార్క్, అక్టోబరు 3:—అమెరికా ముద్రచారముల తమస్థానములకు చీనా సైనికులకు డెబ్బిచ్చి పెంబ గొంపోయి జేర్చుచున్నారని కాని సైనికులు దొంగలను జూచి పారిపోయిరి. దొంగలు ముద్రచారములను దోచుకొనిరి. ముగ్గురిని బట్టుకొని పారిపోయిరి. ఇందులో ఇద్దరు పదుముల గెదరు.

కాంగ్రెసు పక్షమునకు ప్రజల తోడ్పాటు

తిరువల్లికే. పార్థులు సత్యమూర్తిగారు
నిజయమునకై యభినందించుట

నాయకుల ఉద్బోధ-ప్రయోగాహము

నవంబరు మాసములో జరుగనున్న కానసభల ఎన్నికల యందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు వోటు నోసుకు డని ప్రజలను దృఢీకరించుట నిన్నటి సాయంత్రము తిరువల్లికే. గంగై కొండను పుటపమువద్ద గొప్పసభ జరుపబడెను. కాంగ్రెసు నాయకులు పలువు రాసభయందు దురస్థానిరి. తిరువల్లికే. వోటరులలో పలువురుగల టి. ఎస్. అనంతరామయ్యగారు సభ కధ్యక్షుడ వహించిరి.

శ్రీరామ్ శ్రీనివాసయ్యగారు సభలోని కరుదెంచిన వ్యూహము, శ్రీయ్యములు సత్యమూర్తి, వి. రామదాసుగారు పుష్పమూలాలంకృతులగునపుడు, సత్యమూర్తిగారు పోటీలేకుం డనే ఎన్నికలలో గెలుపొందెననియు తెలియజేయబడినపుడు సభ్యు లభిన్నముతో కరతాళధ్వనులు గావించిరి.

అధ్యక్షులు అనంతరామయ్యగారు మాట్లాడుచు సత్య మూర్తిగారు విశ్వవిద్యాలయ స్థానమునకు ప్రతినిధిగ దిగిజము ను బడసినయొ, జస్టిసుపక్షమువారు సత్యమూర్తిగారికి ప్రతి హులముగ అభ్యర్థిని నిలుప సాహసించుటకే పోయినయొ, విశ్వ విద్యాలయ వోటరులందరు స్వతంత్రముగ ఆలోచించగలవారును విద్యాధికులు సాటిచే తమయొక్క అసర్వతన తెలిసి తగినరీతి నభ్యర్థించుటకు ఎరింగియే జస్టిసు పక్షమువారు అభ్యర్థిని నిలు పఱపించినయొ, తమ పక్షమున కొక కార్యక్రమముగాని సిద్ధాం తము గాని లేక పక్షము రాత్రి ప్రభుత్వమువారి సాక్షయందు తొని తిరుగు పక్షముయొక్క బూటకమును విద్యాధికు డెరుంగు దురు గావున అభ్యర్థిని నిలుపజాలకపోయి రనియు, దీనిచేతనే జస్టిసుపక్ష దౌర్బల్యమును కనుగొనవచ్చు ననియు బల్కిరి.

డి. కొలండ్లగారు

ప్రభువున మాట్లాడు విశేషము విద్యాధికులు గల తి రువల్లికే. పార్థులు ఇతర డివిజనులలోని సోదరులకు కాం గ్రెసు సందేశమును ప్రబోధము గావించవలెనని పల్కిరి. భా రత మాతృగర్భమున జన్మించినవారైన, మాత నుడరింపజచ్చిన వారెల్లరు తమభిని సర్వీర్తించుటకు యథాకే. కాంగ్రెసుకు తోడ్పడవలెనని పల్కిరి. పిదప ఉపన్యాసములు హిందూ జే వాదాయుటట్లును గూర్చి మాట్లాడుచు మతవిషయములలో ప్రభుత్వము తోక్తము గలగింపకొనుట కనుమనియు, దేవా లయముల ఆపవలయు జేయుటకు జస్టిసుపక్షమువారు పూను కొనినయొ, మహమ్మదీయులపైగాని, క్రైస్తవులపైగాని ఇట్లు బాడి జెబుటకు జస్టిసుపక్షమువారు సాహసించజాల రనియు పల్కిరి. పిదప కొలండ్లగారు ముంత్రివర్గము రి సంవత్సరములు గా అధికారమునందుండి కావించిన అక్రమచేష్టలముల నొ క్కొక్కటిగ వివరించి అభివృద్ధి కాభాముంట్రి దుపెట్టిన సిరా ఫాక్టరీ, గాజుఫాక్టరీలలో పృథాగా ఎంతోభవము చెల్లించబ డెనో వివరించిరి. గొ. పానగలురాజుగారు 1921 సం. నందు కాకినాడలో గాంధీమహాత్ముని చెల్లనినాడెమువంటి బూటక మహాత్ముడని నిందించెయొడిరి. భారతీయు లీయమనమును సహించియుండగలరా? అత్యగౌరవము గలవారు, గాంధీమహా త్మునిపై భక్తిప్రేమలుగలవారి విషయమును నవంబరు రి వ తేదీ ఎన్నికలననుమందు జ్ఞాపకమునుకొని వోటు జేయవలెను. ప్రభుత్వమువారి పట్ల కీబోటులగు జస్టిసు పక్షమువారికి తగిన సమాధానమొసంగి ఎన్నికలలో సంపూర్ణముగ అపజయమొందు నటుల జూచిననే గాని దేశమందలివిద్యేషము లడగి స్వరాజ్య ము చేరువకు రాజాలదని పల్కిరి.

పిదప, కొలండ్లగారు భారత క్రైస్తవసంఘముతరపున తమ అభ్యర్థిత్వమును గూర్చి మాట్లాడుచు తమ ప్రతికక్షులు చెప్పవలయు గాక తామే స్వయముగ అభ్యర్థిత్వము నుపసంహరిం చుకొంటిమనియు, జస్టిసు అభ్యర్థియగు రల్లు సామిగారి నోడిం చుట కై స్వ తంత్ర అభ్యర్థి ఆ రో గ్య స్యా మి ము ద లి యా రు గా రి కి తోడ్ప డుటకై అట్లు గావించియుంటి మని పల్కిరి. యమ్. పార్థసారథి అయ్యగారు శ్రీనివాసయ్యగారు దేశమున కొనర్చిన సేవలను గొనియాడుచు రాగల గౌహతీ కాంగ్రెసుకు అన్ని రాష్ట్రముల వారిచే అయ్యగారు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడినయొ, వారి కి ప్రతిహులముగ జస్టిసుపక్షమువారు వి. చక్రయ్యకెట్టిగారిని నిలుపుట చెన్నపురి పొయలకగౌరవమనియు అందుచే ప్రజలు తమ కాంగ్రెసు భక్తిని ప్రకటించి అయ్యగారికిహితమే నో టు జేయుటదే జస్టిసుపక్షమునకు తగినసమాధాన మొసంగుడని యొ, రాష్ట్రసభకు కాంగ్రెసువారి నేతవ్వక ఎన్నుకొనుడని యొ, బల్కిరి.

మాఫీ మహమ్మదుగారు మాట్లాడుచు జస్టిసుపక్షముయొ క్కొ పుట్టుకను వివరించి కార్యోచనములను, కానసభయందు ను "పానగలు కంపెనీ"వారు గావించిన ప్రజావిరుద్ధకార్య ముల కై వివరించిరి. మాట్లా టైపిట వివాదకరముగ కై లు పెట్టెలో మడియటను గూర్చిన ఉదంతమును వివరించి ఈ వి షయములో ప్రభుత్వమునకు జస్టిసుపక్షమెట్లు వాసలగనిల్చె నో తెలిసిరి. దేశమునకై త్యాగమునర్చి కై లుకు వెడలియుండి న దేశభక్తులను నీచముగ జూడ వలె నని జస్టిసు పక్ష నాయకులగు గతిం చిన సర్. పి. త్యా గరాయచెట్టిగారి వాక్యములను వోటరులు మరవరాదని కోరిరి. కార్యోచనములో మహాత్ముగాంధీ చిత్రపటమును ప్రతిష్ఠించుటకు జస్టిసుపక్షమువారు ప్రతిహులము గ నుండిన విషయము స్రతి భారతీయుడును గమనింపవలెననిరి. మతసంస్థ లలో విదేశీయప్రభుత్వమునకు జోక్యము గలిగింపదుల వ్యాయ మని పల్కి- వోటరులు వీనికై గమనించి దేశమునకై కాంగ్రె సు సలుపునున్న సేవలను గ్రహించి దేశమేమునకు తోడ్పడు పక్షమునకే వోటు జేయవలెనని కోరిరి.

వి. రామదాసు పంతులుగారు

పిమ్మట మాట్లాడుచు విద్యాధికులు గల విశ్వవిద్యాలయ స్థానమునకు సత్యమూర్తిగారికి ప్రతిహులముగ అభ్యర్థిని నిలుప సాహసించక జస్టిసుపక్షమువారు రడవి పోయిన రాగల అసా ము దేశీయమహాజనసభ కధ్యక్షులుగ శ్రీ. యస్. శ్రీనివాస య్యగారికి ప్రతిహులమువారు వి. చక్రయ్య కెట్టిగారిని నిలు పు జేంతయు హాస్యాస్పదమనిరి. కానసభలో నున్న కాం గ్రెసు సభ్యులు ప్రజలయొక్క నిజమును ప్రతినిధు లగుటవలన నే కాంగ్రెసుకు ప్రజల వోట్ల నర్జించుచున్నారని బల్కిరి. కాంగ్రెసుకు జయనూచనలు గన్పించుచున్నదనియు ప్రజలెల్ల రు కాంగ్రెసును బలపరచి కాంగ్రెసు సందేశమును ప్రతి గృహ గొంపొయి కాంగ్రెసుకు సంపూర్ణ విజయమును సమకూర్చు వలెననిరి.

శ్రీ. యస్. శ్రీనివాసయ్యగారు

పిమ్మట తమిళమున రువస్థనించుచు కాంగ్రెసు ఉద్యమ అభియాసలగు తిరువల్లికే. పార్థులకు అధికముగ ప్రచారము జేయుటయే అసావశ్యకమనియు, వారికి గల కాంగ్రెసు భక్తి కార్యోచనము ఎన్నికలందే తెల్లమైనను రాగల కానసభల ఎన్నికలలో అంతకంటెను అధికముగ కాంగ్రెసు పక్షమును బలపరపవలెనని గోరిరి. పూర్వము కంటెను కాంగ్రెసున కన్నిచెల్ల ప్రతిహులు రిపుడు అధికముగ గలరనియు, అందు చే ఇనుమడించిన బలముతో ప్రభుత్వమును వారి యాశ్రయముల నెదుర్కొనవలె ననిరి. జస్టిసుపక్షము వారికి ప్రభుత్వము తోడ్పడుచున్న విధమును వివరించినవో వారిరువురకు గల ఆపవీ త్రముగ పొత్తును జస్టిసుపక్షముయొక్క ఆశోగతని తెలియ జేయునని బల్కిరి. జస్టిసుపక్షము వారే యక్రమ విధానమును చేపట్టియొనను తిరిగి అధికారమును వహించి దేశమును కాశ్చిత వానిసత్యములో ముంపజాయుచున్నారు. స్వాతంత్ర్య మునే వియో, స్వాతంత్ర్యమునకై పోరాడుట యనిన ఏమియో వా రెరుంగర. ప్రజలను మోసగించియు, ప్రభుత్వముయొక్క యా శ్రయము నాశించి మాత్రమే వారు నిలువనీడ గలుగజేసికొందు రు. ఆహారాశ్రయములు విదేశీయధికార జర్రమునకు తోడ్పడుట కు కంకర చూనియున్న పక్షమువారికి వోట్ల నొసంగుటచే భారతీయులు స్వరాజ్యము నెట్లు సాధింపగలెదరు. జస్టిసు పక్షమెంత దీర్ఘ కాలము నిలచియుండునో స్వరాజ్య హంతకం తకు దూరమునకు జనుచుడును. జస్టిసు పక్షమువారు కానస భభయందు అధికసంఖ్యాకులుగ లేకున్నను వామినేటెడు సభ్యు బలముతో మంత్రి పదవులకు నియమింపబడగలరు. అందుచే లుష్టిను పక్షమును ఎన్నికలలోవారు దూపములులేకుండ జేయుట ప్రజలకర్తవ్యము. పంధిన దేశమందు ప్రజా ప్రభుత్వపక్ష ములు తప్ప వేరొండుపక్ష ముండుట దురూహ్యము. ఒక చేతి తో ప్రజాస్వాతంత్ర్యమును, ప్రజాపాక్షుల నణచివేయుచు, వేరొక చేతితో బూటకసంపూర్ణములయొక జూపుటయే బిటిషుపరిపాలకు రాజ్యశక్తికి మెయొన్నది. కట్టుబాటు, శిక్షణలు, విధేయత, ఇకమిట్ట ముండిననే ప్రభుత్వమును ఎదు ర్కొను జాలదుమని అనేక సంవత్సరముల యనుభవమునలన గ్రహించితిని. కాంగ్రెసు పక్షమునందు బనిజేయవారెల్లరు కాంగ్రెసు యనరిని అడుగు దాటక శిరసావహించిననేగాని ప్రభుత్వమువారినుండి స్వరాజ్యమును బడయజాలరు. అందుచే తరువలికే. పార్థులు కాంగ్రెసుకు విధేయులై తమదేశభక్తిని, స్వరాజ్యా నురక్తిని ప్రకటింపవలెనని గోరిరి. కాంగ్రెసువారి కిదివరలో గలిగిన నష్టము సీమారు పూరింపవలెనని అయ్యగారు ప్రజలను గోరిరి. హిందూ దేవాదాయ చట్టమునుగూర్చి మాట్లాడుచు చట్ట ము నెదిర్చినవారిలో బ్రాహ్మణులకంటె బ్రాహ్మణేతరులే అధికముగ గలరనియు, అందుచే బ్రాహ్మణులు మాత్రమే బిల్లునకు

ప్రతిహులురని జెప్పుట సరిగాదనియు ఇట్టి చుక్కెళ్లలచే ప్రజలను మోసగించి సాంఘిక విద్యేషములను పెంపొంద జేయనీయు రాదనియు నవంబరు రి వ తేదీ మదరాసునందు స్వరాజ్యపతాక మును నాటవలెనని బల్కిరి. (హర్షధ్వనులు)

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు

హర్షధ్వనులు చెలగ శ్రీమూర్తి యస్. సత్యమూర్తిగారు ప్రసంగించుచు తాము విశ్వ విద్యాలయ స్థానమునకు ప్రతిహుల అభ్యర్థిలేకయే జయమందినందులకై ప్రజలు జూపిన యుత్సా హమునకు కృతజ్ఞతను చెప్పిరి. కాంగ్రెసు సభలలో కాంతిని గాపాడుటకై యువతీ యువకులెల్లరుజాతీయ యువజనమండలి యందు సభ్యులుగ జేరి దేశమే జేయుడని గోరిరి. కాంగ్రెసు వారి నెంతగ నిరోధించినను కాంగ్రెసు సందేశమును నిత్యము ప్రజలకు చెల్లుటకు సంసిద్ధులగు నున్నారని ప్రకటించిరి. ఇంగ్లీషునుబట్టులమల తెల్లుట ప్రభుత్వము వారికి తోడ్పడినందులకై హిందూదేవాదాయ కిల్లును తీర్చి నింపుటలో జస్టిసు పక్షమువారికి ప్రభుత్వమువారు తోడ్ప డిన విధమును చెప్పి జస్టిసుపక్షము అధికారవర్గముల మధ్య నెట్టి పొత్తు గలనో బహిర్గతమొనర్చిరి. వోటరులు తమ హస్త ములందుండి వోటు అను పవిత్రాధికారమును అల్ప లాభము లకై దుర్వినియోగ మొనర్చరాదని బల్కిరి. కాంగ్రెసు దేశ స్వాతంత్ర్యమునకును జస్టిసు పక్షము పారతంత్ర్యమునకు బని జేయుచున్నవనిరి. దేశమునందు ప్రజా పరిపాలనను స్థాపింపుటకై కాంగ్రెసువారిని అధికసంఖ్యాకులుగ కానసభ కహపు డని ప్రజలను వేడుకొనిరి. తిరువల్లికే. ఇదివరలో వలెనే కాంగ్రెసు జయమునకు తోడ్పడవలె ననిరి.

నామినేషనులను పట్టిజూచి జస్టిసుపక్షము చేరిట నెం దరు అభ్యర్థులు నిలబిరిగి గనర్పర్య ప్రభువుగారు తెలుసుకొన వలెనని గోరిరి. జస్టిసుపక్షము పేర్లనెనను దేశీయులు సహిం పలేకున్నారనిరి. దేశమునందు ప్రజలకై పోరాడగల పక్షమొక కాంగ్రెసు పక్షమే. కావున 1920 సం.లో రాయలొకమిష ను పయ్యనప్పటికి కాంగ్రెసు వాడులను కాన్సిల్లయందు నింప వలెనని బల్కిరి.

విశ్వకర్మసంఘమునకు జేరిన క్రిష్ణమాచారిగారు కాం గ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయవలసినదిగను మాట్లాడిన పిదప సభ జయప్రదముగ ముగింపబడెను.

పరువునష్టపుదావా

వాది న్యాయాధికారియే

రంగూను, ఆక్టోబరు 5:— న్యాయాధికారియు బా క్యాగారును బాహా అండుతో మానేజింగు డైరెక్టరు సా యానేముగారిపై పరువునష్టపుదావాచేసెను. నేముగారును బా క్యాగారిపై యాయనని లంచములు పుచ్చుకొరిని ఒకకేసు విచా రణ సమయమందు చెప్పిరట-విచారణ రి వ తేదీకి వాయిదా వేయ బడెను. (ఆ. పే.)

హంకాంగు బ్యాంకుకేసు

హైకోర్టు సెషన్సు విచారణ గురువారమునాడు

ప్రారంభ మగును

బొంబాయి, ఆక్టోబరు 5:—బొంబాయిలోని హం కాంగు బ్యాంకు కేసులో ముద్దాయి ఇవాన్సుగారిని గురువారము నాడు హైకోర్టు సెషన్సు విచారింపట ప్రారంభించి హైకోర్టు సెలవులకు మూడుకమునపే పూర్తియగు ననుచున్నారు. (ఆ. పే.)

సుప్రసిద్ధ వెద్యుని మరణము

కీ॥ శే॥ అభినాసచంద్ర బెనర్జీగారు

అలహాబాదు, ఆక్టోబరు 4:—అలహాబాదునందు ఘనపై ద్యుడని పేరుపొందినట్టి అభినాసచంద్ర బెనర్జీగారు నేటి ఉద యమున చనిపోయిరి. సంయుక్త రాష్ట్రీయ కిద్నూచ్చక్తి సరఫరా కంపెనీయొక్క డైరెక్టరులలో నొకరుగ బెనర్జీగా రుండిరి. (ఆ. పే.)

వైద్యాలయపుస్తా మపహరించు

ముద్దాయికి రెండేండ్ల కఠినపర్యము

మధుర, ఆక్టోబరు 4:—ప్రభుత్వ వైద్యాలయమందలి గుమాస్తా గోపాలయ్యగారుకు సెక్కున్నానాయూర్తి వైద్యా లయపుస్తా మపహరించి రనునేరముపై రెండేండ్ల కఠినపర్యము విధించిరి. అపహరించిన సొమ్ముమొత్తము రు. 1285 లు. (ఆ. పే.)

వ్యత్యాసలేఖలు

యాకమూరు (కృష్ణ)

కపిలేశ్వరపురం యువజనసాహిత్య సాంఘికములు శ్రీ యంతలు చిరుగుపాటి వటుబయ్య, తాతినే కోటయ్య, ఈ. రాఘవయ్యగార్లు గన్నవరం తాలూకాలో ప్రచారముజేయుచు ఈరోజున మా గ్రామముచ్చి కాంగ్రెసును సరించియు ఓటును గురించి తీవ్రముగా నుపన్యసించిరి. అందుమీద మార్తె తులమంద రము మాతలియైన బాతీయనంధయందు మామాన ప్రాణధనం బులు మనఃపూర్వకముగా నర్పించుటకు సంసిద్ధులమై యున్నా మనియు కాంగ్రెస్ కే ఓటు చేసెద మనియు ఏకగ్రీవముగా వాదించితిమి.

(ఒకవిలేఖరి)

బందరు (స్వకీయవిలేఖరి)

తాలూకాబోర్డు

ఆక్టోబరు 2:— బందరు తాలూకాబోర్డుపై డిస్ట్రిక్టు మున్సిఫ్ కోర్టులో తేబడిన దావాలు కొట్టివేయబడినవి. తాలూకాబోర్డు యొన్నికలు డిశంబరులోనో జనవరిలోనో జరుగవచ్చును.

రేవ వార్డుయెన్నిక

రేవ వార్డు మునిసిపల్ యెన్నికలో శ్రీ శీలం జగన్నాధరావు నాయకుగారు అధికసంఖ్యకులచే యెన్నుకొనబడిరి. వీరినే తిరిగి చెయ్యిగనగా యెన్నుకొనుటకు నిశ్చయింపబడినట్లు తెలియజేయుచున్నది.

కృ. కో. బ్యాంకు

కృష్ణా కో-ఆపరేటివ్ బ్యాంకువారు జగన్నాధ పురంలో నాళంవారి మేడను పూను 25 శేల రూప్యములకు చేరముచేసిరి. భాగస్వాములందఱ 28వ తేదీన జరుపబడనున్నది. ఆసభలో అంగీకారము తీసికొనబడిన పిమ్మట సదభివృద్ధిని కోరబడెను.

కాంగ్రెస్ ప్రచారము

30-9-26వ తేదీ సాయంత్రము తిలక్ చౌకలో బహిరంగసభ జరిగెను. శ్రీయుతులు నుకం బాలసుబ్రహ్మణ్యుడు ప్ర ఆయోజనకర్త శ్రీశ్రీరావు, ఉమర్ అలీహాజీగార్లు గంభీరోపన్యాసములనొసగి రాబోవు శాసనసభా యెన్నికలలో స్వరాజ్యవత్తువారిచే యెన్నుకొనవలెనని నొక్కిచెప్పిరి. 4,5వ తేదీలలో బహిరంగసభలు జరుగనున్నవి. కాశీశ్రీరావుగారు మున్నగు కాంగ్రెస్ ప్రముఖులు ఉపన్యసించుచున్నారు. 7వ తేదీన నీ సెషన్ డాటర్ జిల్లాకాంగ్రెస్ కమిటీ సమావేశము కానున్నది. ఇంకను తీవ్రప్రచారము చేయుటకు తగు యోర్పాట్లు చేయుచును.

ఆసిక (గంజాంజిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ఎన్నికలప్రచారము

ఆక్టోబరు 1:— మా తాలూకాసంతటను కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు ప్రచారములు అధికార్థముతో యెన్నికల ప్రచారము జరుపుచున్నారు. సగ్గర గ్రామముల ప్రజలపిలిపించి ప్రతి పెద్ద గ్రామమునందును బహిరంగసభల గావించియు, అభ్యర్థుల గుర్తియు వారు చేయబోవు కార్యములగుర్తించు, అన్నిటో త్పై భావలందు కరపత్రముల పంచిపెట్టియు, మద్రాసులో ముగియన్. శ్రీనివాసయ్యగారు, కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావు గారు మొదలగు నాయకులు ప్రచారము జల్పి పద్ధతిని యులం బిల్లుకొని జిల్లా స్వరాజ్యనాయకులు తీవ్రమున ప్రచారములు జరుపుచున్నారు.

ఎన్నికల బహిరంగసభ

నిన్నను అనగా సెప్టెంబరు 30 తేదీన సాయంత్రము ఆయిగుంటలకు పురపాలకమున కేసుగనకన్న మైదానముపై బహిరంగసభను స్వరాజ్యవాదులు గావించిరి. కాంగ్రెసుసం

స్థపై యభిమాననిదర్శనముగ సభ జరుగునని తెలిసిన కొలది కాలములో యనేకమంది ప్రేక్షకులు వచ్చియుండిరి. కాన్సిలు అభ్యర్థులగు శ్రీమంత్ విశ్వనాథరావు మహాశయోగారును, ఆసంబ్ధి అభ్యర్థులగు మ. నరహరి వెంకట బోగయ్యపంతులు గారును మరితర కాంగ్రెసు ప్రచారకులును బరంపురం నుండి హాజరై స్వరాజ్యపక్షాదర్శకులగుర్తి విపులముగ గంభీరోపన్యాసముల నిచ్చిరి. మ. కో.కా అప్పారావునాయుగా రిని ఆసంబ్ధి అభ్యర్థిగ వెంకటబోగయ్య పంతులుగారికి పోటీగ జప్తిగుప్పావారు నిలువబెట్టుచున్నారట. కాని స్వరాజ్య యభ్యర్థికి నిశ్చయముగ యునని అనుకొనుచున్నారట.

ఇచటనుండి ప్రచారకులు రహూకోట ప్రచారమునకు వెంటనే బోయిరి.

రాబోవు పెద్దసభ

ప్రతిగ్రామమున చాటింపుద్వారా తెలియజేసి చుట్టు ప్రక్కలనున్న గ్రామముల రావించి యానెల 11-వ తేదీ సోమ వారంనాడు పెద్ద బహిరంగసభను గావించెద మని స్వరాజ్య వాదులు వాదించిరి. ఆనాటికి కాన్సిల్ అభ్యర్థియగు మ. నరదా కామేశ్వరరావు నాయుగారుకూడ వచ్చి యుపన్యసించెదరు.

గుడివాడ (స్వకీయవిలేఖరి)

కాంగ్రెసు ఎన్నికలప్రచారము

ఆక్టోబరు 4:— 1-వ తేదీ యుదయము శ్రీయుత కాశీ నాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులు, నందివాడ రాజగోపాలం పంతులు, శివలెంక పున్నయ్యపంతులుగార్లు లింగవరం గ్రామములో ప్రచారము సలిపి వచ్చిరి. ఆయిద్దఱు మే శ్రీయుత కాశీనాధుని నాగేశ్వరరావుపంతులు, నందివాడ రాజగోపాలంపంతులు, బొగ్గవరపు వెంకటకృష్ణయ్యగారు, దోసపాడు, పాములపాడు గ్రామములకు వెళ్లివచ్చిరి. 2-వ తేదీ ఉదయం వైవారలు మోష గ్రామము వెళ్లి అచ్చటి గ్రామస్థులను సమావేశపరచి వారలకు శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు కాంగ్రెసు సంతకమును విపులముగ తెప్పింపియు, కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు ఓట్ల నొసంగవలెననిదిగ ప్రబోధము గావించిరి. వీరు ప్రచారముగావించినచోట్ల వెళ్లి ప్రజలు కాంగ్రెసుపట్ల దమకు గల భక్తికారనములను వెల్లడించుచున్నారు. శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి నిరంతరకృషివలన ఈతాలూకాలో, కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయము ధ్రువపరచబడుచున్నది.

రేలు మేయర్ల సంఘము

ఇదివరలో పైసంఘమువారు, స్వస్తి చెప్పబడిన మాతా లూకాబోర్డు అభ్యర్థులు, వారి యుద్ద్యోగాంతమునందు, యూనియనుబోర్డుకు, నిమ్మజాతులు మొదలయిన సంఘములకు బ్రాతినిధ్యమొసంగక, పలుకుబడిగలవారయిన తన యనుచరులను నియమించుటచే, అట్టి నియామకములకు నాతేలింపమను, అని యుచితభ్యులలో నొకరగు మా యూనియనుబోర్డు అభ్యర్థులు తనబోర్డులోని తొమ్మిది ప్రజానియుక్తస్థానములకు ఖాళీగా నుంచి, అధ్యక్షపదవికి నెన్నికల జరిపినందున ఆనిన్నికలను, తాలూకాబోర్డు అభ్యర్థుడు గావించిన నియామకములను రద్దు గావించవలెననిదిగా కోరుచు ప్రభుత్వము వారికి విజ్ఞప్తును బంపుకొనియుండిరి. అందుపై విచారణలు సరిపి యిదివలెనె తాలూకాబోర్డు అభ్యర్థులయొక్కయు యూనియనుబోర్డు అభ్యర్థులయొక్కయు చర్యలను గర్హించుచున్నా మనియు ఇకముందట్లు ప్రవర్తించరాదనియు మందలించుచు ప్రభుత్వమువారు ఉత్తర్వులగావించినట్లు తెలియుచున్నది. ఇక ముందయినను యూనియనుబోర్డు అభ్యర్థులు ప్రజాభిప్రాయమును మన్నించుచుండెదరని విశ్వసించుచున్నాము.

ఉన్నతపాఠశాల పూర్వవిద్యార్థి సంఘము

పై సంఘమువారి ప్రథమ సమావేశము శ్రీయుత గున్నూరి నారాయణరావుపంతులుగారి యాధిపత్యమున నిన్న జరిగెను. జనుప్రథముగను అత్యంతకృతజ్ఞముతోడను జరుపబడెను. ఉదయమున నూతనసంస్కర్తమునకు పాలకవర్గ సభ్యులచెప్పుకొనుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభింపబడెను. శ్రీ యంతలు ఉపసభ్యులు ఆదినారాయణమూర్తి పంతులుగారు, అభ్యర్థులుగను, నందివాడ చంద్రశేఖరరావు పంతులుగారు కాన్సిల్ గన ఎన్నుకొనబడిరి. సాయంత్రము ప్రధానసభ సమావేశమయ్యెను. పూర్వ ప్రస్తుత విద్యార్థులు ప్రకటించిన యుద్ద్యోగామునకు మేరలేదు. పట్టణప్రముఖు లెల్లరును సభకు ద

యచేసి యువకులకు బ్రోత్సాహ మొసంగిరి. విద్యార్థులు ఆంధ్రాంగ్ల నాటకములనుండి కొన్నిదృశ్యములను రమ్యముగను స్ఫూర్తముగను బ్రదర్శించి ప్రేక్షకులకు విహ్వలమైరి. ఈ సంఘ గౌరవాధ్యక్షుగ నాటిరాత్రి మిత్ర బృందమువారు, రామరాజు శాటకమును బ్రదర్శించిరి. ఈ సంస్థ చిరకాలము నర్థిలునట్లు భగవాను డనుగ్రహించుగాక!

కీ. శ్రీ. వర్వతనేని మల్లిఖార్జునుడుగారు

మొన్నటిరాత్రి శ్రీయుత వర్వతనేని మల్లిఖార్జునుడు గారు కొలదిరోజులు మాత్రము రాచురుపుచే బాధపడి నూతెళ్లలో వారిస్వగృహమున దివంగతులైన తెలుపుల కెంఠియు విచారిం చుచు న్నాము. వీరు మా తాలూకాలోని కమ్యూనికేషన్ ప్రముఖులు గొప్పభూస్వాములు శ్రీయుతులు నిరాడంబరజీవులు. దేశీయపత్రికలందు వీరి కథి రుచిమెండు. 1916 సం॥ మాపట్టణమున జరిగిన కృష్ణా మండల సభకు వీరు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగా నుండిరి. ప్రథమమునం దియు వీరు ప్రజాహిత కార్యములకు ప్రవేశము గల్గియుండిరి. రాజకీయములందు వైరము వీరు పాల్గొనుచుండిరి. కడచి మా తాలూకాబోర్డు ఎన్నికలలో, తమకే కమ్యూనికేషన్ స్వరాజ్యవత్తువిజయమునకు వియోగించి దేశసేవ గావించియుండిరి. వీరి మరణమువలన, ముఖ్యముగ కమ్యూనికేషన్ మన తీరనికొరక వాటిల్లినదని చెప్పకతప్పదు. పరమేశ్వరుడు వీరియాత్మకు కాంతినొసంగుగాక యని కోరుచు, వీరికుటుంబమునకు మానానుభూతిని అందజేయుచున్నాము.

ఉయ్యూరు

మీర్జాపురపురాజుగారి ఓట్లప్రచారము

ఈనెల మొదటితేదీనుండియు, ఉయ్యూరు రాజా గారు నూజిడునుంచి తన పరివారముతో సహా వచ్చి యెట్టేలు ప్రధానసగర ముగ నీగ్రామమున మకాము చేయుచున్నారు. తన రైతులతో ప్రస్తుత మాట్టే వ్యవహారముల తేక బోయినను, మదరాసు కాసన సభాభ్యర్థులుగ నిలచిన మీర్జాపురము రాజా గారికి తన సంస్థానపుగ్రామముల ఓట్ల నిప్పించు నుద్దేశముతో వచ్చి యుండిరి. ఉయ్యూరు రాజాగారికి, గన్నవరము, గుడి నాడతాలూకాలో జేరిన గ్రామములు ముప్పది గలవు. అవి యన్నియు పుయ్యూరురాజా యని పిలువబడును. ఈముప్పది గ్రామములందును పూహరు రెండువేల కాన్సిలు ఓట్లు గలవు. ఈ గ్రామములందు, ఉయ్యూరు, మేదూరు, పెనుమత్స, గండి గుంట, ముదునూరు, కలపాముల, ఆకునూరు, నుగజాడ ప్రధానములు. ఒకటవ తేదీన యీ గ్రామము లందలి ప్రధాన రైతుల నందరిని రాజాగారు పిలిపించిరి. కృష్ణాజిల్లాకు గల మహమ్మదీ యేతర స్థానములు రెంజిలో నొకదానికి మీర్జాపురము రాజా గారు అభ్యర్థిగ నిలచినయెడ మీకు గల రెండు ఓట్లలో నొక దానిని మీర్జాపురము రాజాగారి కివ్వవలెననియు, రెండవ ఓటును మీర్జాపురమువచ్చినవారి కివ్వవలెననియు ఉయ్యూరు రాజా గారు సమావేశమైన రైతులకు చెప్పిరి. రైతులకు, జమీందారులకు గల సమన్వయం రైతులపక్షమున ఓటుజేయాలపెద్దజమీం దారులు పూనుకొనుట దుర్భవనియు, జమీందారిలకు గల ప్రత్యేకస్థానమును వదిలి, సామాన్యజనస్థానమునకు గల స్థానము లందు జమీందారులు అభ్యర్థులుగ నిలచుట రైతుల కనునూన పోతువుగ నున్నదనియు, యెట్టేలులాండు ఆత్మపరగ లేమైన వచ్చిన ప్రజాపక్షమున నిలచుట నమ్మదగిన కారణముగ లేదనియు రైతులలో కొందరు రాజాగారి సమక్షమున నెలవిచ్చిరి. తదు పరి పుయ్యూరురాజాగారు తానాజ్ఞాపించుటలేదనియు, మీకు నమ్మక మున్న యివ్వవలెననియు లేనిచో మీయిష్టమనియు నెలవిచ్చిరి.

సాయంత్రము మూడుగంటలకు ఉయ్యూరు రాజాగారి యాధిపత్యమున తానాఅధీనునందు రైతులసభ జరిగెను. మీర్జా పురము రాజాగారు "నేను జన్మినోపాత్తికి చెందియున్నాడను. జమీందారులస్థానమునుండి కాన్సిలుకు వెళ్లుట విశేషముగారు. ప్రజాసామాన్యపక్షమునుండి కాన్సిలుకు వెళ్లి ప్రజాసేవజేసి యెవ్వబొందవలెనని యున్నది. కడచిన రెండుసంవత్సరముల నుండియు జిల్లాబోర్డుఅభ్యర్థుడనుగ నుండి యెంతయో సనిజేసి తిని. కాన్సిలులో జన్మినోపక్షము మెలకబోయింది గొంతి సలకు బడి కలిగియున్నది. ఈపర్యావరణమునకు ఉపక్షమె యొక్కన కాన్సిలుకు రాగలదు. ఉపక్షమునకు తెలిసిన నాలుగు మోషములన్ని యునెరవేరగలవు. కాంగ్రెసుపక్షము కాసనసభ మెలకబోయె న్నదునురాతెను. ఆపక్షమునకుపట్టివ్వవచ్చు కాంగ్రెసువచ్చినది. నాకు ఓటివ్వవలెనని రైతులనందరిని కోరుచున్నాను. నాకు ఓ డిచ్చిన, కాన్సిలులో జమీందారి సమన్వయమునకు మోషము నకు ఓటిచ్చెదను. నన్ను కాన్సిలుకు పంపిన కృష్ణాజిల్లా ప్రజలకు లాభముగలదు" అని నిమిషమున కొకమాట చొప్పున నాలు

గునిమిషముల కొక వాక్యమును పూరించి పదిపదునైదు వాక్యముల పట్టిపట్టి అనినశబ్దమున మరలమరల నుచ్చరించుచు నుపన్యాసమును ముగించిరి. వారి భాషనైపుణ్యము, శబ్దోచ్ఛారణ, అభినయమును చూచినచేత తులందర నిరుత్సాహము జేసిరి. ఇట్టి వారు కొన్నియును వెళ్లి ప్రజలపక్షమున మాట్లాడున దీవిధముగ కాబోలునని చిరునవ్వు నవ్వుకొనిరి. ఆపట్టణం ఆరికపూడి వెంకట్రామయ్య చాచరిగారు తాను రైతులపక్షమున మాట్లాడెదనని అధ్యక్షులను పుయ్యార్థులరాజాగారిని కోరిరి. మిగిలినవారము రాజాగారు పిలువబడినవారికి. అధ్యక్షులు, పుయ్యార్థుల రాజాగారు రైతునిమిషములు వ్యవధి నిచ్చిరి. వెంకట్రామయ్య చాచరిగారు “ఓటు నిచ్చునప్పుడు సమర్థతాసమర్థతలు, యోగ్యతా యోగ్యతలు, త్యాగము యిదివరలోని తేలిక పరిస్థితులన్నియు ఆ భర్త యందు సరిగా నున్నచో తేలిక మనము జాగ్రత్తగా చూడవలెను. బలవంతపెట్టినంత మాత్రమునను, ఆత మాపించినను, గొప్ప భవనంతలది యుష్మి తప్పిబ్బయి ఓటు నివ్వవలదని యుపన్యసించిరి. బాధ్యత గలట్టియు పలుకుబడిగలట్టి రైతు రైతులను వాగ్దత్తమొనరించలేదు.

ప్రముఖులగు రైతుల విద్యావంతుల కొందరితో, ఉయ్యూరు రాజాగారు యీ ప్రాంతముందలి పరిస్థితుల వాలోచించిరి. ఎంత ప్రయత్నించినను మిగిలినవారు రాజాగారికి మాత్రము ఓటివ్వరనియు కొన్ని గ్రామములు కాంగ్రెసు పార్టీకి చెందినవనియు, కొన్ని గ్రామములు కమ్యునిస్టు ప్రభావములనియు రాజాగారికి తెలియిచ్చిరి. రాజాగారు తమ రైతులతో ఓటివ్వవలెనని నోక్కి చెప్పటలేదు. మీ యిష్టమున్న యిష్టమనెనని చెప్పునన్నాడు. ఇదివరలో నీ ప్రాంతముందు, నూజిపేడుతాలూ కాబోర్లు యెన్నికలు జరిగినప్పుడు మిగిలినవారు వ్యతిరేకముగ పనిజేసెదనని ప్రమాణము జేసిన అభ్యర్థులకే ఓట్లు నిచ్చి ఓటర్లు గలిపించిరి. ఉయ్యూరు మేడూరు పరగణాలు రెండును మిగిలినవారు రాజాగారి జిల్లాభార్యపరిపాలనా నిరంతరమును బాగుగ నెరుగును. ఇచ్చటి ఓటర్లు యుక్తాయుక్త పరిజ్ఞానము కలిగి ఓటుచేయుగల సమర్థులు. ఈ ప్రాంతముల మిగిలినవారు రాజాగారి చెట్టి వాగ్దత్తమును పొందియుండలేదు.

(నృత్యేకవిలేఖరి)

పాశ్చాత్యదేశము

తిరుత్తణి హనుమజ్జ్యోతిషాలయము

జాతకము అవసరము లేకుండ ఉత్తరమును వ్రాసిన కాలమును బట్టియే మీరు నాకు భవిష్యత్ ఫలమును వ్రాసి పంపుటవలన నాకు అపరిమితమగు ఆశ్చర్యము కలిగినది. మీరు భారతదేశమునందు కాక విరోపాఖండమునందు యెచట నైన పుట్టి ఆ పాశ్చాత్యదేశములందే ఇట్టి అద్భుత ఫలములను చెప్పవలసినచో మీకీర్తి ప్రపంచముందంతటనుగూడ వ్యాపించి యుండెడిది. భారతదేశమిప్పుడు కేవలము పరాధీనమై యుండుటచేత మీవంటి జ్యోతిష శాస్త్రపారంగతుల అఖండ ప్రజ్ఞను గ్రహింపగల స్థితిలో లేదు. పూర్వజన్మము నందు మీరుచేసిన సుకృతమువలననే మీ కిట్టి మహాశక్తి కలిగినదని నేను నిజముగా నముచున్నాను. నాప్రశ్నలకు మీ రొసంగిన ఉత్తరములు మిక్కిలి ప్రశంసనీయములు.

పి. యల్. ఇన్యస్ట్రు ఫెర్నాండెస్సు.

12-జూన్ 1926 ఈరఫల్లి, యటియత్తోట, సింహళము

* * *

జాతకము

మీ జాతకచక్రముగాని, జననకాలవివరముగాని, రెండును తెలివారు, జాబువ్రాయువేళనుగాని మాకు వ్రాయవలయును. ఒక సంవత్సరము, నెలవారి నామూలగ్రముగా ఫలము వ్రాయుటకు రు 2-0-0 సం॥ 5-టికి రు 7-8-0

వివరములకు క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:-

వి. కె. శతకోపాచార్యులు,

ఆంజనేయస్వామి జ్యోతిషాలయము, తిరుత్తణి.

రెండివిలాసము:- “హనుమాన్” తిరుత్తణి.

గంజాం విశాఖపట్టణం జిల్లాలు:-

భారతశాసనసభ్యత్వము

నేను గంజాం విశాఖపట్టణము జిల్లాలతరపున లెజిస్లేటివు యొసంబ్లికి కేండిడేటుగా నిలువబడ నిశ్చయించుకొంటిని.

శ్రీవిక్రమదేవవర్మ.

అఖిలభారతవిద్యత్సమ్మేళనపరీక్షలు

నవంబరు 22, 23, 24 తేదీల జరుగు పరీక్షలకు వచ్చు విద్యార్థులు ఈ నెల 15 తేదీలోగా దరఖాస్తులు పంపుకొనవచ్చునని విగ్ ఆఫీసుగారు పంపిరి.

ఆ॥ సూర్యనారాయణ శాస్త్రి,

కేంద్రవ్యవస్థాపకులు, రాజమండ్రి.

రాజమండ్రికళాశాలలవాడవిడి- సవరణ

ఈశ్విర క్రింద 2-10-26 తారీకు పత్రికలో ప్రచురింపబడిన యీక్రిందవాక్యములో పారబాటున్నది. “వి. ఏ. సీనియరు విద్యార్థులు రాయబారము వెడలి సన్నెన్నను ఉత్తరపువును ఒక నెలకు తగ్గింపగోర బోయిరి. కాని వారు వినరైరి” ఈవాక్యములో “ఒక నెలకు” బదులుగా “జరిమానా క్రింద” అని వుండవలెను.

స్వప్నియొక్క వివరీతము

మాగ్రామంలో పాములవారి బావి అనే ప్రదేశంలో కాపురమువుండే ఏనాది చిన్నవాడి భార్య లక్ష్మికి 1926 సంవత్సరం సెప్టెంబరు నెల 13 తేదీ నల్లరు మగబిడ్డలు ఒకరివెంబడి ఒకరుగా ఏకకాలములో పుట్టి ప్రాణముగలిగియుండి కొంతసేపటికి నల్లరు చనిపోయినారు.

వేళకొమ్మ రామకృష్ణయ్య,
తోటపల్లి, గూడూరు, నెల్లూరుపాస్టు.

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా ఎన్నికలు

నెల్లెంబరు 28 తేదీని కాంగ్రెసు అభ్యర్థులలో నోకరగు శ్రీయుత దండునారాయణరాజుగారు నిన్న యేలూరు తాలూకాబోర్డుకు ప్రసిద్ధులయ్యేసిన మ॥ బందా వియ్యన్నపంతులుగారును ప్రచారము నిమిత్తం యేలూరుతాలూలో చేరిన శిరోపేట, భీమడోలు, పోనసానిపల్లి, పంగడిగూడెం, ద్వారకాతిరుమల సంచారముచేసిరి. ప్రతిగ్రామముందును కాంగ్రెసు పక్షముందు వోటర్లు అభిమానం చూపుచూపచ్చిరి.

కోడూరి కృష్ణమూర్తి,

గుండుగోలను, 2-10-26.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము-బందరు

ఈసంఘ సాధారణ సమావేశము 7-10-26 తేదీ మధ్యాహ్నము నుమారు గం. 3-లకు గుడివాడలో కమ్యువారి సత్రములో జరుగును. సభ్యులు తప్పక రాగోరెన. పిమ్మట ఆచ్చటనే గుడివాడ కైలూరు డివిజన్ వర్కరుల సమావేశము 2. 7-10-26-వ తేదీన సాయంత్రం గం. 2 1/2 లకు జరుగును. కాన గుడివాడ డివిజన్ వర్కరులు, అభిమానులు తప్పక రాప్రార్థన. పిలువెంట రెండు సమావేశములు జరుగును.

విషయములు

1. గుడివాడడివిజన్ ఎన్నికల పరిస్థితులను గమనించుట కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల విజయవిధానముల ఆలోచించుట.
  2. డివిజన్ పోలింగులన్నిటిలో అభ్యర్థులతరపున ప్రతి నిధుల నిర్ణయించుట.
  3. ఈ నెలలో చేయనున్న ప్రచారపు ప్రోగ్రాం ప్రకటింపుట.
  4. సంఘాధ్యక్షుల ప్రచారపు ప్రోగ్రాం విల్లడించుట.
  5. ఎన్నికలకు సంబంధించినటువంటిన్నీ, కార్యదర్శులు తెచ్చి యితరవిషయములు.
- మ.రా:- ఆదినముననే సాయంకాలం గం. 5 లకు గుడివాడలో పెద్ద బహిరంగసభ జరుగును.
పలావురు ఆంధ్రదేశశాయకులు విచ్చేసి వుత్సవస్థగించెదరు.
మూలంపాటి వెంకటకృష్ణయ్య, అధ్యక్షులు.

సెంట్రలు గురుద్వారా బోర్డు ప్రధమసమావేశము

సర్దారు భారాసింగుగారు అధ్యక్షులుగా నెన్నుకొనబడిరి

అకాలీఖైదీల విడువవలయునని తీర్మానింపబడెను

అమృతసరము, అక్టోబరు 4-అకాలీల అభిప్రాయము చాలవరకు నెరవేర్చబడుచు పెక్కుతీర్మానములు గురుద్వారా కాసనముక్రింద స్థాపించబడిన కేంద్ర గురుద్వారా సంఘసమావేశముందు గావించబడెను. సంఘముపేరు మార్చబడెను. శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీయనియు, పంజాబి భాష యందు కమిటీ కార్యక్రమము జరుపవలయుననియు యేకగీతముగ తీర్మానింపబడెను. సర్దారు భారా సింగుగారు కమిటీ యధ్యక్షులుగా నియోజకవర్గముగ నెన్నుకొనబడిరి. భారాసింగుగారి మూడుడు ఉపాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి. అకాలీ ఖైదీలనెల్లరను విడుదల గావించవలసిన దని సర్దారుభారాసింగుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానముపై గావించబడిన సవరణలు ఉపసంహరింపబడెను. భూతాసింగుగారి తీర్మానము అమోదింపబడెను.

అధ్యక్షుడు ఉపాధ్యక్షుడు ఎన్నుకొనబడిన విషయ అకాలీపక్ష సభ్యులు విడుదలయ్యుండర సర్దారు బహదూరులు ను గల కార్యనిర్వాహకవర్గ సంఘము ఎన్నుకొనబడెను. సివిలు మిలిటరీ ఉద్యోగులకు వారి వారి ఉద్యోగముల యివ్వవలయుననియు గవర్నమెంటు స్వాధీనము జేసికొనిన భూములు, జాగీరులు తిరిగి యిప్పించవలయునని సర్దారు మేథాబ్ సింగు ప్రతిపాదించి, అకాలీపార్టీ ప్రతిఘటింప సింగుగారు తీర్మానము ఉపసంగ్రహించుకొనెను.

అవమానకరముగు వరతుల గావించి జైలునుండి విముక్తులగు కిచ్చగింపని అకాలీఖైదీల అభినందించుచు సర్దారు మంగళసింగుగారు గావించిన తీర్మానము సభ్యులందు సంచలనము గలిగించెను. వరతులపై విముక్తులైన సర్దారు మేథాబ్ సింగు వారి అనుచరుల నిరసించుట తీర్మానము ప్రతిపాదించబడినది తెలపబడెను.

సమావేశ ముపలించిన కార్యక్రమము అకాలీయమైనది గాన వోటుజేయ మని సంస్థానముల ప్రతినిధి సర్దారు అబ్దుల్ హుసింగుగారు చెప్పిరి. మధారకమిటి ప్రతినిధులు గూడ వోటుజేయలేదు. అకాలీపక్ష ప్రాబల్యముచే తీర్మానము ప్యాసుగా బడెను. (ఆ. ప్రే.)

దగ్గు, నరముల బలహీనత, దేహమునందుండు అత్యుష్ణము మొదలగువాటిని త్వరితముగా తుడుర్చు ఔషధము

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణా పుర నివాసియును, ప్రస్తుతము మద్రాసు, మైలాపూరు, సన్ థోమసునందు 2 నెలల పాఠశాలలో అల్పర్థు లాజ్ఞయందున్న స్వామిపండిత ఎస్. శ్రీనివాసయ్య గారువారు వారు 2 సం॥ రమలుగానుండి తగ్గు, నరముల బలహీనత, అత్యుష్ణము మొదలగువాటికిచికిత్సచేసిరి. వాగ్ధితి మిక్కిలి హానికరముగానుండెను. ఆంగ్ల, ఆయుర్వేదవైద్యుల ద్వైత ఔషధము తీసికొనియు నిరుపయోగమాయెను. తుదకు నేను స్వామి పండిత ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారివద్దకు చికిత్సకై వెళ్లితిని. వారు గడచిన రెండుమాసములుండి వారు ఔషధమునిచ్చిరి. వారి ఔషధములచే గలిగిన అద్భుతగుణములను గురించి నా యభిప్రాయమును సంతోషముతో తెలియచేయుచున్నాను. నేను వారి చికిత్సలో నుండుకాలముందు శరీరమునందున్న ఒక రహస్యస్థలము నందు వాపు కనిపించెను. సదరుసంగతిని స్వామిజీవారికి తెలుపుటకు 10 దినములవరకు సంకోచించుచుంటిని. 3 నేదినే వాపువివరముగా హెచ్చుచుండెను. తరువాత స్వామిజీవారితో సభ్యుల సంగతి తెలిపితిని. వారు దానిని 5 దినములలో బాగుచేసిరి. ఇతరులు కుదుర్చులేని వ్యాధులను స్వామిజీ తప్పక బాగుచేయగలరని అతని సహాయము కోరునట్టి రోగులకు దృఢముగా సిఫార్సు చేయుచున్నాను. వారు రోగులయెడ మిక్కిలిదయతో ప్రవర్తింతురు.

ఐ. వి. కృష్ణారావు

జెల్లప్రోలు రాజాగారి అల్లుడు, మూర్ఖకొండకర్నూలు జిల్లా

డాక్టరు బెసెంటుగారి జనదినము

మద్రాసు దివ్యజ్ఞానసమాజ సమావేశము

మొన్న టిడినము సాయంత్రము మదరాసు నగరమునం దలి దివ్యజ్ఞాన సమాజసభలు, గోక్షే హాలునందు సమావేశమై, డాక్టరు అనిబెంటుగారి జన్మదినముతోను సమావేశమై, అతి వైభవముతో జరిపిరి. హైకోర్టు న్యాయమూర్తులు శ్రీ వేపా రామేశ్వరము వంతులుగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి.

శ్రీమతి కనసు, రావు సాహెబు సుబ్బయ్య శ్రీశ్రీ, సి. వి. కృష్ణస్వామి అయ్యరు, డాక్టరు సి. కున్యన్ రాజు, వి. సి. శేషచార్లు, డాక్టరు జి. శ్రీనివాస మూర్తిగార్లు మొదలగు దివ్యజ్ఞాన సభాసభ్యుల ప్రముఖు లనేకులు సభ సలకరించిరి.

గానా మృత ముతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయినది. అనంతరము దివ్యజ్ఞాన ప్రచురణాలయాధికారుల లగు శ్రీ ఎన్. రామారావుగారు, ప్రారంభమున దైవప్రార్థనచేసి డాక్టరు అనిబెంటుగారు లోకకల్యాణమునకు చేయుచున్న సేవావ్రతమును గురించి, ఆరవయిన మాటలాడిరి. మహనీయుల కల్యాణగుణములు అత్యద్భుతములు. వీనిని గురించి వాల్మీకి మహర్షి, రామాయణమున అత్యద్భుతముగ వర్ణించియున్నారు. ఇట్టి సుగుణసంపత్తివలననే మహనీయులు లోకోద్ధారకృత లోకకల్యాణమున పాల్గొని కీర్తికాంతు లైరి. అట్టి సుగుణ పుష్పములను నేడు మనము డాక్టరు అనిబెంటుగారిలో గాన వచ్చును. వీని సహాయసంపత్తివలననే, ప్రస్తుతము మీరు అన్ని విధములగు నిరోధముల నెదుర్కొనుచు, లోకోపకారము చేయుచు లోకసమస్యలన్నిటిని నతిజయప్రదముగా నిర్వహించుచున్నారు. వారి యుత్సాహమే యుత్సాహము. ఆయుత్సాహమువలననే ఈవృద్ధాప్యమున నైతము అహోరాత్రములు సేవావ్రతమున నిమగ్నులై యున్నారు. వారి జీవితము ననుసరించినవారే కృతార్థులని చెప్పిరి.

తరువాత శ్రీ చిట్టమూర్తి రామయ్య పంతులుగారు, మాటలాడిరి. మహాపురుషుల చరిత్రములవలననే మనము సేవారంగమున దిగుటకు ఉత్సాహము గలుగజేయుచుండును. డాక్టరు అనిబెంటుగారి జీవితము గైకొనుడు. వారివయస్సు చూచుడు. 80 సం॥ల వయస్సులో నున్న వీరికి లోకసంచారము అతిసులువుగా నున్నది. సేవలో కష్ట మనుమాటయే వారికి లేదు. కార్యోత్సాహము అత్యద్భుతము. రాత్రింబగళ్లు సేవావ్రతము లోనే నిమగ్నులై యున్నారు. వారు ఏసేవ చేయుచున్నను, దానిని గురుజేవనగా భావించుచుండురు. స్వార్థ మనుమాట ఎచ్చటను గానరాదు. వారి స్వార్థత్వాగమను గురుజేవనమనునము అదర్శముగా గైకొని, యుత్సాహముతో సేవచేసిన శ్రేష్ఠులమగుదుము. ఇంకొక విషయమును చూచుడు. గత డిసెంబరు నెలలో మహాత్మాసోదరులు, లోకమున కొక సందేశమును పంపిరి. ఆ గురుజేవులు, వీరిని మహాధీర అని ప్రస్తావించి యుండిరి. బాహ్యప్రపంచమున ఆమె తమ ప్రతినిధి యని చెప్పిరి. ఇంకా కొంతకాలమువరకు ఆమెను, మనసేవకు గాను లోకమున కిచ్చుచున్నామని చెప్పియున్నారు. ఈమాటకు ఆర్థమేమి? కర్మము పూర్తిగా తరింపజేసి, సర్వసౌఖ్యముల బడయజలసిన ఆమె, వాని నన్నిటిని విడనాడి మనసేవలో నిమగ్నులైయున్నారు. ఇట్టి ధీరోదాతల మనకు లభించుట మన భాగ్యము. గురుజేవు లిచ్చిన ఈమహాభాగ్యమును గైకొని, వారు చేయుచున్న యుద్యమము లన్నిటిలో మన మందరము పాల్గొని కృతార్థులు కావలయును. అప్పుడే మనము వారి ఋణమును దీర్చుకొనవచ్చును. మనహృదయమును వారికి సమర్పించి కార్యరూపముగా వారియందు మన గౌరవమును చూపవలయును. ఆమె కున్నంత శక్తి మనకు లేకపోయినను, మన శక్తిసంపదలను వారికి సమర్పింపవలయును. పరిపూర్ణ మైన హృదయముతో వారికి మన సహాయమును సమర్పింపు డని సభ్యులను కోరిరి.

తరువాత సి. వి. కృష్ణస్వామయ్యగారు, ఆంగ్లమున మాటలాడిరి. బెసెంటుగారు మానవసేవకు తమ జీవితమును సమర్పించియున్నారు. కార్యములు నుడివినటుల మహాపురుషుల సేవాసంపత్తి గురించే కృతార్థులు. మహనీయులు, సనాతన రూపములతో లోకములకు ఇచ్చుచుండురు. డాక్టరు బెసెంటుగారు ఈ గౌరవార్హతకు అన్నివిధముల తగియున్నారు. వారి జీవితమును, మనకు తెలిసినంతవరకు చూచినయెడల, వారు హిందూమతోద్ధారణకు చేసిన యుపకారము వర్ణింప శక్యము గాదు. నావిషయమును గురించి చూచినయెడల, గత 80 సం॥ల తర్జనములనుండి, వారియందు నాకు గజగుడున్న భక్తి వర్ణింప శక్యముగాదు. నాజీవితమునే ఎంతయో మార్పు చేయగలిగినది. ఆమెసేవను మనము, ముఖ్యముగా, హిందూసమైక్యము, ఎన్నటికిని మరువజాలము.

మాతశశోత్తిని వారు మన కిచ్చుచున్నారు. సాధారణ ప్రజాసంఘము దీనిని గమనించుట కష్టతరము. జిజ్ఞాసులు మాత్రమే దీనిని గాంచగలరు. అన్ని విషయములలో వారు సర్వతోముఖులు. అంతియేగాక, ప్రతి నిమగ్నమునందును, వారికి గల సాంక్షిత్వము ఆసారము. అత్య

జాంబక్ కొని దీనిని స్వస్థత పరచు కొనుడు!

జాంబక్ ప్రతిరోజును కావలసియుండును! ఇది నొప్పిని కుదుర్చుటయే గాక చర్మమునుకూడ వృద్ధిపొంద జేయును.

కాలినటువంటి చేతినైనను సతీకిన చేతునైనను పల్లముగా గీచుకొని పోయినటువంటి మోకాలునైనను, చేతినైనను, బెణికిన మోకాలునైనను, చిదికినగాయము నైనను, జాంబక్ స్వస్థతపరచుటయే గాక చర్మమును కూడ వృద్ధి బొందింపజేయును అని మనము దృఢముగా నమ్ముచున్నాము. జాంబక్ ప్రస్తుత అపాయముల కలన గలుగునట్టి ప్రణామలకు అధిక అవధలను కలుగనియ్యక ఆపుచున్నది. ప్రస్తుత నాగరికతను, శాస్త్రసంబంధమును అనుసరించి అపురూపమైన ఎక్కువ భరకలిగిన

మౌలికవలన తయారు చేయబడినది గాన జాంబక్ సాధారణముగా క్రొవ్వొచ్చేను, అపరిమితమైన లోపములచేత తయారు చేయుటనుండి తైలములకన్న విక్రీలి శ్రేష్ఠమైనది. చిమము, చెమటకాయలు, తామర, వ్రణము, కురుపు విషగాయములు మూలవ్యాధులు మొదలైన వాటిని స్వస్థతపరచుచుండు జాంబక్ కన్న మేలు అయినది లేదు. మతేయు కాలిమరుపు, పురుగు కాటు మొదలైన వాటిని స్వస్థతపరచుటలో అత్యద్భుతమైనది.

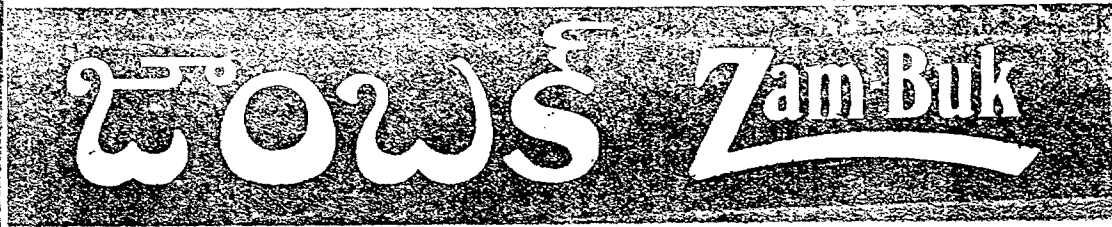
జంతుసంబంధమైన క్రొవ్వొచ్చే బడలేదు.

జాంబక్ ప్రతిమందుల దుకాణములోను దొరకును. చిన్నపెట్టె ఒక రూపాయి, పెద్దపెట్టె రు 2-4-0.

ఏజంట్లు,

మిస్సర్లు, దాదా అండు కంపెనీ,

ఎస్సనేడు, మదరాసు.

దృశ్యము. అట్టివారి సంస్థలను చూచుడు. అవి యేయేరీకి జయ ప్రదముగా కొనసాగింప బడుచున్నవో చూచుడు. వారి యుద్యమముల కన్నీటికిని తోడ్పడ శిష్యువర్గమును చూచుడు. ఎట్టి కార్యముల నైనను, భక్తిపూర్వకముగా చేయుచు, ఆమెగారి కార్యసంపత్తికి తోడ్పడుచున్నారు. ఇంతయు వారి శక్తిసంపద యంతయు నిమగ్నమైయున్నది. వారికి మనమంతయు అన్నిరీతుల ఋణపడియున్నాము. మన నిరంతరసేవావ్రతము వారి కన్నిరీతుల కేలాత నిచ్చి కృతార్థులమగు మని నుడివిరి. ఆమెశక్తిసంపద లోకమంతయు వ్యాపింపగాక మని కోరితి.

కె. వి. శేషయ్యగారు, తరువాత, మాటలాడుచు, శ్రీ శంకర భగవానులవారు లోకోద్ధారకుల కల్యాణగుణములు గురించి ప్రస్తావించిన గీతను మహాపురుషు, ధీరోదాతల సుగుణ సంపద లన్నియు, బెసెంటుగారియందు గలవు. వారి శిష్యువర్గమువారు వారి గురువృత్తులకింప ఈ సుగుణసంపదలను పెంపొందింప జేసికొని, కృతార్థులగుచుగూడ మనిరి. వారు ప్రజలలో జ్ఞానశోభితిని పెరిగించి కృతార్థత జెందియున్నారు. అట్టివారిని గురించి చెప్పించుట కష్టతరము. మనము అట్టి చర్చ కేమాత్రము అర్హులముగాము, డాక్టరు బెసెంటుగారి శిష్యువర్గ

మును చూచిన మాత్రముననే, వారి సేవాసంపత్తిని ప్రశంసించవచ్చును. అనేకులు జ్ఞానశోభితుల డెరచి, కృతార్థులైరి. పలు లోపములతో నిమగ్నులమై యున్న మనకు, దివ్యజ్ఞానవిద్య యేరికిని తోడ్పడును? నిత్యసంతుష్టి కలుగజేయుచు, దివ్యజ్ఞానవిద్య, మనలో నూతనోదయమును ప్రజ్వరిల్ల జేయుచున్నది. స్వార్థమును మరచింపుచు, స్వార్థత్వాగులను చేయుచున్నది. ఇందువలననే సమాజసభ్యులు లోకసేవకు అన్నిరీతుల సంసిద్ధులై కృతార్థులగుచున్నారు. అందరను ఈ జ్ఞానా మృతమును గ్రోలి కృతార్థులగుదురు గాత. మహనీయుల దర్శన భాగ్యమే భాగ్యము. వారి సందర్శనముచేతనే పవిత్రులగుదుము అని నుడివిరి.

విచ్చుట వి. సి. శేషచార్లుగారు డాక్టరు బెసెంటుగారి సేవను ప్రశంసించుచు తమ అనుభవములను గురించి మాటలాడిరి. ప్రారంభమునుండియు జేపాచ్చులకు లోపై ఇతర విషయముల నిరసించుచున్న తాము బెసెంటుగారి గంభీరోపన్యాసమువలన కృతార్థుల మైతిమనియు దానితో తమ జీవితమున నూతన శక్తి ప్రారంభమైనదని నుడివిరి. గురుసేవ గురుభక్తి అత్య

వరము. అప్పుడు వారు భూవాంజనమును శిష్యుల కిచ్చెదరు. బిసెంటువారు నిజమైన గురువులు. వారి గురునేవలననే, మన ము కృతార్థులమై, మహాగురువర్యుల సేవానురక్తుల మైతిమి. మహాగురువర్యుల జ్యోతివలన మన గురువర్యులు చిరంజీవులమై మనలనందరిని తన్మయులను చేయుగాత మని నుడివిరి.

సభాకార్యక్రమమును, అధ్యక్షులు, ముగించుచు నాటి సభలో పాల్గొని గంభీరపవ్యాసముల నిచ్చిన వక్తలకు మన మందరము కృతార్థుల మునిరి. అనిబిసెంటుగారి కే క్రిని వర్ణించుట కష్టతరము. ఆమె సేవాసంపత్తిని బడసినవారే దీనిని గ్రహించగలరు. నేడు 801 ల వృద్ధులై యున్న ను వారి కార్యోత్సాహమును చూచుచు, రాత్రివిగళ్లు వారి కేటి కిని వ్యవధిలేదు. సభ తము లోక సేవలోనే నిమగ్నులై యున్నారు. ఒక్కటి చూచుచు. తాము ఏదనిజమని తెలుగుతో దానిని నిర్వహించుచు తమ సర్వస్వమును సమర్పించుట మనము ఆమె చారిత్రముగ గాంచవచ్చును. సత్సానిర్వహణమున ఎన్నియో కష్టములు సందర్భించినవి. అని వారి కౌశల్యము! తమ సేవావ్రతమున నేకాగ్రతను చూపుచుండురు. ఆత్మగమమున వర్ణించుట అనవసరము. ఈ గురుసంపదనలనే వారు తమ కార్యోత్సాహమును అత్యుద్బోధముగ చూపుచున్నారు. వారు తమసేవావ్రతమును గురించి ప్రస్తావించుచుండు సమయములలో మనహృదయముల నాకర్షించుటకు ఇచ్చు హేతువాదములను చూచిన చాలును. సత్సానిర్వహణము ఒక్కటేమైనను దపట్టు ఆమెగో గాంచజాలము. అందువలననే వారి కార్యము జయప్రథముగా కొనసాగుచున్నది. వారి సేవారథమున మనము అనుచరులమై కృతకృత్యుల మగుచుముగాత మని నుడివిరి.

వి. సి. శేషచార్లుగారు అధ్యక్షులకు వందనములు సమర్పించుటతో సభ ముగిసినది.

ప్రార్థన గీతావళి

ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీతలు మున్నగువాటినుంచి గాంధీ మహాత్మునిచే కేంద్రీకరించబడిన వాటిని తాత్పర్యసహితముగ అంగ్రీకరింపబడియున్నవి. నెల 0-5-0 లు తపాలాబిళ్లలను పంపిన పంపబడును. 4 బుక్కులకుకొరకుగా వి.సి. చేయబడవు. 1920 ఆంధ్రబుక్కుడిపో-నిడదవోలు.

నిర్యబంద్ ధాతువువైకి 2034

గంటలలో యెంత నీరైన నిర్యమునైన వజ్రమువలె గట్టి పులిచి ముసలేవారికి బడిపానుటకుగూడ సంసారముఖ మిచ్చినది. మూత్రములోను కలలోను ఇంద్రియవృద్ధులగుచున్న తక్షణానిల పును. నూతనకై పట్టుకొనుచున్న. 0-0-0. చిన్నబుడ్డి 1-8-0.

అమృతరత్నాకరం 45 బందరుపీధి మద్రాసు

గుణము! గ్యారంటీ!! మూలికావైద్యము!!!

నారాయణి

ఇది కుక్కనవ్వము, శ్రీలక్ష్మి తెల్లకుసుమ, బురుగుల, శకప వాయలు హరించును. వారంతోజాలకు సరిపడుపాక్షికము 1-8-0 నూనాదసంహ లేవ్యాము ఆ వైద్యాధు లన్నిటిని నిర్మూలము చేయుగలదు. ఈ 10 పిట్టలు 1-0-0.

శ్రీరామకృష్ణాయుర్వేద ఔషధాలయము, రాజమండ్రి.

లలిత

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడుచుండు మాసపత్రిక. విద్యాంశుల కాస్త్రవాదములకు కవులకవి తా శిల్పమునకు పండితుల వివిధవిషయవిమర్శలకు విద్యార్థులవ్యాసరచనకు ఇది నూతనరంగస్థలము. చారిత్రక సాంఘికసాహితీ ప్రముఖ విశేషాంశములందు వెలువడుచుండును. వింతవింతకథలు చిత్రవిచిత్రములైన ప్రశ్నములు! విద్యార్థులకు పోటీపరీక్షలు! జహమానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణాలక్షితం బగు 'లలిత' పండిత, పామర శ్రీ పురుషాది సర్వజనసమాదరణీయమై రాగలవిజయ ఔషధనాడు వెలువడునున్నది. వ్యాసములను పంపగోరువారు అక్టోబరు 2-వ తేదీలోపున కార్యస్థానమునకు చేరునటుల పంపవలెను.

మాదిరిప్రతి ఉచితముగ పంపజాలము. కలయువారు, ఆరణాలు బిళ్లలుపంపిన బడయగలరు. పిమ్మట చందాదారులగు వారి చందానుండి, ఈ ఆరణాలు మినహాయించుకొందును.

చందా సంవత్సరమునకు	రూ 2-0-0
ఆరు నెలలకు	1-12-0
బిడిపరి	0-6-0
కార్యదర్శి	
లలిత కార్యస్థానము, విజయనగరము.	

మదనప్రబలి

(స్వకీయవిలేఖరి)

డా. బిసెంటుమృగారి జన్మదినము

అక్టోబర్ 2:-నిన్నను 1-వ తేదీ (దినుమంతయు) దివ్య జ్ఞాన కళాశాలవారిసలన డా. బిసెంటుమృగారి 80-వ జన్మదినోత్సవము సంతోషముగను చేతుకగను జరుపబడినది. ఏదోవాక విధమైన కార్యక్రమాలే నిఘంటులేదు. బహిరంగసభలు, సమాజ ఆర్యాభ్యాసంనుసభలు, వేడుకలు, విందులు, ఆటపాటలును, రాత్రి నాటకప్రదర్శనములను సంతుష్టికరముగ నుండెను. ఉదయము గం. 7-45 నిలకు బెసెంటుహోటలందు సభ జరుపబడెను. విద్యార్థులును ఉపాధ్యాయలేకాక పలువురు పురప్రముఖులుగూడ వచ్చియుండిరి. వివిధమతములనుండి ప్రార్థనలు జరపబడెను. పిన్నిపాల్ శ్రీ శ్రీ లోకేశ్వర్ ఎమ్. ఏ. గార్యక్రమాలే వహించి నాటి సమావేశోద్దేశ్యములనుగురించియు, పవిత్రతనుగురించియు మాట్లాడిరి. చాలమంది విద్యార్థులు తెలుగులోను ఇంగ్లీషులోను ఆమెగారి జీవితచరిత్రకు సంబంధించిన వివిధాంశములనుగురించి వ్రాసినవ్యాసములను చదివి యువస్వకీయించియు తమకుగల గౌరవమును భక్తియు వెల్లడించిరి. ఉపాధ్యాయులు పలువురు పుణ్యభాషలలోను ఆమెగారినిగురించి మత సాంఘిక, రాజకీయోద్యమములందు పాల్గొని పనిచేయుచుండుటను గురించియు, ముఖ్యముగ విద్యావిషయమున చేయుచున్న కృషి సహాయ పరిశ్రమలనుగురించియు, తమ కళాశాలయు అట్టి యితరకళాశాలలను పాఠశాలలునెలకొల్పి యిప్పటికిని వృద్ధాప్యమునగూడ యువవలకుకూడ సాధ్యముకానంతటి యుత్సాహశక్తులతో పోషించుచుండుటనుగురించియు, జన్మదేశము కాకున్నను, మాతృదేశముకంటె యెక్కువ భక్తికృత్యాలతో శ్రమించుచు భారతజాతీయ స్వాతంత్ర్యోద్యమమునకు భారతమాత సేవ, మానవసేవ చేయుచుండుటను గురించియు విశేషముగ ప్రశంసించుచు ఆయురారోగ్యములొసంగ సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచు పుష్కరించిరి. పలువురు యువస్వకీయముల దీర్ఘ కార్యక్రమ మగుటచేత మధ్యమధ్య విసుగు జనింపకుండుటకుగాను సంగీతోపాధ్యాయులు పాటలు పాడుచుండిరి. దేహపరిశ్రమలతో శ్రద్ధ వహించినవారిని ప్రోత్సహించుచు కొందరు పాఠశాల విద్యార్థులకు పతకము లొసగబడెను. హైస్కూలు హెడ్ మాస్టర్ డాక్టర్ గ్రీన్ లీన్ గారి సంపాదకత్వమున నాటిదినమే క్రథను సంచికగ వెలువడిన "ఎక్స్ ప్రియార్" అను మాసపంచియు, ఆచార్య ప్రొఫెసర్ కె. టి. కృష్ణమాచార్యగారి సంపాదకత్వమున వెలువడిన "మాకళాశాల" డి థియాసఫీకర్ కారేజీ అను వ్రాత మాసపంచియు (యుందు ప్రేమతో వెలువడగలదు) పై రెండింటిలోని విషయనూచకలనుచుండు అందునుగురించి సభకు లకు తెలియపరచుకొని ప్రోత్సహించువలెనని శ్రీ శ్రీ లోకేశ్వర్ గారు కోరిరి. జాతీయ మంగళకై రసతో సభ ముగింపబడెను. తదుపరి పంచమ మున్నగు నిమ్మజాతులకు రాగులు గంచిపెట్టబడెను. తరువాత సమాజ ప్రత్యేకసభలును, విందులును, తరువాత పోటీ మున్నగు ఆటలును, బాలభటుల ఆటలును, జరుపబడినవి. నాయత్రిము 8 గంటల కాలేజీనుండి బెసెంటుమృగారి పెద్దవలమును, పెద్దమంటపములో చక్కగ నలంకరించి ఆస్పిలతోను, మేళతాళములతోను, గ్రామ ముఖ్య విధులనుండ పుత్తనముతో జయజయధ్వానములతో శ్రీ వేంకటేశ్వరాలయము వరకు వచ్చిరి. తదుపరి ఆలయములో వెలుర్పరి డార్క్ యమ్. యన్. కాస్త్రీగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరుపబడెను. శ్రీ యాత ఆర్. రామచంద్రరావు వి.పి.ఎల్.టి. గారు తెలుగున పుష్కరించిన తరువాత, తెలుగుపండితులు, సంస్కృత పండితులును పుష్కరించి కొన్ని తాము వ్రాసినపద్యములను చదివిరి. అనంతపురమునుండి వచ్చియుండిన శ్రీ నాగిరెడ్డిగారు ఆమెగారి సేవలను ప్రశంసించుచు వ్రాసినవ్యాసమును చదివిరి. అధ్యక్షులు లుపస్కరించినవిరువాత వందన సమర్పణములతో సభ ముగిసెను. రాత్రి 9-30 నిల నుండి బెసెంటుహోటలందు షేక్స్ పియర్ నుండి కొన్నిరంగములును, కన్నడము, అరవము, ఉరుగు మళయాళమునుండి కొన్ని సీసలును, తెలుగున క్రథాద నొకసీసను ప్రదర్శింపబడెను. నాటి నాటకభేలనమును ప్రశంసించుచు ఆసంతోషకారణములు తెల్పుచు పుష్కరింపబడెను.

వేలకు మందు వెల సినా 1-కి రు. 0-4-0
ఈ నూనెను తలపరాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

కర్నూలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లాబోర్డు సమావేశము

కర్నూలు, అక్టోబరు 2:- వైసభ 80-9-28-వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు రాల్ బి. సి. వి. రంగారెడ్డిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను. రాల్ బి. సి. వి. నరసింహారావుగారిని వైస్ ప్రెసిడెంటు పదవికి నేతగ్రీనముగా నీయారును ఎన్నుకొనిరి. వీరు 1902- వ సం॥ నుండి జిల్లాబోర్డు మెంబరుగాను, 1919 నుండి వైస్ ప్రెసిడెంటుగాను, నియామకమందును, ఎన్నిక యందును జయము గాంచుట జూడ వారికి గల సేవాపరత్వము, సాటిలేని సామర్థ్యము, ప్రభారంజనము, కారణములని యూహింపవలెను.

కర్నూలు మీదుగా బోవు గద్వాల-ద్రోణాచలము ఇనుపరారికి కర్నూలునకు సమీపమున తుంగభద్రానదిపై వంతెన కట్టవలసి యున్నది. అవంతెనపై ఎద్దులబండ్లు, బాటసారులు ప్రయాణము చేయుటకుగాను వసతి చేయవలసియుండునాయని బోర్డువారిని రైల్వే కాళాధికారు లడిగియున్నారు. అని విషయమును బోర్డువారు చర్చించి యవసరమేనని తీర్మానించిరి. ఈ విషయమున బోర్డువారు కర్నూలు పురపాలక సంఘాధ్యక్షులయభిప్రాయమును గైకొని రైల్వేవారికి బదులిడుదురు.

ఆత్మహర- కోయిలకంట్ల బాటపై మట్టిలేరు వంతెనకు 22,000 రు. మొత్తము మంజూరయినది. వంతెన కట్టబడుచున్నది.

ఈ బోర్డువారికి రైల్వేసెన్సక్రింద వసూలుకాబడిన మొత్తము 10,00,000 రు. కలదు. ఈవైకి రు. 1,28,000 మొత్తమును బాటలు వేయించుటకుగాను మంజూరు చేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని కోరియున్నారు.

లాయరు.

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో చన్నపట్టణము వగయిరా 7 నాయకోర్టుల తాలూకు ముఖ్యమయిన సివిలు, క్రిమినలు రివిన్యూ తీర్పుల యొక్క. సంగ్రహము మిగుల నులభతైలిని దేశ రివాజు మాటలతో తెలుగుభాషను ప్రచురింపబడును. మద్రాసు ఎక్స్ ప్రిటు ల్యాండు అట్టు, గ్రామఉద్యోగస్థుల ఆత్మల పజారీకాబడే అన్ని తీర్పుల యొక్క సారము ముఖ్యముగ ప్రచురింపబడును. లాతో సంబంధముగల పత్రిక ఆంగ్లదేశములో యిది తప్ప మరియేదియు లేదు. చందాగ్రహము సంవత్సరముకు పోస్టేజితో సహా రు 5-0-0 లు మాత్రము అయియున్నది. చందాగ్రహము దరఖాస్తుతో పంపవలెను.

లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి పార్వతీపురము, (విశాఖపట్నము జిల్లా)

వేదభూమి.

గ3 ప్రకరణములుగ విభజించి వ్రాయబడినది.

ఇట్టి గ్రంథములలో ఇయే మొదటిది. ఆర్య సామ్రాజ్య వైభవము, విదేశ సంబంధము, ఆర్య విజ్ఞానవైభవము, ఉపసంహారము, అను ప్రకరణములు చూపునవ్వకు దేహము పులకరించును. "మధ్యాహ్నాభిషేకమునుండి ఆర్యు లిండియాకువచ్చి పూర్వజాతులతోడించి ఇండియానుండి నిలిచిపోయిరి" అని పాఠశాలలందు ఉద్ఘాటనతో నేర్చుచు స్వదేశప్రీతిని, స్వదేశభక్తిని సమూలముగ నశింపజేయుచున్న దు స్పష్టాంతమును ఖండించి వేదకాస్త్రవచనోదాహరణములతోను, మాట్లాడుచు, పైలరు, చిల్లియును, కర్ణులు తొమ్మిక్కెక్కు మున్నగు దాదాపు 20 పాశ్చాత్య విద్యాంశుల ప్రమాణవచనములతోను, భూగర్భకాస్త్రస్థాంతములతోను ఈభరతభిషేకమునుండి స్పష్టాదియం దార్యులు జన్మించి వృద్ధిచెంది అన్ని దేశములందు తమ నాగరకతను వ్యాపింపజేసిరి యను విషయము ఇందు నిర్ణయింపబడినది.

వెల 2-0-0, కలికొనెండు 2-8-0. సంస్కృతాంధ్రగ్రంథముల కేట్రాగు వలయునారికి పంపబడును. ఎడిటరు, స్వధర్మప్రకాశిని, కీలుపాకుపోస్తు, మద్రాసు

డి. బి. మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారి ఆగమనము

గణపవరం 80-9-26 తేదీన పుడయము 7 ఘంటలకు శ్రీ దివానుబాదు మోచర్ల రామచంద్రరావుపంతులు శ్రీ పెన్సిల్వేనియా రాజ్యాంగ యాగ్రామమువచ్చి కొందరు రహతును జూచిరి. వీరిరాక విని గ్రామప్రజలు సుమారు 200 ల నుండి జేరిరి. శ్రీ పంతులుగారికిని గ్రామప్రజలకుని యాక్రందింపఁగావల జరిగినది.

పం. మిగ్రామములో రెండుపార్టీలున్నవని తెలియుచున్నది నిజమేనా?

గ్రా. రెండుపార్టీలుంటే యుండవచ్చును. ఓటువిషయములో ఒక్కపార్టీగానే యుండునండే.

పం. నేను పదునాల్గు సంవత్సరములనుంచి ప్రజాసేవ జేయుచున్నాను గాన మీమిట్టను నాకు విప్పించగలందులకు గోరుచున్నాను.

గ్రా. మీరు పదునాల్గు యబ్దములనుంచి ప్రజాసేవ జేసి తే చేసియుండవచ్చును గాని ప్రస్తుతము కాంగ్రెస్ లో చేరి యసంస్థి అభ్యర్థిగా నిలువని కారణముచేతనున్న యిదివరలో మీరు స్వరాజ్యవత్తుముతో కూడి పనిచేయని కారణముచేతనున్న మీకు మాట్లాడనొసగుటకు వీలులేదు.

పం. నేను కాంగ్రెస్ వాడనే. కాంగ్రెసులో నాలుగు అడాలు చందాలున్నవి చేరినాను.

గ్రా. నాలుగంటా లిచ్చి తేరినంతమాత్రముచేత నేను విశ్వసించును. కలకత్తా అవసరదేశీయముచోసభ నాటినుంచి మీరు కాంగ్రెస్ అదేశ ప్రకారం నడుచుకొనుటలేదు. ప్రస్తుతము కాంగ్రెసుకమిటీవారే మీరు నియమింపబడినవారుకారు.

పం. కాంగ్రెస్ లో రెండుపార్టీలున్నవనిసంగతి మీరెరుంగుదురేకదా. అందు లక్షపతిరాయి మాళవ్యా కేల్కార్ నేను ఒకపార్టీలోనివారము.

గ్రా. కాంగ్రెసులో రెండుపార్టీలున్నవని మేమునమ్ముచాలము. వారు మీరు నామకః కాంగ్రెసుస్వతంత్ర పార్టీ అని అనినంతమాత్రముచేత పదరు పార్టీ వారుకారు. కాంగ్రెస్ తీర్మానప్రకారం యెవరు ఆచరించెదలోవారే కాంగ్రెస్ వారుగా మేము భావించెదము.

పం. మిగ్రామములో యెద్దిధముగా రెండుపార్టీలున్నవో అట్లే కాంగ్రెసులో రెండుపార్టీలున్నవి.

గ్రా. మిగ్రామములో సాంఘికాభిప్రాయ భేదముచే పార్టీయైవుడి. కాని రాజకీయముగా యెట్టిపార్టీయునులేదు.

కాంగ్రెసు రాజకీయసంస్థ. ఇంగ్లండులో సాంఘికాభిప్రాయ భేదములున్నప్పటికిని రాజకీయముగా మనశిరముపై వారికరము న్వలసినప్పటికి వారంతా ఒక్కముగానుండురు. అలాగుననే మనము రాజకీయసంస్థ అయినటువంటి కాంగ్రెస్ లో నొకపార్టీగానే యుండవలసినదేగాని యిన్నిపార్టీలుగాయున్న యెడల తప్పక దేశీయులకు వివాళమే సంప్రాప్తమగును. ప్రస్తుతము ఆరుకొట్టజనం ఆచారములేకయున్నను రోజు 1-కి మనిషి యెనిమిదిపైసలు ఆదాయముకలిగినటువంటి ప్రజాభావన శక్తియునకు నాయకములై యిగ్నాస్కాములు నేల ధరించిరి?

పం. నేనుధరించిన వేస్తుకోటుకద్దరే. కట్టిస్కాస్కా స్వదేశీమిల్లులే. గాంధీగారున్న కాంగ్రెస్ కమిటీవారున్న స్వదేశీమిల్లులబట్టి కట్టవచ్చునన్నారు. ఆవిషయము మీరెవర?

గ్రా. మీరుధరించిన కెస్తుకోటు ఖద్దరుకారు. మీల్లు నూలుఅయితే అయివుండవచ్చును గాని మీరుకట్టిన క్లాస్కో మాంచెట్టరు మీల్లులదిగా నమ్మెదము. కాని దేశీయమిల్లులది కాదని మేము ఘంటాపథముగా చెప్పగలము. మీల్లుగుడ్డలు గాంధీగారున్న ఆలోఇండియా కాంగ్రెస్ వారున్న ధరించవచ్చునన్నారని తెలివిచ్చుచున్నారు. ఆమాటకు మీకుమాకు దేశీయలే వ్యాయము నిర్ధారణజేసెదరు. ప్రస్తుతము స్వరాజ్య సంరంభమున మన మున్నాము గాన ప్రజలను కాంగ్రెసుఅదేశ ప్రకారము నడుపుటకు వృద్ధాప్యములోనున్న మీకు ధైర్యశైల్యములు లే

నందున ప్రజలను కాంగ్రెస్ ఆనతి ప్రకారం నడుపుటకును ప్రభుత్వమును అవసరమైనప్పుడు ప్రతిఘటించుటకును సర్వసంగతి త్యాగులను ధైర్యశాలను ఉత్సాహవంతులున్న కావనందున అట్టి అభ్యర్థులను నిలుపుకొంటిమి గాన మీరుయింటికి విక్రాంతి దిశుకొనినయెడల మీకాసేక ఇందనసహస్రంబులించుచున్నాము. లేనియెడల ప్రజలే మీకు విక్రాంతిని కలుగజేయుచున్నారు. నాకోకాపలేమను బాగావుండే ముప్పదివలదేశీవేషములను కారాగారమున బంధింపబడినను కలకత్తా అద్ద

గింద మాండలేజైలున దేశసేవకులైన ముఖాపిత చంద్రబాసవంటి దేశసేవకులను కారాగారములో యెంతహింసించి ను మీరు ఎస్సర్లలో హాయిగా ఎలక్ట్రిక్ ఫంకాలక్రిందను గుళించుచున్నారు. మేము చాల్సయికరములు సాగుజేసుకొని యిట్లెల్ల బోపిండుకుంటూ గుళించుచున్నాము. అదేశసేవకుల

యెట్లెల్ల బోపిండుకుంటూ గుళించుచున్నాము. అదేశసేవకులయెట్లెల్ల బోపిండుకుంటూ గుళించుచున్నాము. అదేశసేవకుల

యెట్లెల్ల బోపిండుకుంటూ గుళించుచున్నాము. అదేశసేవకులయెట్లెల్ల బోపిండుకుంటూ గుళించుచున్నాము. అదేశసేవకుల

యెట్లెల్ల బోపిండుకుంటూ గుళించుచున్నాము. అదేశసేవకులయెట్లెల్ల బోపిండుకుంటూ గుళించుచున్నాము. అదేశసేవకుల

యక ఆత్మక ప్రభంబజేసిరి. ఇదివరలో మీరు ఇంగ్లండు వెడలివచ్చుకరి విమ్యులను ఆహ్వానించి మాఫీకార్మహితులు మీకు బియ్యమును పవనాదులు కానుకగా మిగ్రామమున అర్పించిరి. అట్టిమేము కాలానుగుణ్యముగా మారనిమీకు స్వస్థి చెప్పవలసి వచ్చినందుకు మీకు విచారించుచున్నాము. మేము యథార్థము జెప్పితిమి. మిమ్ములను గొందరు మొగమాటముకు సంతోష పెట్టవలెనని బుర్రలు పంకాయించెదరు. కాని బహుజనం కాంగ్రెస్ కు బద్ధులయివుండెదరు. మీశిష్యులయిన శ్రీ పెద్దిరాజుగారి కుటుంబము శ్రీ చెరుకువాడవారికుటుంబము యే పదివోట్ల వేయవచ్చునుగాని వారు మీతోకూడా ప్రచారము చేసినంతమాత్రముచేత యెవరు విశేషాదువుండరు. మీరు కాంగ్రెస్ నువీడి స్వతంత్రము జేసినంతమాత్రముచేత దేశమునకు ముక్తికలుగలేదు. మాఫీకార్మలో మీకు వోట్లు ఏమీ పడలేరవు మాభీమవరం తాలూకా యింకమింకగా యిట్లేవుండును. ఈ సారి కాసనసభకు కాంగ్రెస్ వారికి సావకాశము గలుగజేసిన శ్రీ మోలే గంగారాజు పెద్దిరాజు శిరయ్యగార్లకును యసంస్థికి సావకాశము గలుగజేసిన శ్రీ వెంకటపతి రాజుగారికిని మావందనసహస్రంబులు. ఈ సంభాషణ జరిగినపిదప 10 గంటలకు వీరువచ్చినకారు. రివ్యునును వెడలిపోయెను.

చింతలపాటి లచ్చిరాజు

వైద్య గ్రంథములు

శరభరాజీయము (బసవరాజీయము వంటిది) నెల 0-8-0. బారుచర్మ (ఆరోగ్యనిబంధనల దెలుపును) నెల 0-4-0 కూటముద్దరము (తివోవత త్తైవివర్చ) నెల 0-4-0.

అరరసాయనశాల, ముక్త్యాల కృష్ణా.

మ క ర ధ్వ జ

రసాయనము 2460

దీనిని నేవించినవో మూత్రముతో కలసిపోయెడి శుక్లమును నిలుపును. పలుచబడిన వీర్యమును గట్టిపరచి రతిలో అతిక్రిష్ణరేకస్థల మవుటను మాన్పును. రక్తమును శుభ్రపరచి దేహపుష్టి, వీర్యవృద్ధి, కాంతి, బలం, రతిదార్ఢ్యము, ఇంద్రియపుష్టి, మెదడునకు బలము కలుగును. నెలదినములకు పరిపడు ముందుతపాలా ప్యాక్లింగు ఖచ్చులతో రు 3-7-0.

పి.ఆర్. మెడికల్ హాల్, రామచంద్రపురం(గోదావరి)

పల్లెటూరు గ్రంథమండలి

రాజమండ్రి

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. పేజీల 6 పుస్తకములు ప్రతి రెండునెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజాసామాన్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాధ్యాత్మికాది భాషప్రచారమే దీని యాశయము.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజ్జరి.
2. రాజనీతిసారము.
3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్బోధనలు.

చిరునామా:—సంపాదకుడు,

ముదిగంటి జగన్నాథశాస్త్రి బి. యె., రాజమండ్రి.

మంచితరుణము త్వరపడుడు

శ్రీమదాంధ్ర కార్తికమాహాత్యము

పురాణము

గ్రంథకర్త—అనివెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.

ఇది స్కాందపురాణములోని సనత్కుమార సంహితా పరిగణితమును దానికి నూతనాంధ్రీకరణము. కథ తత్వద్భుతములు. కైలి మనోహరము. అనేకపండితకవులచే మెప్పు జేందినది. కార్తికమాసములో నేమి, యితరకాలములలో నేమి, హిందువు లెల్లజేంది పురుషార్థము నార్జింపఁదగిన గ్రంథము, పద్యములు కులభక్తైలితో వ్రాయబడినవి. 180 పేజీలు.

పోస్టు ఖచ్చులు గాక నెల రు 1-0-0 మాత్రమే.

అనివెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు,

కొత్తూరు, తళ్ళిపాటివాడరిజిల్లా.

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వసం అక్టోబరు 5-వతేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

ఓనియలు బా 1-కి రు 68 0 0 మొదలు 77 0 0 వరకు

బియ్యముబస్తాలు

కుసుమ తేనాలి ,, ర 48 గలవి రు 12 8 0 13 0 0

నెల్లూరి ,, డిటా ,, 14 0 0 15 0 0

డిల్లి ,, డిటా ,, 15 0 0 16 0 0

రాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి ,, 9 10 0 10 0 0

శువులు ,, ,, 22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205 ,, 15 0 0 16 8 0

పెనగలు ,, డిటా ,, 18 8 0 15 0 0

పెనలు ,, డిటా ,, 18 8 0 14 0 0

మినుములు ,, డిటా ,, 16 8 0 18 0 0

ఉలవలు ,, ర 195 ,, 8 0 0 9 0 0

3. నూనెపప్పులు.

శువులనూనె బా 1-కి ,, 153 0 0 156 0 0

నెయ్యము 1-కి ,, 14 0 0 25 0 0

కొండాపురంవేరు నెనగపప్పుబా1-కి ,, 50 0 0 52 0 0

ఇతరప్రదేశము ,, ,, 48 0 0 49 0 0

వేరు నెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 124మి.కా.నూ.నె 119 0 0

ఆముదము బా 1-కి ,, 92 0 0 98 0 0

4. చిల్లరపప్పులు.

చాయపసుపు బా 1-కి ,, 72 0 0 78 0 0

కూరపసుపు ,, ,, 25 0 0 28 0 0

మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా1-కి 130 0 0 137 0 0

గుంటూరుపాయకట్టు వీలిమంస ముసుగు 1-కి రు 40,45

కాళవాడిపాయకట్టు ,, ,, 30,55

బెల్లము బా 1-కి రు 40 0 0 60 0 0

చింతపండు బా 1-కి ,, 31 8 0 36 0 0

5. ఇనుము.

వట్టారకం బా 1-కి ,, 28 0 0 30 0 0

చడరం ,, 29 0 0 31 0 0

రవుండు ,, 27 0 0 29 0 0

6. నూలు.

పుట్టూరు యేనుగ నెం 8కి పెట్టే 1-కి ,, 5 4 0

నూళయేనుగ నెం 20 ,, 6 12 0

నెం 20 తెన్ని సింహం యీటె ,, 7 6 0

నెం 22 ,, ,, 7 14 0

నెం 12కి పాండ్లదేరి ,, 5 15 0

నెం 14కి ,, ,, 6 6 0

నెం 12కి న్యూకాటెక్ ,, 5 10 0

నెం 14కి ,, న్యూకాటెక్ ,, 6 0 0

నెం 10కి కొయింబుమ్మగ ,, 3 8 0

నెం 2కి ,, ,, 5 9 0

నెం 14కి ,, ,, 5 8 0

నెం 12కి చూగ ,, 6 10 0

నెం 1కి ,, ,, 1 0 6

7. దూది.

బోందానెట్టు బాతుల 1-కి రు 800 0 0

వల్నాడు దూది ,, 145 0 0

8. లోహములు.

నెండి 100 తులంకి ,, 62 12 0 68 4 0

బంగారము, తులము 1-కి ,, 21 4 0 21 8 0

నవరము1-కి ,, 18 8 8

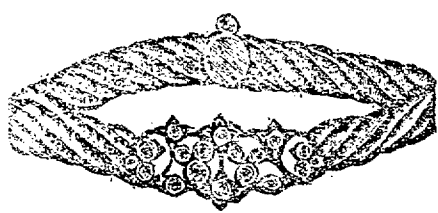
ఇత్తడి బా 1-కి ,, 287 0 0 260 0 0

రాగి డిటా ,, 258 0 0 260 0 0

అవ్వతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా-1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అవ్వతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, జొంబాయి

వివాహము మొదలగు శుభకార్యసమయములందు, మమ్ములను మరువకుడు.

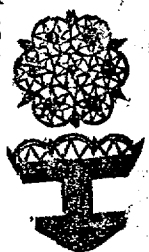
ఆకాశంగము గలుగదు! } చిన్న వస్తువు మొదలు పెద్దది వరకు మావద్ద స్థాకులొస్తున్నది!! { తృప్తికరముగా నుండును!!!

మావద్ద సాదా బంగారుఉంగరములు, పువ్వురాగములు, కెంపులు పొదిగిన ఉంగరములు, తోడులు, మాటీలు, వంకీలు, ఒడ్డాణములకు కావలసిన మోపులు పలుకముల చేతిగాజులు, గొలుసులు, బేసరీలు, ముక్కుపుడుకలు, నాగరలు, మల్లెమొగ్గలు, రోహిణియములో వీసపోయము కావలసినను చేసెదము.

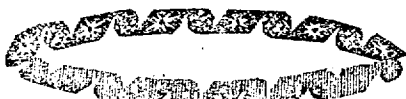
1842

తృప్తికరముగాలేనిచో ధౌకము వాపసిచ్చెదము. ఒకదఫా మానమ్మకమును చూడగోరెదము.

ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

కాసుబంగారమునకును, మంచి కెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.
కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలవీధి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తులను పరదేశీయుల పోటీనుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిట్ ప్యాక్టరీ

తపాలావెట్టె ర౯, మదరాసు.

1964

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము
(The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, సీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. 0-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత విషయ క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము.

ఆరుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (నగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు

ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

కావలసినట్లు— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర కంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైద్రాబాదు, డక్కన్.

గంధర్వమహల్

విజయనగరం

3105

౧. వృత్తాభినయ రత్నము కొనుట ఇదివఱకు ఒక పాత కాల నడుపబడుచున్నది.

౨. సంగీత-వాద్యాభినయ నృతనాటకాది విధానము నుత్తేజక పఱచుటకును-ఏకత్వశాస్త్రదర్శనమున జీవించు భోగి నీ నాగవాస యక్ష కాళింగ దేవదాసీజాతుల నిమ్మత్వము తొలగించుటకును, ప్రాధపథకులతో నారంభింపబడినది. సంస్కార పదాలు, విద్యాపరాయణులు, జాతీయవాదులు, కళా ప్రేమియు కూడ ఆదరింపదగినది—గంధర్వపత్రిక.

౩. దేశభక్త్యుదయమునకు పట్టుగొమ్మ యనదగిన పతన మందిర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన పత్రికలు, వార పత్తి పత్రికలు పాఠకుల యుపయోగార్థము ప్రదర్శింపబడును.

౪. పరిశోధకుల కొనుట ఉద్బోధములును, జనసామాన్యము కొనుట ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదించబడి ఉపయోగములోనికి చేరబడును. జనసామాన్యము కొనుటైన గ్రంథావళి సంచార గ్రంథాలయ పద్ధతిలో నడుపబడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనదగినట్లు ఏర్పాట్లు గలవు.

పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడఁపార్థితులు,

1. సరిదే సూర్యకాంతము.
2. సరిదే లక్ష్మీనరసయ్య.
3. వడ్డెల అప్పలరాజులు.
4. వడ్డెల సన్యాసులు.
5. మద్దిల పైడిరాజులు.
6. కొలపాలెపు అప్పల నరసయ్య.
7. సాలూరి నూరయ్య.
8. జగ్గూపు సన్యాసయ్య.
9. చింతామణి మాణిక్యం.
10. మద్దిల చంద్రమాణిక్యం.
11. కూర్కూపు నూరయ్య.
12. ముద్దుగారి అప్పారావు.

వసుమతి

2184

గంధకర్తి శ్రీమతి కనుపర్తి వరలక్ష్మమ్మగారు

వసుమతి సాంఘిక, సాంసారి కాసర్థములను వివరించు చక్కని సాంఘికనవల. ఆంధ్రయువకుల తుహాసంపత్తిని పత్తి ను రాగమును వెల్లడించుటలో దీనికి తుల్యముగ నవల యాంధ్ర భాషయందులేదు. విద్యాధికులచే ప్రశంసించబడి, టెక్స్టుబుక్కు కమిటీవారిచే నమూనాగా చేయబడి, యున్నతపాఠశాలలలో ప్రాథమిక నీయగ్రంథముగా నిర్ణయింపబడుచున్నది. పాపాణి స్వామయ్య లనునైతిము కరగించు వసుమతి కష్టగాఢ సాహిత్య ప్రభువును తెల్లరు తప్పకచదివి సానుభూతిని జూపుదురుగాక, డివ్యానైజా 169 పుటలు వెల రూ. 1-0-0

విలాసము, మేనేజరు, సరస్వతిప్రెస్, గుంటూరు